

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
146. (1466.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2445 ▲
1 amerikai dollár	2,9631 ▲
100 magyar forint	1,5861 ▲

Aktuális

2

A KFOR elveszítette a kontrollt Koszovóban

Egy halott és több sebesült – így vonható meg a rendőrség és a szerbiai kisebbség szerdán kirobbant konfliktusának mérlege Észak-Koszovóban. A régi feszültséget egy vámbélyegző váltotta ki újra. A pristinai kormányt nem lehet eltántorítani terveitől.

Társadalom

6

Borbély László Verespatakról

„Csak akkor támogatja a verespataki beruházást a környezetvédelmi minisztérium, ha száz százalékgig garantált a projekt biztonsága” – nyilatkozta lapunknak Borbély László tárcavezető. A minisztert annak kapcsán kérdeztük, hogy a „labda” a zöld tárca „térfelére” került.

Kultúra

7

Celebfutamos honfoglalás

Minden készen áll a holnapi Székely Vágtára a maksai Óriáspince-tetőn. A szervezők ottjártunkkor a viharkárok helyreállításán munkálkodtak, a lovasok egy része edzést tartott, a Honfoglalás című rockopera színészei pedig a darab próbáját tartották.

Vezércikk

3

Tőkés két szép szeme

A túlnyomóan RMDSZ-es erdélyi magyar önkormányzatok olyan állami megrendelésekhez juttathatják a romániai üzletkötésekben, szolgáltatások végzésében érdekelt magyarországi cégeket, amelyekről eltekinteni épeszű politikus nem fog. Orbánékról pedig sokminden elmondható, csak éppen

Salamon Márton László

az nem, hogy nem ismernék a saját (cégeik) érdekei(ke)t. ▶

Segítség vagy kampány?

Economat típusú üzletlánc-hálózattal „vesztegetnék meg” a nyugdíjasokat

Fotó: Mediafax/archiv

A 2000-es évek elején Bukarest 5. kerületének polgármestere, Marian Vanghelie az Economat üzlethálózat beindításával szerzett magának népszerűséget

Szociális üzletláncok működésére vonatkozó törvénytervezetről tárgyalt a kormány legutóbbi ülésén. A terv – amelynek „szellemi atyja” az ellenzéki Szociáldemokrata Pártból (PSD) a jobboldali hatalom oldalára vándorolt Románia Haladásáért Országos Szövetség elnöke – szerint októbertől a megyei prefektúrák ellenőrzése mellett, a helyi önkormányzatok közreműködésével olyan boltok nyitják meg kapuikat, ahol a rászoruló nyugdíjasok lisztet, olajat és cukrot vásárolhatnak – kedvezményesen. A kormány kritikusai úgy vélik: az intézkedés nem egyéb, mint a nyugdíjasok megvesztegetése, a közeledő választási kampány előtt. **6. oldal ▶**

Protokollum a népszámlálásért

Totka László

▶ A népszámlálás népszerűsítése és a magyar identitás vállalásának fontossága hívta életre azt az együttműködési szerződést, amelyet a történelmi magyar egyházak nagyváradi képviselői és az RMDSZ Bihar megyei szervezete írt alá tegnap. Szabó Ödön, a szövetség Bihar megyei ügyvezető elnöke hangsúlyozta: az év egyik legfontosabb eseménye az októberben tartandó népszámlálás lesz, amelyet idén először egy időben tartanak meg az uniós országokban. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Román „feloldozás” Breiviknek

▶ Román állami hivatalosságok, diplomáciai képviseletek alkalmazottai, de egyszerű polgárok is leróhatták kegyeletüket tegnap Norvégia bukaresti nagykövetségén, ahol gyászkönyvet nyitottak a múlt hétfévi, oslói és Utoya szigeti mézárás áldozataira emlékezők számára. Eközben Iulian Urban demokrata-liberális

szenátor blogján közzétett bejegyzésében úgy vélekedett: a norvégiai tömegmészárlásért elsősorban az Európai Unió jelenlegi vezetői a felelősek. **3. oldal ▶**

Norvégia bukaresti nagykövetségén megemlékezők serege gyászolta a terrortámadás áldozatait

Fotó: Tofán Levente

Mai mellékletünk:
úmsz **színekép**

Röviden

Lealkudták a sztrádköltségeket

A Brassót Bors községgel összekötő autópálya építési költségét az eddigi kilométerenkénti 20 millió euróról kevesebb, mint a felére alkudta le a kormány. A kivitelező Bechtel vállalat várhatóan összesen lát újra munkához, miután a 150 millió euróra rügő követeléseinek egy részét behajtotta az államtól. Az észak-erdélyi autópálya építése eddig több mint egy milliárd eurót emésztett fel.

Rác feljelentette Szarvadit

Törvénytelen és erkölcstelen cselekedetekkel vádolja Szarvadi József volt kézdí-vásárhelyi alpolgármestert Rác Károly. A céhes város polgármestere tegnapi sajtótájékoztatóján kifejtette: Szarvadi József bűncselekményt követett el, amikor aláírta a mozi épületének 15 éves bérleti szerződését. „Igaz, hogy feljelentette saját magát, de mivel ezt a bűncselekmény elkövetése után tette, tettéért felelnie kell” – nyilatkozta a polgármester. Az alpolgármesteri helyet várhatóan Göthér József veheti át.

Arzenál a dettai „aranyifjúnál”

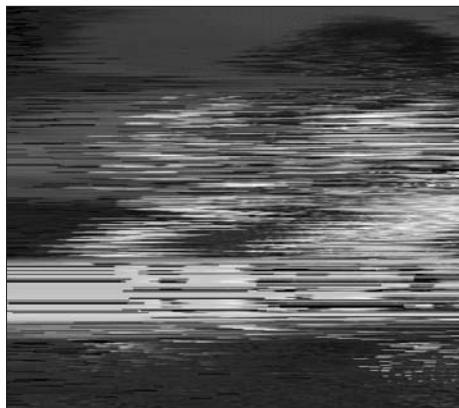
Fegyvereket találtak egy dettai ház udvarában, annak az ingatlanának a szomszédságában, ahol a hét elején elfogták Călin Romant. A helyi polgármester 27 éves fiát a múlt heti verekedés miatt állították elő, az érintett augusztus 3-ig szabadlábban védekezhet. A férfi 32 éves bátyjával együtt megátamodott és súlyosan bántalmazott három embert egy helyi szórakozóhelyen, a sértettek kórházi ápolásra szorultak. Bogdan Romant, Petru Roman demokrata-liberális párti polgármester nagyobbik fiát jelenleg is keresik. Tegnap a rendőrség lefoglalta a körözött személy autóját, amelynek csomagtartójából kések, szabályok kerültek elő.

Mesterházy megvédte Lázárt

Az MSZP elnök-frakcióvezetője elítéli a Lázár Jánost, a vezető magyar kormánypart képviselőcsoportjának vezetőjét ért fenyegetést, és bízik az ügy lelkiismeretes kivizsgálásában, mielőbbi tisztázásában. Közleményében Mesterházy Attila azt írja: „A lehető leghatározottabban elítélem az olyan fenyegetéseket, amelyekkel politikusokat vagy családjukat, jelen esetben Lázár János frakcióvezető-társamat akarták megfélemlíteni, illetve cselekvésre kényszeríteni.” Terrorcselekménnyel való fenyegetés miatt büntetőeljárás indult egy nyugdíjas rendőr ellen, aki a rendvédelmi szervezetek demonstrációi idején megzsarolta Lázár Jánost. A gyanú szerint a férfi azzal fenyegette a politikust, hogy a gyerekeit leönti sósavval, ha nem vonja vissza a szolgálati nyugdíj szabályainak megváltoztatásáról szóló törvényjavaslatot.

Pakisztán „új arca”

Beiktatták hivatalába Hina Rabbani Khart, Pakisztán első női külügyminiszterét (képvén). „Jött, látott, és bájával, szépségével, divatbeli ízlésével elvarázsol-

ta országa ősellenségeit is” – írják a külföldi lapok a 34 esztendő politikusként. Első hivatalos útja – hófehér ruhában – Újdelhibe vezetett.

KFOR: nincs kontroll

Súlyos válsággá mélyülhet az újra kirobbant szerb–koszovói konfliktus

Gy. Z.

▶ Napok óta ostromolják a szerbek az észak-koszovói Jarinje határállomásának épületét, amelyet tegnapra virradó éjjel fel is gyújtottak. A Szerbia és a belőle kiszakadt, általa azonban el nem ismert Koszovó közötti határkonfliktus komoly válság előjele lehet, amely akár Belgrád uniós csatlakozását is a nagyon távoli jövőbe helyezheti át. (Ennek egyébként is egyik előfeltétele Koszovó függetlenségének az elismerése, amit azonban Belgrád következetesen elutasít.) Mintegy kétszáz ember dobált benzines palackokat, és csaknem félszáz álarcos rommá változtatta az épületet, amely két napja a koszovói kormány ellenőrzése alatt áll. Egy koszovói határrendőr az életét vesztette. A környéken a KFOR katonáit is lőtték, akik viszonozták a tüzet. A NATO békefenntartóinak német parancsnoka, Erhard Bühler szerint a helyzet lassan kezd kicsúszni az ellenőrzésük alól. A kiégett határátelölő területét amerikai egységek védmezik.

A vitát egy koszovói határbélyegző váltotta ki, amelyet a szerbek nem akarnak elismerni. A koszovói kormány kevéssel korábban különleges egységet rendelt ki a szomszédjával közös határra, hogy érvényt szerezzen a Belgrád ellen elrendelt kereskedelmi embargónak. A kommandó megszállta a brnjaki határállomást. A jarinjei határátelölő vezető utat azonban a visszamaradt szerbek lezárták, amire a füg-

Százak támadták meg a szerb–koszovói határátelölőt. Észak-Koszovóban a szerb kisebbség van többségben

A belgrádi és pristinai ellenzék is köti az ebet a karóhoz

Július elején még biztató hírek érkeztek Belgrád és Pristina házatájáról. Miután azonban Brüsszelben megállapodás jött létre Szerbia és Koszovó tárgyaló delegációi között bizonyos gyakorlati kérdésekben, a két fővárosban, főleg az ellenzék részéről, elmarasztaló vélemények is elhangzottak. Miközben ugyanis a szerb küldöttség vezetője, Boriszlav Sztefanovics szerint „Szerbia egyetlen lépést sem tett, és nem is fog tenni Koszovó egyoldalúan kikiáltott függetlenségének elismerése felé”, Vojislav Kostunica volt kormányfő és ellenzéki pártvezető szerint a Pristinával „kötött megállapodások Koszovó elismerését jelentik”. A Belgrád és Pristina

getlenségét 2008-ban kikiáltó korábbi szerb tartomány meglehetősen dühödten reagált. Miközben ugyanis a kereskedelmi tilalmat a többi határátelölőnél sikerült be-

közötti megállapodásokról – amelyek az emberek szabad mozgásáról, a születési anyakönyvek másolatának kicseréléséről, valamint az iskolai bizonyítványok kölcsönös elismeréséről szólnak – a koszovói albán ellenzéki vezetők szinte egyöntetűen azt állítják, hogy esetükben „nem államközi megállapodásokról” van szó. Skender Hyseni volt koszovói külügyminiszter szerint „rendkívül aggasztó, hogy a Koszovó és Szerbia közötti határt közigazgatási választóvonalnak nevezi” a megállapodás, márpedig ha két ország tárgyal egymással, „akkor e két ország között határnak, és nem közigazgatási választóvonalnak kell lennie”.

tartatni, ezen a kettőn zavartalanul folytatódott a szállítás. (Brnjakot és Jarinjét addig az EU jogállami bizottsága, az EULEX és szerb határőrök közösen ellen-

őrizték.) Az egykori szerb tartományban egyébként 90 százalékkal a lakosság többségét adják, az északi részben azonban a szerb kisebbség száma a magasabb. ◀

Deutsch ismét trágárkodott

ÚMSZ

▶ Trágárul támadt Deutsch Tamás, a Fidesz európai parlamenti képviselője az Egyesült Államok helyettes külügyi államtitkárának, miután Thomas Melia a magyar alkotmányozást és az új egyházügyi törvényt bírálta. „Ki a (és itt négybetűs szó következik) az a Thomas Melia? Minek kell naponta adnunk a (újabb négybetűs szó) egy pofont?” – írta a Twitteren Deutsch.

Thomas Melia, a Freedom House nemzetközi jogvédő szervezet volt igazgatóhelyettese kongresszusi meghallgatásán korábban arról beszélt, hogy jelenleg Magyarországon az alkotmányozási folyamat részeként a parlament sarkalatos törvények egész sorát fogadja el anélkül, hogy egyeztetne az ellenzékkel vagy a civil társadalom képviselőivel.

Hozzátette, hogy Törökország mellett Magyarországon is olyan nagyszabású alkotmányos reform megy végbe, amely „bizonyos ag-

godalmakat és nyugtalanságot keltett” washingtoni körökben.

„A stílus maga az ember” – mondta Deutsch megjegyzésével kapcsolatban a HVG-nek a volt magyar külügyminiszter, Balázs Péter, de szerinte egy Twitter-bejegyzésre nem figyelnek, mert az „nem tekinthető diplomáciai megnyilvánulásnak”. Balázs szerint a fideszes EP-képviselő megnyilvánulása „annyira alpári, hogy kultúrebemberek nem foglalkoznak vele, nem jegyzik”. A volt külügyminiszter úgy véli, az Egyesült Államokban biztosan nem gondolják azt, hogy ez a magyar kormány álláspontja, mert annak kifejezésére számos egyéb csatorna van. „Legutóbb Hillary Clinton amerikai külügyminiszter budapesti látogatása volt ilyen szempontból jelentős. Az ott elhangzottakat lehet hivatalos álláspontnak tekinteni” – mondta Balázs Péter. Clinton maga is számos aggodalmat fogalmazott meg a magyar demokrácia állapotával kapcsolatban Budapesten. ◀

Kovács: Magyarország visszatért az 1970-es évekbe

Kovács László szerint az 1970-es évek vége óta nem volt olyan kedvezőtlen Magyarország nemzetközi megítélése, mint jelenleg. Az MSZP alelnöke tegnap azt mondta: ennek oka, hogy a kormány nem a demokrácia szabályai szerint, hanem a jogállam felszámolására, a független intézmények elfoglalására használja fel kétharmados parlamenti többségét, az ezt kifogásoló nemzetközi bírálókat pedig „gőgös, fennhéjázó, elutasító és csúsztatásokról sem visszariadó” válaszokat ad.

Cseh szélsőségesek megköszönték Breiviknek

Hírösszefoglaló

▶ A hatékony információcsere fontosságát hangsúlyozták azon a tegnapi brüsszeli találkozón, amelyen a terrorellenes fellépésben jártas szakértők tekintették át a múlt heti norvégiai kettős merénylet első tanulságait. Az EU-tagállamok bel- és külügyminisztériumaiból érkezett szakemberek, valamint az érintett EU-intézmények képviselői az unión kívüli Norvégia szakértőivel közösen tanácskoztak a témáról. Megállapították: a norvégiai merénylet is azt mutatja, hogy a terrorizmus nem köthető semmilyen valláshoz vagy meggyőződéshez. Az EU a terrorizmus minden formáját elítéli, legyen annak indítóoka szélsőséges, szeparatizmus vagy vallás – áll a záróközleményben. A tárgyalások középpontjába ezúttal a radikalizálódás (szélsőséges és idegengyűlölet) témáját, valamint a „magányos farkas” típusú terroristák elleni védekezés lehetőségeit helyezték. Az információcsere hatékonyabbé tétele mellett a szakértők fontosnak nevezték a reagálási képességek javítását is.

Köszönetet mondtak Anders Behring Breivik norvég merénylőnek oslói tettéért az interneten a csehországi szélsőségesek. „A

White Media hírportálon megjelent levelet a cseh rendőrség már elemzi” – közölte Pavla Kopecká rendőrségi szóvivő tegnap. Kopecká sem az ügyet, sem az interneten található szöveget semmi módon nem kívánta kommentálni, mindössze annyit mondott, hogy a rendőrség az írás szerzőjét nem ismeri.

Az Anders Breivik védelmében című írás szerint, amelyre a lidovky.cz konzervatív cseh hírportál hívta fel a figyelmet, a merénylő tette „több mint érthető, és számos, a multikulturalizmus ellen harcoló személynek ihletül szolgált”. Marian Brzybohaty, a szélsőséges mozgalmakkal és a terrorizmussal foglalkozó prágai szakértő úgy véli, hogy a White Media weboldalon megjelent szöveggel a szerző egész biztosan több törvényt is megsértett. „A szövegre alkalmazható például az emberi szabadságjogok elnyomására irányuló mozgalmak támogatását és népszerűsítését tiltó törvény, illetve a népiertés helyeslését tiltó törvény is” – jelentette ki a szakértő.

Csehországban az utóbbi két-három évben a hatóságok erőteljesen felléptek a szélsőjobboldali mozgalmak ellen, amelyek ennek következtében meggyengültek, s a korábbiaknál kevesebb nyilvános akciót tartanak. ◀

„Feloldozás” Breiviknek

Iulian Urban szenátor az EU-ra hárította a norvégiai mészárlás felelősségét

M. Á. Zs.

► Nem hajlandó visszavonni blogján közzétett véleményét Iulian Urban demokrata-liberális szenátor, miszerint a norvégiai tömegmészárlásért elsősorban az Európai Unió jelenlegi vezetői a felelősek, ugyanis ráerőltették a tagállamokra a multikulturalizmust és ezáltal „muzulmán gyarmatosításnak” tették ki Európát. A Realitatea hírtévézióknak adott interjújában Urban annyiban pontosította nyilatkozatát, hogy csupán arra akarta felhívni a figyelmet, hogy a bevándorlók elleni intézkedések, valamint a szélsőjobboldali politikusok agresszív diskurzusa megzavarta a lakosságot, amelyet eddig többszínűséggel szembeni toleranciára neveltek.

A PDL színvallást vár

Sever Voinescu, a Demokrata Liberális Párt (PDL) szóvivője leszögezte, hogy a nagyobbik kormánypárt álláspontja nem egyezik meg a demokrata-liberális szenátoréval, akitől azt várják el, hogy tisztázza magát és egyértelműen valljon színt azzal kapcsolatban, hogy felvállalja-e a továbbiakban is az alakulat programját.

Fasiszta és xenofób?

Az ellenzéki alakulatok sem hagyták szó nélkül Iulian Urban blogbejegyzését, arra szólították fel a PDL-t, hogy tisztázza álláspontját a kormánypárti szenátor „felelőtlen és fasisztoid” véleményével kapcsolatban. A Szociáldemokrata Párt európai parlamenti képviselői arra is felhívták a figyelmet, hogy nem ez az első alkalom, amikor PDL-s politiku-

Bukaresti gyászkönyv a norvégiai áldozatok emlékére

Fotó: Tofán Levente

Román állami hivatalosságok, diplomáciai képviselők alkalmazottai, de egyszerű polgárok is leróhatták kegyeletüket tegnap Norvégia bukaresti nagykövetségén, ahol gyászkönyvet nyitottak a múlt hétfévi, oslói és Utoya szigeti mészárlás áldozataira emlékezők számára. A norvég külképviseletnek otthont adó fővárosi „diplomatanegyedben” levő villa előtt ottjártunkkor hosszú sorokban álltak a bejutni vágyók, ki-ki egy szál virággal, gyertyával „feltegyverkezve”. Az elszántabbak papírcitit is

szorongattak a kezükben, felkészülve arra, hogy – amennyiben egyáltalán hozzáférnek a gyászkönyvhöz – előre megírt gondolataikat hamar beleírhasák. Nem kellett várakoznia a tömegben viszont Traian Băsescu államfőnek, aki a kora délelőtti órákban érkezett meg a norvég nagykövetség elé. Az elnök pár soros üzenetében a szélsőséges veszélyének terjedésére figyelmeztetett. Az ÚMSZ nevében Salamon Márton László főszerkesztő nyilvánított részvétet az áldozatok hozzátartozóinak.

sok fasiszta és idegengyűlölő nyilatkozatokat tesznek.

Európai hasonlóságok

Olaszországban és Franciaországban is akadt egy-egy politikus, aki Iulian Urbanhoz hasonlóan védelmébe vette Anders Behring Breiviket. Mario Bor-

ghezio, a szélsőjobboldali Lega Nord színeiben európai parlamenti mandátumot nyert képviselő elítélte ugyan a vérontást, de az indítékul szolgáló gondolatokat „jónak, egyenesen nagyszerűnek” nevezte. „A bevándorlók beáradása miatt fajultak el a dolgok. A keresztényeket meg kell védeni, persze nem így, de senki

se várhatja el tőlünk, hogy vágóállatként hagyjuk magunkat feláldozni” – fogalmazott Borgheszio. A franciaországi Nemzeti Front szélsőjobboldali alakulat egyik vezető politikusa blogbejegyzésében „példaképnek, a Nyugat első védelmezőjének” nevezte Breiviket. Pártja felfüggesztette tisztségéből. ◀

Protokollum a népszámlálásért

Folytatás az 1. oldalról

A történelmi egyházak képviselői – Fodor József katolikus vikárius, Dénes István, a Királyhágómelēki Református Egyházkerület generális direktora és Buzogány Csoma István unitárius lelkész – az esemény világi és egyházi fontosságát hangsúlyozták miszerint számukra is igen fontos adatokkal szolgál, hány hívőt számlálnak a különböző települések. Az egyházak népszerűsíteni fogják az eseményt híveik körében valamint biztosokat is jelölnek majd soraikból. Szabó Ödön elmondta a 20 százalékon felüli magyar lakossággal rendelkező településeken a népszámlálóbiztosoknál kötelező módon kell lennie magyar nyelvű úrlapnak is, a magyar nemzetiségű állampolgároknak ehhez joguk van, ezek hiányát a helyi RMDSZ-nél jelezni kell. „Főleg a románul alig tudó idősebbek esetén fontos az anyanyelvű úrlap” – mondta az ügyvezető elnök. Szabó erényesen kérte, hogy mindazok, akikhez a megadott határidőn belül, október 20 és 31 között nem érkeznek meg a népszámlálók, azok jelentkezzenek a helyi RMDSZ-nél. ◀

Bukaresti városnézés Udreával

ÚMSZ

► Bukarest sokkal szebb a magasból – lelkesedett Elena Udrea turisztikai miniszter, miközben egy nyílt tetős emeletes turistabuszon kocsikázott végig tegnap a főváros utcáin. A bukaresti közszállítási vállalat által forgalomba helyezett járművek újságírók tucatjait csalogatták a parlament előtti tere, amit a tárcavezető megleléssel nyugtázott. „Elérkezett az ideje annak, hogy Bukarest is felzárkózzon a világhoz. Majdnem minden európai vagy amerikai nagyvárosban ahol jártam, utaztam ilyen autóbusszal” – fogalmazott Udrea, majd sajtósok hadától kísérvé feltípett a nyílt platós emeleti részre. A nem mindennapi látványosságot tátott szájjal figyelték a járókelők is, többen felköszöntek a miniszterasszonynak. A Győzelem téren leszálló Udrea előrebocsátotta, hogy a most forgalomba helyezett autóbusszokat további járművekkel pótolják ki, amennyiben a turisták érdeklődése szükségessé teszi. Hozzátette: a turisztikai tárca kész minden segítséget megadni más városoknak is, ha hasonló turistacsalogató járműveket szeretnének forgalomba helyezni. ◀

Nyílt tetős emeletes turistabuszok róják majd a főváros utcáit Fotó: Tofán Levente

Tőkés két szép szeme

Salamon Márton László

Bár már lassan egy hete véget ért a tusványosi tábor, a rendezvény politikai utóhangjai még csak most kezdenek igazából felerősödni. A napilapok kommentátorai azóta kivesézték az ott elhangzott beszédeket, a politikai elemzőknek azonban még hetekig van min csámcsogniuk.

Például azon, hogy Tusnádon állítólag négy szemközti találkozott Orbán Viktor magyar miniszterelnök, a Fidesz vezére Kelemen Hunor RMDSZ-elnökkel. A hír – amelyet eddig sikerült titokban tartani – csak néhány nappal később szivárgott ki, egy román központi napilap, a nagyobbik román kormánypárthoz és Traian Băsescuhoz közel állónak tartott Evenimentul Zilei révén. (Hadd ne kommentáljuk most az RMDSZ kommunikációs stratégiáját, jegyezzük meg csak annyit, hogy az exkluzív információk közlésére felhasznált csatornákat érdemes jól megválogatni, azoknak ugyanis jelentős szolgálatot teszünk ezáltal.)

Az exkluzív hírt közlő lap kommentárja szerint a találkozó aggodalommal töltötte el az RMDSZ-szel rivalizáló erdélyi magyar politikai szervezeteket, elsősorban Tőkés Lászlót és híveit, akik a volt püspök személye köré szerveződött csoport párttá alakulásának kudarcától való féltelmükben attól tarthatnak, hogy a Fidesz – „jobb” híján – az RMDSZ-szel köt végül partnerséget.

Tőkésék aggodalmait már csak azért is indokoltak, mert a magyar kormánypárt vezetői elsősorban pragmatizmusukról híresek, és a Fidesz határon túli szándékai, elképzelései aligha függetlenek az anyagi érdekektől. Gondoljunk csak olyan előzményekre, mint amilyenek a Fidesznek a székelyföldi önkormányzatokkal a legfűgysőbb politikai légkörben is fenntartott gazdasági jellegű kapcsolatai, amelyek – ha nem is teljesen függetlenek a politikai szférától – elsősorban a pénzről, közbeszerzésekről, versenytárgyalásokról szólnak.

A túlnyomóan RMDSZ-es erdélyi magyar önkormányzatok döntéshozói olyan állami megrendelésekhez juttathatják a romániai üzletkötésekben, szolgáltatások végzésében érdekelt magyarországi – zömmel Fidesz-közeli – cégeket, amelyekkel eltekinteni épeszű politikus nem fog. Orbánékról pedig sokminden elmondható, csak éppen az nem, hogy nem ismernék a saját (cégeik) érdekei(ke)t, és valakinek a „szép szeméért” veszni hagynának zsíros(nak remélt) szerződéseket.

Még ha azt a valakit Tőkés Lászlónak is hívják...

Román lapszemle

Orbán Viktor FIDESZ-elnöknek és Kelemen Hunornak, az RMDSZ szövetségi elnökének négy szemközti találkozója is sor került a Tusnádfürdőn múlt héten megtartott Bálványosi Nyári Szabadegyetemen és Diáktáborban. A közlekedés érzékenyen érinti Tőkés Lászlót és az általa vezetett Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsot (EMNT), ugyanis az „erdélyi jobboldaliak” kizárólagos kapcsolatra törekednek a magyar kormánypárttal. (Evenimentul zilei) ► A Cotroceni-palota területén működő ortodox templom pópáját fiatalok megrontásával vádolják (Adevărul) ► A nyugat-törökországi Pamukkaléban megtalálták Fülöp apostol sírját. (Adevărul) ► Augusztus 20-án rendezik meg Nagyszébenben azt a maratoni futóversenyt, amelynek különlegessége, hogy – Európában egyedülálló módon – éjszaka tartják meg. (România liberă) ►

„Ebek harmincadján” Bukarest

Az Európai Emberjogi Bíróság is meg sokallta a romániai – főleg bukaresti – kóbor kutyák garázdálkodását, és a megharapott áldozatok egyikének igazat adott a Románia elleni perében.

Bogdán Tibor

▶ Bár a fővárosi hatóságok hivatalos statisztikáikban alig néhány tízezerre teszik a gazdátlan ebek számát, addig az ECHR forrásainak megfelelően Bukarest utcáin legalább 100 ezer kóbor kutya veszélyezteti a járókelőket.

A 71 esztendőes Georgeta Stoicescut 2000 őszén támadta és harapta meg egy gazdátlan eb, bukaresti lakóhelye bejáratánál. A támadás nyomán az idős asszony súlyos fejsérülést és combnyaktörést szenvedett. Több, mint tíz éves késéssel marasztalta el az ügyben az Európai Emberi Jogi Bíróság (ECHR) a bukaresti hatóságokat, amelyek – a nemzetközi igazságszolgáltatási testület szerint – nem hozták meg a lakosság védelmében a szükséges intézkedéseket. Az idős asszony a támadás nyomán emlékezet-kihagyásokkal és mozgásszervi nehézségekkel küszködött, mígnem 2007-ben elhunyt. A romániai igazságszolgáltatás 400 eurós

kártérítés megfizetésére kötelezte a fővárosi polgármesteri hivatalt – ez az összeg tízszer kevesebb volt a károsultak által eredetileg igényelt pénznél. Az ECHR azonban a romániai hatóságokat 9 ezer euró kifizetésére kötelezte a férj számára, aki egyébként felesége halála után Strasbourgig vitte az ügyet.

Az ECHR ítélete megindoklásánál egész sor olyan esetet hozott fel, amely azt bizonyítja, hogy Romániában – és elsősorban Bukarestben – a hatóságok vajmi keveset tesznek azért, hogy megvédjék a lakosságot a gazdátlan négy lábúak támadásaival szemben. A nemzetközi igazságszolgáltatási szerv konkrét statisztikákat idézett, miszerint 2009-ben mintegy 17 ezer személy esett a szabadon kóborló négy lábúak áldozatául, közülük több, mint 2500 gyermek volt.

Bár a fővárosi hatóságok hivatalos statisztikáikban alig néhány tízezerre teszik a gazdátlan ebek számát, az ECHR forrásai szerint Bukarest

Százezernyi kutya kóvályog Bukarestben. Nehéz megfelelő megoldást találni a súlyos problémára

rest utcáin legalább 100 ezer kóbor kutya veszélyezteti a járókelőket. A probléma még Ceaușescu idején jelent meg, amikor is a diktátor, fellengzős tervei megvalósításának érdekében, lebontatta a főváros egyik legszebb kertvárosát, az Uranus negyedet. Ide tervezte ugyanis a Nép Háza – a parlament jelenlegi épülete – felé vezető, észak-koreai ihletésű, több, mint 13 kilométeres sugárat. A kertés házak lakóit tömbházakba kényszerítették, a volt tulajdonosoknak nem csak házaikról, de házőrzőikről is le kellett mondaniuk. A négy lábúak így az utcára kerültek.

A kétezres évek elején számuk – nem hivatalos, de megbízható statisztikák sze-

rint – elérte a negyedmilliót, a megtámadott és kezelésre szoruló személyek száma is aggasztóan növekedett. Ez már elgondolkodtatta a korabeli hatalmat is, így 2001-ben első ízben létesült miniszterelnöki tanácsosi tisztség a kóbor kutyák kérdésének kezelésére. Igaz, nem sokkal később a funkciót már nem a kormányfő, hanem a mezőgazdasági tárca állategészségügyi tanácsosa látta el.

A gazdátlan ebek sorsának kérdése az utóbbi évtizedben amolyan politikai – helyesebben szavazatokat hozó – ügygé változott. A bukarestiek jelentős része ugyanis – bár maga is sokszor került kellemtlen, sőt, veszélyes helyzetbe a főváros utcáin csatangoló

kutyafalkák miatt – a radikális megoldásokkal szemben mindig a négy lábúak pártjára állt, ezért egyetlen hatalmi párt sem mert szavazatokat kockáztatni a járókelők biztonságáért. Így történhetett meg, hogy a vonatkozó törvényes elképzelések az utóbbi esztendőben igen sűrűn változtak, hol a politikai megfontolásokat szem előtt tartó politikai erők, hol pedig a „kiszolgáltatott állatok” jogait védő nem kormányzati szervezetek ellenállása miatt.

A 2001-ben elfogadott sürgősségi kormányrendelet értelmében az utcán összefogdosott kóbor ebeket 15 napig állatmenhelyen tartották volna, majd, ha senki nem jelentkezett értük, elaltatták volna őket. Traian Băsescu bukaresti főpolgármesteri mandátuma idején az illetékes hatóságok a fővárosban 250 ezer gazdátlan kutyát tartottak nyilván. A fővárosi városatyá akkoriban kapcsolatba lépett hazai és nemzetközi állatvédő szervezetek képviselőivel – így Brigitte Bardot volt filmsztárral is –, akiknek megígérte, igyekszik megnyugtató megoldást találni a kérdésre. A Traian Băsescu által megtalált „megnyugtató megoldás” – a kutyák elaltatása – azonban nem nyugtatta meg az egykori dívát, aki felháborodottan tért vissza Bukarestbe, visszakövetelve a főpolgármesternek ajándékozott Lajos-aranyakat. Băsescu polgármestersége idején, 2001–2004 között egyébként 60 ezer gazdátlan eb tűnt el Bukarest utcáiról.

A 2001-ben elfogadott jogszabály 2006. évi módosítása nyomán az elfogott kóbor kutyákat már egy hét után is elaltatták volna, ám ekkor felléptek az állatvédő nem kormányzati szervek is, amelyek képviselői erőszakosan szabadították ki a sintérgutókból az ebeket. Adrian Videanu polgármesteri mandátuma idején további 45 ezer kóbor kutyát gyűjtöttek be Bukarest utcáiról, amelyeket végül elaltattak. ◀

Összeomlás előtt az al-Kaida

Az összeomlás szélére került az al-Kaida nemzetközi terrorszervezet az ellene több éve folyó drónháború, illetve vezetője, Oszama bin Laden megölése nyomán – írja terrorelhárításban illetékes amerikai tisztségviselőkre hivatkozva a The Washington Post.

Gy. Z.

▶ A lap szerint a Központi Hírszerző Ügynökség (CIA) és más amerikai titkosszolgálatok úgy vélik, az al-Kaida a 2001. szeptember 11-i terrortámadás után ellene indított hadjárat eredményeként annyira meggyengült Pakisztánban, hogy viszonylag kevés támadással is teljesen meg lehetne semmisíteni.

Stratégiai győzelem

A névtelenül nyilatkozó források ugyanakkor arra figyelmeztettek, hogy a terrorszervezet képes lehet megújulni, de a radikális személyek és szervezetek részéről – például Jemenből – érkező terrorfenyegetés most nagyobb, mint az al-Kaida által jelentette veszély. Leon Panetta új amerikai védelmi miniszter (a CIA volt igazgatója) júliusi afganisztáni látogatása során kijelentette: „elérhető közelségbe került, hogy stratégiaiilag legyőzzük az al-Kaidát”. A Pentagon veze-

islamista honlapokon megjelent üzenetében igyekezett úgy feltüntetni a Bassár el-Aszad szíriai elnök rendszerre ellen négy és fél hónapja kitört felkelést, mintha az az iszlám küzdelme lenne az amerikai és az izraeli érdekek ellen.

Zavahri figyelmeztette a szíriai tüntetőket: nehogy azt higgyék, hogy az Egyesült Államok az ő oldalukon áll; mint mondta, Washington olyan új vezetőt akar Szíria élére, „aki Amerikát követi, és Izrael érdekeit védi, és kevés szabadságot biztosít a szíriai népnek”. Aszad szíriai elnököt többek között „maffiavezérnek”, „árulók ivadékának”, „a korrupció legnagyobb terjesztőjének”, „hóhérok parancsnokának” nevezte a videóban.

Az üzenet nyilvánvaló kísérlet arra, hogy úgy állítsa be az al-Kaidát, mint amelyik a kormányellenes tüntetők oldalán áll, és még mindig van benne erő. Az al-Kaida vezetői – maga a köztelműltben meggyilkolt bin Laden a halála után megjelent videóban – igyekeztek felsorakozni az arab országokon végigsöprő idej felkelések mögé. Szakértők szerint egyelőre kevés sikerrel; a felkelések fő hajtóerejét jelentő fiatalság nagyobb szabadságot szeretne, és nem azt, hogy az al-Kaida-féle radikális iszlám lépjen a diktatúrák helyébe. ◀

tőjének szavait bírálók akkor pusztán a csapatok lelkesítésére szánt üzenetnek vélték. A *The Washington Post* azonban úgy értesült, hogy a CIA, a Nemzeti Terrorelhárító Központ és más szervezet vezetői azóta hasonlóképpen nyilatkoztak a kongresszus tagjai számára zárt ajtó mögött megtartott tájékoztatókon.

Saxby Chambliss republikánus szenátor, a hírszerzési bizottság vezető republikánus tagja a lapnak úgy nyilatkozott, hogy az Arab-félszigeten működő al-Kaidát még távolról sem sikerült leküzdeni, de a terrorszervezet pakisztáni vezetésével kapcsolatban kijelentette: „meg-tettük azokat a lépéseket, hogy olyan helyzetbe kerüljünk, amelyben az gondolhatjuk, hogy győzhetünk”.

Zavahri intése

A szíriai tüntetőket dicsérte videóüzenetében Ajman az-Zavahri, aki Oszama bin Laden utóda az al-Kaida terroristahálózat élén. Az egyiptomi orvos a radikális

HIRDETÉS

Szakterületén világszerte amerikai cégkeres romániai képviseletéhez fiatal, vállalkozókedvű sales manager-t, értékesítési képviselőket

Értékesítendő termékek:
amerikai, csúcsminőségű szarvasmarha-genetika és állategészségügyi fertőtlenítőszer
szaporodásbiológiai kezelések, ultrahangos vemhességdiagnosztika
tenyésztési, paraziták szaktanácsadás

Feladatok:
a fenti termékek és szolgáltatások értékesítése állattartó telepeken, farmokon, gazdaságokban, Románia egész területén
új ügyfelek beszerzése, meglévő ügyfelek megtartása
az értékesítés folyamatos növelése

Ajánlat:
korszerű technikai felszereltség (szolgálati autó, telefon, laptop)
hazai és külföldi képzés
kiemelten magas, teljesítményfüggő javadalmazás

Feltételek:
felsőfokú magyar, román és legalább középfokú angol nyelvismeret
kiemelkedő kommunikációs készség és csapatmunka
B kategóriájú jogosítvány és jártasság a vezetésben
számítógépes ismeretek (MS Office, internet)

Előny:
állatorvosi vagy állattenyésztési szakmérnöki vagy agrármérnöki végzettség
mezőgazdasági állattenyésztési területen szerzett tapasztalat
komplex értékesítésben szerzett tapasztalat
külföldi (elsősorban amerikai) munkatapasztalatok

Az érdeklődők önéletrajzaikat 2011. Augusztus 30.-ig várjuk az alábbi címre:

Schöntal-Schul Impex SRI.
RO-410017 Nagyvárad, Roman Ciortogariu u. 1 szám, 7-es lakrész, Bihar megye
Fax: 0259 437 956, e-mail: schontalschul@yahoo.com

Csak az interjúra kiválasztott személyeket értesítjük.

Lap-top

A nap címe. Tőkés elveszíti a Budapesttel való kapcsolatok monopóliumát.
Evenimentul zilei

Magyarázat. A cím folytatása: *A Kelemen – Orbán négyesemközi beszélgetések ajtót nyitnak a Fidesz – RMDSZ együttműködésnek.* A lap szerint Kelemen Hunor a két párt viszonyának rendezését Tőkés László pártja bejegyeztetésének sikertelenségét kihasználva kezdte meg. A cikk megjegyzi, hogy elődjétől, Markó Bélától eltérően Kelemen Hunor nem rejtette véka alá szándékát a Fidesszel való együttműködésre, jóllehet Orbán Viktor nyíltan Tőkés Lászlót támogatta „az RMDSZ elleni politikai alternatíva létrehozásában”. A mostani Kelemen – Orbán közeledés egyértelműen Tőkés László érdekeit sérti, aki korábban magának sajátította ki Orbán támogatását. A magunk részéről nem fűzünk kommentárt ehhez. Az érintettek a legilletékesebbek – és nekik kötelességük – felvilágosítani minket a szándékokról és a lehetőségekről. Véleményünk szerint azonban minden együttműködés feltételez egy erkölcsi minimumot az egymás iránti elvárásokban, a következmények felméréséről nem is beszélve.

Borzalmak. Mardale karikatúráján valaki, egy listát a kezében tartva, azt mondja: „Húsz éve fizetünk mindenféle forradalmárokat, pedig néhány zsoldossal olcsóbban kijöttünk volna.” Még szarkasztikusabbak egy fotó szövegei. A kép aláírása: „Toader Paleologu és Sever Voinescu, két értelmiségi, aki eltérő módon vált nevéssé: az egyik teszi a hülyét, a másik a nagyokost.” A képen Voinescu azt mondja Paleologunak: „Te Toader, szinte bánom, hogy nem indult ellenünk eljárás a képviselőházi szavazatszámálalás miatt. Megannyi illusztris elődünk családjába tartoztam volna, ahol egyébként – tárgyilagosan szólva – ott a helyem. Képzeld el, én és Roberta, a két kifinomult és kényelmetlen értelmiségi, a kemény börtönben senyvedve. Minő borzalom...” Persze, tudjuk, az igazi borzalom a politikailag befolyásolt román igazságszolgáltatás.

Minden napra egy mondas

„Ha bármi kikövetkeztethető a történelemből és az emberi természetből, tökéletesen biztos, hogy a zsarnokság egyre zsarnokibb lesz, és hogy az árucikkek egyre silányabbak lesznek.”
Gilbert Keith Chesterton

Szemléletváltás

Horváth István

Saját találmány

SZELLEMLÉLEK

– Nagyon szépen köszönöm – mondta Alice. – Lesegíthetem a sisakodat? – kérdezte aztán, mert látta, hogy ez a feladat meghaladja a Huszár erejét. Alice-nak azonban végül sikerült kiráznia belőle.
– Így mindjárt könnyebben lélegzik az ember – jelentette ki a Huszár, két kézzel hátrasöpörve borzas haját, és szelíd arcát Alice felé fordítva, szomorúan ránézett. (...)
A Huszár páncélruhát viselt, amely láthatólag nem illett a természetére, a hátára pedig egy kis ládikó volt szíjazva, mégpedig fejjel lefelé, hogy a fedele nyitva lógott rajta. Alice élénk kíváncsisággal nézte.
– Látom, a dobozomat csodálad – mondta a Huszár barátságosan. A saját találmányom: ruhaneműt és szendvicseket tartok benne. Amint látod, fejjel lefelé hordom, így nem esik bele az eső.
– Viszont kiesnek belőle a tárgyak – jegyezte meg Alice csöndesen. – Nem látod, hogy a fedele nyitva van?
– Ezt nem tudtam – bosszankodott a Huszár. – Akkor hát alighanem minden kiesett belőle. Ezek szerint a doboznak sincs már haszna. – Már épp be akarta dobni a bozótba, majd egy hirtelen ötlettel gondosan egy faágra akasztotta. (...)
– Arra számítok, hogy esetleg egy méhcsalád befészkel... és akkor az enyém lesz a méz.
– De hiszen már ott lóg egy méhkas vagy valami ahhoz hasonló a nyeregbe erősítve – figyelmeztette Alice.
– Igen, méghozzá nagyon jó méhkas – mondta a Huszár rosszkedvűen –, a legjobbak közül való. És mégis: egy méh nem sok, annyi se jött a közelébe eddig. Az a másik pedig egy egérfogó. Úgy gondolom, az egerek tartják távol a méheket vagy a méhek az egereket.

Lewis Carroll: Alice Tükörorszámban. Fordította Révbíró Tamás

Technikai népfőnt

El lehet játszani a gondolattal, hogy mi lett volna, ha Churchillék a változó széljárás közepette Sztálint gondolták volna veszélyesebbnek, s Hitlerrel fognak össze népfőntos jelleggel, azaz félretéve az ideológiai, világnézeti különbségeket, legyőznek egy birodalmi álmokat szövögető tömeggyilkost.

Most az LMP-nek volt egy olyan konkrét javaslata, amely szerint a Fidesz eltávolításához minden parlamenti pártnak össze kellene fognia egy technikai jellegű koalícióba, megnyerni a választást együtt, egy hónap parlamenti munkával megváltoztatni, visszaállítani a demokratikus szabályokat, aztán új választásokat kiírva újra megmérkőzni szabályszerűen.

Némelyek üdvözölték a javaslatot, mint a bémult ellenzék első konstruktív ötletét, mások finnyásan elutasították, hogy azért a fasisztákkal mégsem. Időközben Gyöngyöspatán a Jobbik jelöltje futott be az időközi polgármester-választáson. Úgy tűnik, a vidék szavazóinak kérdéseire jelenleg a szélsőjobbiknak van válasza.

Már az uborkaszéken se a régi!

A parlament szabadságon, a képviselők jól megérdemelt pihentetésben vannak, a gazdasági világválság pedig dübörög tovább.

Amúgy ez az írásztárnál kimódolt elméleti konstrukció akár működőképes is lehetne. Egy leváltó hangulatba hergelődött ország nagyon tud büntetni a szavazófülkében. A Fidesz ennek köszönheti a meglévő kétharmadot, s az MSZP ennek folytán bukott akkorát, hogy azóta sem tud felállni. Ahogy az angolszász demokraták együtt tudtak működni a véreskezű Sztálinnal, úgy a liberális LMP meg a fasiszta retorikával operáló Jobbik együttműködése szinte elképzelhetetlen. Hacsak Orbán és a Fidesz tovább nem vágatja a megkezdett irányba. Végre kell hajtani a nyugdíjrendszer átalakítását, a pazarló állam és apparátus visszanyesését, az oktatás és az egészségügy racionalizálását, a gazdaság lendületbe helyezését... S egyike sincs népszerű megoldás. Tömegek érdekeit kell megsejteni az új egyensúly megtalálásához, vagy ilyen-olyan feldobásokkal mesterségesen életben tartani a pazarlást. Mindkét megoldás, láttunk már rá kísérleteket, növeli az indulatokat, gyűjti a feszültségeket.

De akkor sem tudom elképzelni, hogy valami Zagyva Gyulára szavazzak csupán azért, mert elégedet-

Krebsz János

len vagyok a fennállóval, bármennyire értem a választási matematika képletét. Félőnek és félelmetesnek gondolom gazdasági világválság idején a REND ígéretével tért nyelő szélsőségek ostoba demagógiáját. És azt sem tudom elképzelni, hogy a technikai becületesség jelent valamit politikus berkekben.

Papíralapú

Újabb talalós kérdés, mintegy az elmúlt heti folytatásaként: mi a közös az újságban (könyvben) és az egészségügyi papírban – itt jön a bővítmény –, valamint a cigarettában? Természetesen az, hogy mind papíralapúak. A válasz tehát ugyanaz, mint amit egy héttel ezelőtt bátorítottam itt megosztani a széles közvéleménnyel. Most is hozzáteszem: voltak egykoron.

Néhány tételt akkor és azóta továbbgondoltam, s mert az adott terjedelem behatárolja a lehetőségeimet, kénytelen vagyok folytatásos regényként közreadni ezt az értekezést. Ha ugyanis az Újvilágban megszüntetik a kézírás tanítását, miként egy hete háborgtam, az azzal is jár, hogy egy fogalom végképp kihál a nyelvől. A kézirat mint olyan gyakorlatilag már régóta nem létezik, hiszen az újság-cikkek, a könyvek és a más nyomtatványok alapját képező anyagok nem kézírásal, de ma már csak nem is gépírással készülnek, hanem számítógépen. A papírnak pedig csak a végterméknél jut sze-

rep (ezt kéretik nem félreérteni). Egyetlen példa: amikor egy csaknem nyolcszáz oldalas, másfél milliónál több leütést tartalmazó történelmi esszégyűjteményt fordítottam németről magyarra, papírral semmi dolgom nem volt. Elektronikus úton kaptam meg az eredetit, és ugyanúgy elektronikus levélben küldtem vissza a magyarítást. Hol van itt akkor egyáltalán a kézirat mint olyan? Ugyanígy megkondgattam valamikor, a hetvenes-nyolcvanas évek fordulóján a vészharangot egy másik szó fölött. Azért estem kétségbe, mert megjelentek a digitális órák, divatjuk mindent elsöpörte, s én attól féltem, hogy gyermekeinknek hogyan fogjuk tudni elmagyarázni: mit is jelent az „óramutató járásával azonos irány” (értelemszerűen az „ellenkező irány” is)? Ha ugyanis egyáltalán nem látnak óramutatót, csak pergő számokat (a vicc szerint: pálcikát, hőembert, széket), akkor soha nem is fogják megtudni, hogy mit jelent a járása; merre kell tekerni a kulcsot a zárban, merre nyit és zár a vízcsap. Ezt a problémámat meg-

oldotta ugyan a divat meg a technika, mert megalkotódott az analóg óra, és magára valamit is adó ember már csak ilyet visel, de a kézirattal kapcsolatban – engedtessek meg – változatlanul szkeptikus vagyok. És még ennél is van tovább! Mint valaha erős dohányos ember (most lesz huszadik

esztendeje, hogy elnyomtam az utolsó szálat, pedig akkor már kezdtem a napi negyedik dobozomat is kinyitni, ráadásul erőset – mentolosat – szívtam, valamint néhány szivart is), felfigyeltem egy hirdetésre.

Mellékvágány: naponta tucatjával dobják be a különböző reklámkiadványokat – vajon hány erdőt kell kiirtani miattuk? Szóval, mint minden betűre éhes ember, aki még a buszjegyet is képes elolvasni, természetesen ezeket a prospektusokat is szorgalmasan átforgatom-átolvasom, az egyikben volt szerencsém felfedezhetni a „D84A e-cigaretta szett”-et, plusz tíz darab patronnal. Tessék csak figyelni! A készlet tartalma: 1 db akku, 1 db atomizátor (porlasztó), 1 db USB töltő, 1 db cigarettás doboz, valamint 4 db D84 patron.

Ez az egész még annyit sem ér, mint egy guminó, aminek valahol sokkal több a pozitív üzenete.

Gyulay Zoltán

végterméknél jut sze-

Segítség vagy kampány?

Antal Erika

„Elképzelné is nehéz, mi-
ből él egy nagyon sze-
gény kisnyugdíjas. Van olyan,
hogy két-három szelet szalá-
mit kérnek, amikor bejönnek
a boltba. Szégyellem kimérni
nekik.” A marosvásárhelyi,
Tudor negyedi kiskereskedés
eladója idézi fel ily módon él-
ményeit, amikor arról kér-
deztük: mit gondol a szociális
üzletláncok működésére vo-
natkozó kormányzati tervről.
Az erre vonatkozó törvény-
tervezet – amelynek „szelle-
mi atyja” az ellenzéki Szoci-
áldemokrata Pártból (PSD) a
jobboldali hatalom oldalára
vándorolt Románia Haladá-
sáért Országos Szövetség
(UNPR) elnöke, Marian
Sárbu volt PSD-s munkaügyi
miniszter – szerint októbertől
a megyei prefektúrák ellenör-
zése mellett, a helyi önkor-
mányzatok közreműködésé-
vel olyan boltok nyitják meg
kapuikat, ahol a rászoruló
nyugdíjasok lisztet, olajat és
cukrot vásárolhatnak – ked-
vezményesen.

Papucsos vevők, füzetes üzlet

A kormány által elfogadott
tervezet előkészítői hangsú-
lyozzák, hogy a segélypro-
gram nem igényel költségveté-

Az alapélelmiszerek árából akár 30 százalékos kedvezmény is járhat

si forrást, támogatást, és az
áfa-befizetést sem befolyásol-
ja negatívan. Ugyanakkor a
lapunk által megkérdezett
kisboltosok az esetleges elvtel-
en konkurenciától sem ag-
gódnak, a Tudor negyedbeli
kiskereskedés tulajdonosa, el-
lenkezőleg, úgy látja: nagy
szükség van egy ilyen kezde-
ményezésre.

„Mi itt, a pult mögött pon-
tosan látjuk, hogy ki mit en-
ged, pontosabban nem enged

meg magának. A nyugdíja-
sok havonta egyszer vásárol-
nak be, tényleg csak a leg-
szükségesebb dolgokat teszik
a kosarukba. Volt már olyan,
hogy valaki csak néhány sze-
let kenyeret akart venni, és
alig akarta elfogadni, hogy
neki ajándékoztunk egy
egész kilónyit a számára fon-
tos áruból – osztja meg tap-
asztalatait a kereskedő, aki
nem fél az olcsó boltok kon-
kurenciájáról. – Mi kisboltos-

sok, már mindenféle konku-
renciaharcon túl vagyunk.
Jöttek a multik, pont ide a ne-
gyed végére, és letarolták a
piacot. A nyáron jöttek az
egész várost átszövő kis-
bolthálózatok, és elvitték azt,
amit a multik nem tudtak
megszerezni. Nekünk tényleg
csak a papucsos vevők
maradtak, akik otthonról a
legszükségesebb hiányzó kel-
lékekért szaladnak be hoz-
zánk” – tette hozzá a boltos.
Mint hozzátette: ha erre mód
lesz, szívesen társulnának a
szociális hálózathoz, mert
még mindig jobb nagy áren-
gedménnyel dolgozni, mint
„füzetes kereskedelmet” foly-
tatni, és hetekig várni a fillé-
res adósságok törlesztésére.

Kételkedő kisnyugdíjasok

Az általunk megkérdezett
nyugdíjasok szerint akár kü-
lön hálózat létrehozása, akár
a kedvezményes áruk forgal-
mazása is fontos lehet. „Na-
gyon fontosnak tartanám,
hogy a nyugdíjához mért
áron vásárolhassunk, de a ta-
pasztalat az, hogy sem az
utazási kedvezmények rend-
szere, sem a gyógyszer-támo-
gatás nem megy zökkenő-
mentesen. Kétkem, hogy ez
az ötlet több, mint választási
fogás” – vélekedett a 73 éves

marosvásárhelyi Ferenc Klá-
ra. A 67 éves Bernáth Tibor
szintén szkeptikus. „Aligha
tudnak jelentős árenged-
ményt adni számunkra. Ha
volna mód az árak leszállítá-
sára, akkor azt a nagy áru-
hálózatok megtennék, mert
így éri meg. Ők tartják sakk-
ban a termelőket” – véleke-
dett a kisnyugdíjas. A megyei
önkormányzat emberei úgy
látják, fontos kezdeményezés
a nyugdíjas szolidaritási ak-
ció. Benedek István Maros
megyei önkormányzati kép-
viselő lapunknak úgy fogal-
mazott: minden kezdemé-
nyezésre nyitottak. A szociá-
lis bolthálózat ötletét felvető
kormánykoalíciós párt, az
UNPR azzal érvel: „a terme-
lők vélhetőleg jelentős áren-
gedménnyel biztosítanak
alapélelmiszereket ilyen cél-
ra, mert nagy mennyiség ke-
rül majd forgalomba, az ala-
acsony árat pedig azért is tart-
ni lehetne, mert az élelmiszere-
k értékét nem növeli keres-
kedői árrés”. Hasonló pro-
gram működött a 2000-es évek
elején: a Nástase-kormány
idején a főváros szegényne-
gyedeinek zömét magába
foglaló ötödik kerület szociál-
demokrata polgármestere,
Marian Vanghelie az Eco-
nomat üzletláncot beindítá-
sával szerzett népszerűséget
és országos ismertséget. ◀

Borbély László Verespatakról

ÚMSZ

„Csak akkor támogatja a
verespataki beruházást a
környezetvédelmi miniszter-
ium, ha száz százalékgig garan-
tálja a bányavállalat a projekt
biztonságát” – nyilatkozta la-
punknak tegnap Borbély
László tárcavezető. A minisz-
tert annak kapcsán kérdez-
tük, hogy – meglévő a mű-
velődési tárca által jóváha-
gyott régészeti mentesítési bi-
zonylat – a „labda” a zöld
tárca „térfelére” került. Bor-
bély lapunknak hangsúlyozta:
európai standardok szerint
folyik az engedélyeztetés, és,
a kitermelés megkezdéséről ki-
lenc minisztérium által dele-
gált szakemberek döntenek.
Emlékeztetett: az engedélyez-
tetéssel kapcsolatban kikérték
a magyarországi szakhatóság
véleményét. Borbély elmondta,
személyes elvárása, hogy a
biztonsági garanciák mellett a
befektető vállalja a kitermelés
által érintett területek környe-
zeti rehabilitációját, s az eh-
hez szükséges anyagi alapot
utalja át az államnak. Úgy
véli, érdemes lenne a veres-
pataki kitermelésről szóló, tíz
éves szerződést újra tárgyalni,
a román állam számára elő-
nyösebb feltételekkel. A mi-
niszter emlékeztetett: most
először finanszírozza a kör-
nyezetvédelmi alap a Kis-Ara-
nyos víztisztításához szüksé-
ges szűrő telepítését. ◀

HIRDETÉS

70 millió dollárt fordítunk a verespataki örökség megmentésére

A Katalin-tárna

A Tău Găuri síromlék

A kulturális hagyatékba fektetett egyik legnagyobb romániai magánberuházás révén a következő nemzedékek láthatják majd, miként építette Verespatakot a 2000 éves bányászat.

Az RMGC restaurálja és érvényre juttatja a különböző történelmi korszakok tárnait, a régészeti színhelyeket és a történelmi központ védett övezetének több tíz műemlék épületét.

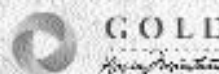
A Carpeni védett övezet

A Ialokő védett övezet Kímyk, a föld mélye

A Verespataki Bányaterv. Arany Romániának.

Bővebben a www.rmhc.hu honlapon!

Celebfutamos honfoglalás

Minden készen áll a holnapi Székely Vágtára a maksai Óriáspince-tetőn. A szervezők ottjártunkkor a viharkárok helyreállításán munkálkodtak, a lovasok egy része edzést tartott, a Honfoglalás című rockopera színészei pedig a darab próbáját tartották.

Kovács Zsolt

„A nem létező Székelyföld egy újabb nagy rendezvényre készül szombaton (holnap – szerk. megj.)” – fogalmazott tegnap a Székely Vágtá sajtótájékoztatóján Antal Árpád. Sepsiszentgyörgy polgármestere a maksai Óriáspince-tetőn mutatta be a sajtónak a megrendezés előkészületeit. Ottjártunkkor a szervezők a szerda esti heves vihar által okozott károkat próbálták rendbe hozni, a heves eső és szél ugyanis megrongálta az éppen épülő

**hitelnyújtási
költség
ZÉRÓ**

színpadot és a hangfalakat, de a lóversenypályát is elmosta. Ígéretük szerint

azonban szombatra minden készen áll a Székely Vágtá megszervezésére, amelyre 29 versenyzőt és több tízezer nézőt várnak.

Referenciarendezés Székelyföldön

A helyszínen tegnap már próbálták a komáromi Magyar Lovas Színház, a szigetszentmiklósi Sziget Színház, a Háromszék táncegyüttes művészei, a Szálábacsok táncsoport, illetve a gidófalvi Szilaj Hagymányórszó Egyesület, valamint a kőröspataki Kálnoky-lovarda lovasai, akik Pintér Tibor rendező irányításával a *Honfoglalás* című rockopera ősbemutatójára készülnek. Pintér érdeklődésünkre elmondta, egy rendezőnek óriási referencia Székelyföldön eleget tenni annak a több ezer embernek, aki eljön a rendezvényre. „A Magyar Lovas Színház ennyi ember előtt még nem

Sajtótűzben. Dancs Annamari, a Honfoglalás besenő lányja és Pintér Tibor, a rockopera rendezője

is lépett fel” – tette hozzá. A főbb szerepekben olyan hírességeket láthatunk, mint Janza Kata, Papadimitriu Athina, Buch Tibor, Hujber Ferenc és Dancs Annamari. „A székelyek mindig azt mondják a magyaroknak, hogy hozzájuk akarnak tartozni. Én úgy fogalmazok, hogy mi szeretnénk hozzájuk tartozni, mert amikor Székelyföldre jövök, mindig azzal szembesülök, hogy mind gondolati, mind pedig érzelmi kultúrában előtűnik jártok. Így bőven van mit ta-

nulnunk tőletek” – mondta Pintér Tibor.

„Meglovasított” Szent György-legendá

A holnap délben kezdődő galoppversenyen és a kísérőrendezvényeken kívül a Székely Vágtá érdekes színfoltja, hogy először kerül bemutatásra a „meglovasított” *Szent György-legendá*, Bordás Attila rendező-koreográfus és Kálnoky Anna grófnő rendezésében. Ugyanakkor egy úgynevezett celebfutamra is sor-

kerül, amelyen helyi és határon túli nevezetességek vesznek részt. A celebfutamban Incze Réka, a Székely Vágtá szervezőcsapatának tagja, Kálnoky Anna grófnő, Papadimitriu Athina művésznő és Pintér Tibor színművész méri össze tudását. A celeb fogathajtó versenyben Nagy István, rádiós műsorvezető, Pálffy Tibor sepsiszentgyörgyi színész, Morvai Noémi, a *Duna TV* műsorvezetője és Dancs Annamari sepsiszentgyörgyi énekesnő vesz részt. ◀

„Egy beteg időszak” grafikái

Sipos M. Zoltán

►Egyedülálló tárlat nyílt szerda este a kolozsvári Quadro Galériában, a *Válogatás a kolozsvári grafikából. 1960–1980* című kiállítás a '60-as, '70-es és '80-as években, Kolozsváron alkotó mintegy harminc művész grafikáiból ad izelítőt.

Mint a megnyitón elhangzott, „a kincses városban a múlt rendszerben élő és alkotó magyar és román képzőművészek számára a grafika jelentett egyfajta alkotói

szabadságot”, ebben a formaújító műfajban találták meg legtöbbször a korszak szocialista realizmusának formai és tematikai megkövetéséből kivezető utat.

„A kiállítás témájának kiválasztásakor nemcsak arra törekedtünk, hogy egy technikai megvalósításokban gazdag műfajt mutassunk be, hanem elsősorban egy olyan témát választottunk, amely korszakorientált, így a művészi élmény mellett ad egy korrajzot” – fogalmazott a kiállítás megnyitón

Székely-Sebestyén György. Elmondta, ezt a korrajzot többféleképpen lehet olvasni: beszélhetünk egy korszakos művészi koncepciójáról, de beszélhetünk betegségről is, hisz „egy beteg időszakról van szó”. Székely-Sebestyén rámutatott arra, hogy a kiállított grafikák kísérletezésekkel, újításokkal szembesülünk, amelyek természetesen a szocialista realizmus alóli felszabadulást kívánták.

**hitel mindenre,
amire csak
akarod**

Hangsúlyozta: ebben a korban a művészi szabadságot megvalósítani kívánó képzőművészek nem voltak egyedül, hisz ebben a szellemiségben alkottak a kolozsvári írók, költők, irodalom- és művészeti kritikusok is. ◀

Kétágba állnak Kolozsváron

ÚMSZ

►Leállították a kolozsvári Kétágú templom mögötti telken elkezdett építkezési munkálatokat tegnap, miután Kelemen Hunor művelődési és műem-

**kisebb
kamat**

lékvédelmi miniszter levélben kérte Daniel Funeriu oktatási minisztert és Florin Stamatian Kolozs

megyei prefektust, hogy járjanak közben az építkezési telepen talált régészeti leletek megvédéséért, hatályba léptetve egy, a munkálatok leállítására vonatkozó átiratot.

Mint ismeretes, a Kolozs megyei Főtanfelügyelőség a református Kétágú templom mögötti telken kezdte el a főtanfelügyelőségnek szánt irodahelyiségek és egy sportkomplexum építési munkálatait, ám a helyszínen római- és középkori leleteket találtak az Erdélyi Történelmi Múzeum munkatársai.

A Kolozs Megyei Kulturális és Örökségvédelmi

Igazgatóság már szerdán kérte a munkálatok leállítását, majd ezt követően a Facebookon vita indult arról, hogy kié az építkezési munkálatok leállításának érdeme.

Hegedüs Csilla, a Művelődési és Műemlékvédelmi minisztériumi tanácsosa a közösségi portálon bejelentette: „Ma este (szerda – szerk. megj.) újra leállítottuk a munkát a Kétágúnál”. Gergely Balázs, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács közép-erdélyi régió-elnöke azonban magáénak tartja a dicsőséget, szintén a Facebookon kijelentette: „Kedves Csilla!

A munkálatokat sem tegnap, sem ma nem állították le. A munkálatokat a Megyei Műemlékvédelmi Bizottság állította le, az ide vonatkozó törvényi előírások alapján. (...) A mostani viszonyulások nem több, mint kutyakötelesség. Örvendünk, hogy átalítottak a jó oldalra, de ha lehet, kerlek, ne túlozz!” ◀

**egyre
egyszerűbb**

Különleges BRD-ajánlat a fogyasztási hitelekre

A Román Fejlesztési Banknál (BRD) október végéig kedvezményes áron juthatnak hitelhez mindazok, akik személyes javak vagy autováásrlás céljából folyamodnának banki kölcsönhöz.

A BRD 600 és 60 ezer lej közötti értékben nyújtandó hiteleit hat hónap és hét év közötti futamidőre lehet igényelni. Azok számára, akik gépkocsit vásárolnának, autóhitel áll rendelkezésre – az ajánlat keretén belül új és alkalmi gépkocsik vételére nyílik lehetőség. Új autó vásárlása esetén 165 ezer lejig terjedő hitelt lehet igényelni, alkalmi járművek esetén pedig 100 ezer lej a kölcsön felső határa. Az ügyféllel kötött közös megállapodás függvényében az összeg hat hónaptól hét évig terjedő időszakban fizethető vissza.

A kölcsönnek 7,5 százalékos fix éves kamata van, a hitelnyújtási elemzésre viszont nem számolnak fel plusz költségeket.

Fontos tudnivaló, hogy a fizetésből és nyugdíjból származó bevételek mellett a bank figyelembe veszi a bérbeadásból, osztalékból, független tevékenységből, szerzői jogdíjakból származó bevételeket, valamint banki betétekből vagy kamatokból származó jövedelmeket is. A saját bevételeken túl a hitelnyújtá-

si elemzéshez elfogadnak még három „kölcson-társat” is, aki lehet az igénylő férje, felesége vagy negyedfokú rokonságig elmenően családtagja.

Legalább 400 lejes havi jövedelemmel kell hogy rendelkezzen az az igénylő, aki a kölcsönt személyi javak vásárlására kívánja fordítani és havi 500 lejig az, aki gépkocsit vásárolna.

Ezenkívül előnyökkel jár az, ha az ügyfél a BRD egyéb termékeit és szolgáltatásait is igénybe veszi. Így az, akinek a BRD-hez érkeznek jövedelmei és a bank más termékeit is használja, 10 százalékos kedvezményben részesül.

Ami az effektív éves kamatot illeti, 13,02 százalék egy 13 ezer lejes, személyi javakra fordított hitel esetében és 11,09 százalék egy 22500 lejes autó esetében – mindkét hitel hétéves futamidőre számolva.

Részletes információk kérhetőek a BRD-Groupe Societé Générale összes bankfiókjánál, a honlapon vagy a 0800 803803-as telefonszámon.

K. Zs.

►Megszavazta tegnap Kovászna Megye Tanácsa a Bod Péter Megyei Könyvtár igazgatói állására kiírandó új versenyvizsga kritériumait, így a tisztségre jelentkezőknek a román nyelv mellett még két, az Európai Unióban beszélt nyelvet kell ismerniük. „Sajnálatosnak tartom, hogy Romániában még nem jött el az ideje annak, hogy egy olyan könyvtárnak, amelyet 85 százalékban magyar olvasók látogatnak, nem lehet az kritérium, hogy az intézmény vezetője ismerje a magyar nyelvet” – nyilatkozta lapunknak Tamás Sándor, a Kovászna megyei tanács elnöke javasolta Szonda Szabolcs igazgatónak, hogy vegyen részt a versenyvizsgán. Amint arról lapunkban már beszámoltunk, a Brassói Táblabírórság jogerős ítéletben semmisnek nyilvánította az intézményvezetői tisztségre kiírt versenyvizsga eredményét, mivel a versenyvizsgán feltételként szabták meg a magyar nyelv ismeretét. ◀

SZOMBAT

2011. július 30.

A nap filmjei

DUNA TV, 22.00

A csendes amerikai

Saigon, Vietnam, 1952: csodás, egzotikus és veszélyes város a francia gyarmatosítók elleni háború szélén. Ide érkezik egy naív fiatalember, Alden Pyle önkéntes szerezetszolgálatra. Hamarosan megismerkedik a London Times helyi tudósítójával, Thomas Fowlerrel, aki beavatja őt a város titkaiba. A fiút lenyűgözi a kiábrándult és cinikus újságíró szeretője, a szépséges Phuong.

TV2, 20.35

A fáraó bosszúja

Kétezer évvel ezelőtt a nagy Tutankhamen isteni erejével négy részre törtte a Smaragd kőtáblát és ezzel bezárta az átjárót az alvilág és a halandók világa között. A darabok szétszórtak és a kíméletlen hajszá azóta is folyik a kőtábla darabjaiért, melyeket összeillesztve az átjáró újra megnyílik. A fiatal archeológus, Danny Freemont több darabot is megtalált veszélyes kutatásai során.

RTL Klub, 21.00

Oscar

Angelo Provolone ismert és megbecsült tagja az alvilágnak. Alkohol-csempészséből igen szép vagyonra tett szert, gyönyörű házzal és csodaszép feleséggel büszkélkedhet. Egy napon haldokló apja megesketi fiát, hogy felhagy a törvénytöréssel, a bűnözéssel és jó útra tér. Csak hogy a bűnös élet nem akar szakítani vele. Sőt, minden összeesküszik ellene: felbukkan egy lány, aki Angelót apjaként tünteti fel.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!

Híradás, Telefonsajáték, Nyelvőr, Világjárók

10.05 Térerő

14.00 Híradás, Aranyszalagvár, Alternatívzene

16.00 Híradó

Aranymberek, Versműsor, Komolyzene, Gramofon, Bóvilit nem tartunk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

8.00 Hírek, műsorism., sport

8.15 Hangoló

9.15 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.00 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Lemezlovarda

16.40 Körhinta, Zenenegyed

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

8.05 Hol volt, hol nem volt... (ism.)

8.25 Cimborá Retro

8.55 Az Ótestamentum

9.20 Kolumbusz Kristóf

9.50 Csipkerózsika

10.05 Szelek szárnyán (ism.)

11.00 Székely Vágta

11.25 „Amagokoltalmára...”

11.40 Divathét

12.10 Carlo és vendégei

12.45 Híradó

13.00 Székely Vágta

13.30 Isten kezében

13.55 Az állatok világa

14.30 Székely Vágta

14.55 Marco Polo (olasz sor.)

16.00 Székely Vágta

16.35 Az állatok világa

17.10 Aranyszarvas

18.00 A megregulázott fény

18.20 Székely Vágta (élő)

19.00 Híradó

19.35 Mese

20.05 Lévay Szilveszter Nemzetközi Musical Énekverseny

21.20 Az állatok nyelve

22.00 A csendes amerikai (am.-német-ausztr. f. dráma)

23.40 Dunasport

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

23.55 Paloma (algériai-f. dráma)

m1

6.55 Balatoni nyár

10.00 Mozdulj!

10.30 Úszó- és vízilabda VB

Úszás selejtezők összefoglalója

11.25 Marco és Gina

10.50 A kis Amadeus

11.15 Lülü, a teknőc

12.30 Most a Buday!

13.01 Hírek

13.10 Úszó- és vízilabda VB, Úszás döntők (élő)

15.25 Delta

15.55 Magyarország

16.25 Barnum - A cirkusz nagymestere (am.-kan. f. dráma, 1. rész, 1999)

18.00 Magyarország története

18.30 Hogy volt?

19.30 Rocca parancsnok (olasz sor.)

20.30 Híradó

20.55 Sport hírek

21.10 Szerencse Szombat Luxor, ÖtösloTTó és Joker sorsolása

22.05 Sültbolondok (vígj. sor.)

23.35 Hírek

23.40 Sport hírek

23.45 2014-es labdarúgó VB sorsolás, Rio de Janeiro

0.05 Latin érintés (koncertf.)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

1.00 Megbízás gyilkosságra (am. f., 1993)

<

VASÁRNAP

2011. július 31.

A nap filmjei

m2, 23.00

Takva – Az istenfélő Muharrem

Történet egy végtelenül vallásos muszlim férfiról, akinek hite nem egyeztethető össze a mai kor felfogásával. Muharrem csendes férfi, aki Isztambulban él és dolgozik, abban a negyedben, ahol született. Alázatos és magának való életet él, melynek állandó része az ima, az önmegtartóztatás és a ragaszkodás a legszigorúbb iszlám tanokhoz.

RTL Klub, 20.30

A gyűrűk ura: A két torony

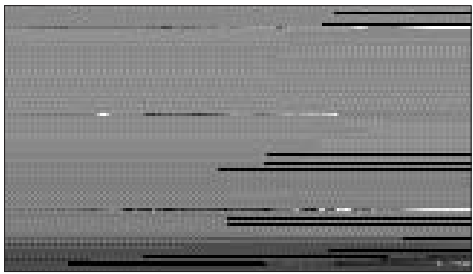
Hamarosan eldől Középfölde sorsa: a gonosz ereje egyre nő, mert szövetséget kötött a két torony: Barad-dúr, Szauron, a sötét úr vára és Orthanc, amely Szarumán, az áruló mágus erődjé. Frodó, a Gyűrűhordozó és hű barátja, Samu Mordor földje felé tart, hogy a tűzbe hajítsa terhet: ám egy újabb veszéllyel kell szembenéznük - felbukkan Gollam, aki magának követeli a kincset.

TV2, 21.05

Taxi 3

Marseille-ben sosem lesz nyugalom. Gibert felügyelő és lelkes, de mindenre alkalmatlan csapata hiába iparkodik, hogy fenntartsa a rendet: újabb fegyveres banda tartja rettegésben a napfény városát. A Mercedeszel száguldó német bankrablók és a japán hadügyminiszert elrabló nindzsák után most a görkorsolyán száguldó terroristákat kellene megfékezni.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermezműsor
12.00 Híradás
12.05 Igehirdetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Itthon, Erdélyben – faluműsor
15.00 Zeneszövegek
16.00 Híradó
16.10 Zeneszövegek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Hírek
14.10 Dalposta
15.30 Vidékről vidékre
16.00 Hírek
16.03 Operettparádé
16.30 Aranyhangok
17.00 Nosztalgiamuzsika
17.25 Rádióistentisztelet baptista
17.55 Hírek, adászárás

DUNA TV

7.55 Cimborá Retro
8.50 Az Ótestamentum
9.20 Kolumbusz Kristóf
9.45 Kutyabajok (am. filmdráma, 2003)
11.10 Boldog Scheffler János, Szatmár vértanú püspöke (dokumentumf.)
12.10 Ízörzök: Csákvár
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.05 Csellengők
14.30 Fűszer és csemege (magyar filmdráma, 1939)
15.50 Múltidéző
16.15 Dunáról fúj a szél
16.25 Liszt etűdök orgonára
16.55 A hópárdac talpra áll
17.20 Vannak vidékek
17.50 Talpalatnyi zöld
18.25 Kirakat
19.00 Híradó
19.30 Mese
20.00 Magyar színházak XXIII. Fesztiválja Kisvárdán
20.45 Heti Hírmondó
21.25 Klubszoba
22.25 Lélek Boulevard
22.50 Dunasport
23.10 Leo kéglíje (uruguayi-arg. filmdráma, 2009)
0.45 Koncertek az A38 hajón

m1

6.56 Balatoni nyár
10.00 Engedjétek hozzám
10.15 Katolikus krónika
10.40 Amikor gyermek voltam
10.50 A sokszínű vallás
11.05 Evangélikus magazin
11.30 Evangélikus ifjúsági műsor
11.40 Útmutató
12.05 Balatonfelvidéki református templomok
12.20 Mai hitvallások
12.45 Zsinagógák
13.01 Hírek
13.10 Úszó- és vízilabda világbajnokság, Úszás döntők (élő)
15.35 Út Londonba
16.05 Az Ushuaia expedíció
16.50 OTP Bank LIGA (élő)
DVTK – Kecskeméti TE bajnoki labdarúgó-mérkőzés
19.05 Anno
19.30 Rocca parancsnok (sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sporthírek
21.10 Nevetni kell, ennyi az egész
22.05 A Moszkító-part (am. kalandf., 1986)
0.00 Hírek
0.05 Sporthírek
0.15 Aranyfeszít
0.45 Metropolis (német sci-fi)

m2

6.50 Balatoni nyár hétvége
10.00 Mesék
11.20 Öregember nem vénember (am. f.)
13.05 „Így szól az Úr!”
13.15 Katolikus krónika
13.40 Amikor gyermek voltam
13.50 A sokszínű vallás
14.05 Evangélikus magazin
14.30 Evangélikus ifjúsági műsor
14.40 Útmutató
15.05 Balatonfelvidéki református templomok
15.20 Mai hitvallások
15.45 Zsinagógák
15.55 Pillér
16.50 Don Matteo (sor.)
17.40 Öregberény (sor.)
18.10 Voyager
18.40 70 ezer negatív
19.10 Kishalak...
Nagyhalak...
19.40 Mese
20.00 Maupassant történeteiből: 11-es szoba (fr. f.)
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 McLeod lányai (sor.)
22.15 Rockpódium
23.00 Takva – Az istenfélő Muharrem (török-német f.)
0.35 DVTK – Kecskeméti TE labdarúgó-mérkőzés

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Lisa, Helló, Kitty!, Rupert maci, Kengyelfutó gyalogkakukk, Hupikék törpikék, Frédi és Béli, avagy a két kőkorszaki szaki
11.00 Trendmánia
11.35 Asztro Show
12.30 Törzsutas
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 Magyar autósport-magazin
13.30 GP3 - Magyar futam; Hungaroring, Mogyoród (élő)
14.10 Forma-1 (élő) - Magyar Nagydíj Hungaroring, Mogyoród Utána: 17.05 Hatoslottó-sorsolás
17.15 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
17.45 Jackie Chan: Mennydörgés (am.-hongk. akció-vígj., 1995)
20.00 RTL Klub Híradó
20.30 A gyűrűk ura: A két torony (új-zél.-am. fant. kalandf., 2002)
Utána: RTL-hírek
0.05 Egy gésa emlékiratai (am. filmdráma, 2005)
2.50 Portré Riportmagazin

TV2 TV 2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Látlelet a Földről
7.45 Tv2 matiné
11.25 Max Steel (am. akciófilm-sor.)
12.35 Mosoly Road Show 2011
13.05 Stahl konyhája
13.35 Kalandjártat
14.10 Borkultusz (ism.)
14.40 90210 (am. sor.)
15.30 Sliders (am. sor.)
16.20 Monk – Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
17.10 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
18.00 Wallace & Gromit: Az elvetemült veteménylány (angol anim. f.)
19.30 Tények
20.00 Napló
20.35 Napló Extra
21.05 Taxi 3 (francia akció-vígj., 2003)
22.35 Apollo 13 (am. filmdráma, 1995)
Közben: Kenósorsolás
0.45 El Mariachi, a zenész (am. akcióf., 1992)
1.05 De kik azok a Lumitzer nővérek? (magyar vígj., 2005)
2.45 EZO.TV
3.15 Napló (ism.)
3.40 Napló Extra (ism.)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Iskolapélda (ism.)
9.30 Ingtatlanpiac (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó Hűsbavagó kérdések, civil válaszok
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
16.00 Híradó
Friss napi információk
16.30 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
17.05 Garázs (ism.)
17.30 GyógyHír
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmérés másként (ism.)
23.05 Vetítő
23.06 Ennél jobb már nem is lehet (dok. f.)
0.05 Kontraszt (ism.)

TVR 1

7.00 A hit világa – 1. rész (live)
7.50 Zarándokhelyek
8.00 A hit világa – 2. rész (live)
9.00 Ahogy elő van írva
9.30 Rajzfilmek
10.20 Népi hagyományok
11.00 A falu élete
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete
13.00 Utolsó kiadás
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Hannah Montana (amerikai sor.)
15.00 TVR 55 (live)
16.00 Erdőn, hegyen (orosz f., 2010)
16.50 Győztesek
17.00 Dánut S.R.L. (szórakoztató műsor) – 1-2. rész
19.00 Jóker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Sport
20.00 Hírek
21.10 Véres leszámolás (amerikai akciófilm, 1990)
23.00 Grey anatómiája (amerikai sor.)
0.40 Dánut S.R.L. (szórakoztató műsor) – 1-2. Rész
2.30 TVR 55
3.20 Sport (ism.)
3.40 Hírek (ism.)

VIASAT 3

10.10 Szex és New York light (sor.)
12.05 Maxx-Motion
12.35 A nagy házalakítás
13.30 Gyermyák a Bay Streeten (kan. am. f.)
15.25 Óriási nyomozó: Bumeráng (fr.-NSZK-ol. f.)
17.20 Krokodil Dundee (auszt. vígj.)
19.15 Honey (am. f. dráma)
21.05 CSI: Miami helyszínélők (sor.)
22.00 A főnök (sor.)
23.00 Egy makulátlan elme örök ragyogása (am. dráma)

TVR 2

8.00 Román útlelél
9.00 Boldogulj egyedül!
9.30 Minden pénzt megér
10.00 Boyzone, live in Manchester
11.00 Csavargó halász
11.30 Motomágia (ism.)
12.00 Auto-mánia
12.30 Jamie 30 perces ebédje
13.00 Úszó- és vízilabda világbajnokság, Úszás döntők (élő)
15.25 Vasutas Jim (angol filmdráma, 2001)
17.00 Hírek
17.30 Balkáni szokások
18.30 Kaland és természet
19.00 Top cut
19.30 Nagy lábón
19.55 Győztesek
20.10 Prime Suspect 6 (angol-amerikai f. dráma, 2003)
21.50 Győztesek
22.00 Hírek
23.00 AG Weinberger zenei műsora
0.00 Mile High (angol vígj. sor.)
0.50 Jamie 30 perces ebédje (ism.)
1.20 Szentek és mestersegek (ism.)
1.50 IT zon@
2.20 Prime Suspect 6 (angol-amerikai f. dráma, 2003) (ism.)

SPORT.RO

9.10 ProMotor, premier
10.00 Sport.ro Hírek
11.00 Pontos sportidő
12.00 Örüljünk a focinak!
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Ploiesti-i harcosok
15.00 Sport.ro Hírek
15.05 Fogadás a félelemmel
16.00 Mitica ligája (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Mitica ligája (live)
20.00 A fény harcosai
21.00 Sport.ro Hírek (live)
22.00 Mitica ligája (live)

PRO TV

6.30 Star
Wars: A klónok háborúja (amerikai animációs sorozat)
7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
10.00 Egy lépéssel előre (román sorozat)
11.00 Nem vagyunk mi angyalok (amerikai filmdráma) (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Indiana Jones és az utolsó keresztoszlovag (amerikai kalandfilm, 1989) (ism.)
15.45 Superman 3. (amerikai fantasztikus film, 1983)
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 G. I. Joe: A kobra árnyéka (amerikai akciófilm, 2009)
23.15 College - tábor a köbön (amerikai vígjáték, 2008)
1.15 G. I. Joe: A kobra árnyéka (amerikai akciófilm, 2009) (ism.)
3.30 College - tábor a köbön (amerikai vígjáték, 2008) (ism.)

ACASĂ

8.15 Analia másik arca (sor.)
9.45 Dona Barbara (sor.)
12.30 Lázadó szerelem (sor.)
14.30 Clase 406 (sor.)
15.30 A család (mexikói sor.)
16.30 Vad szív (mexikói sor.)
18.30 Szerelmekönnyek (román sor.)
19.30 Az örökösök (sor.)
20.30 Személyes vonatkozás (am. dráma, 2009)
22.45 Auróra (am. sor.)
23.45 Clase 406 (sor.)
0.45 Szerelmekönnyek (román sor.)

ANTENA 1

5.40 101 kiskutya
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
9.00 Pistruiatul: Búvóhelyek (román kalandfilm, 1973)
11.00 Hát nem baba! (amerikai családi vígjáték, 2000)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
14.00 Hercules és a tűzkör (amerikai-új-zélandi fantasy, 1994)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.20 Szerelmehajó – szórakoztató műsor Pepe-vel
22.00 Végső csapás (hongkongi akciófilm, 1995)
0.00 Hispania (spanyol sorozat)
1.45 Columbo: Besegít a halál (amerikai krimi, 1971)
3.00 Office (amerikai sorozat)
3.45 Hercules és a tűzkör (amerikai-új-zélandi fantasy, 1994) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Extralarge: Mozgó célpont (am.-német-ol. vígj.)
12.55 Jack Hunter - A menny csillaga (am. kalandf.)
14.50 Tremors - Ahová lépek, szörny terem (am. vígj.)
16.35 Fedőneve: Takarító (am. vígj.)
18.05 Férjhez méssz, mert azt mondtam (am. vígj.)
20.00 Zorro legendája (am. kalandf.)
22.25 Ne szólj száj! (am. akcióf.)

PRIMA TV

6.00 Tanulj, álmodj, szeress! (ism.)
7.00 Kandikamera
8.00 Ízek, három szakács (ism.)
8.30 Kacsamesék (rajzfilm sorozat)
9.30 Ház, építés, design
10.00 Teleshopping
10.30 Fején a nagyvilág
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Tanulj, álmodj, szeress! - life-style magazin
12.30 Focus monden
13.00 Egy bogár élete (amerikai animációs film, 1998)
16.00 Én, Te, Ő
16.30 Horia akadémiaja
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Anyacsere - reality show
22.00 Csak egy lövés (amerikai filmdráma, 1991)
0.00 Helix - Újralöve (amerikai akciófilm, 2005)
2.00 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
3.00 Helix - Újralöve (amerikai akciófilm, 2005) (ism.)

KANAL D

8.30 Szindbád hetedik utazása (am. kalandf.)
10.30 Licisek (román f. dráma)
12.30 Hírek
13.30 Ez Románia!
14.15 Nevessünk
14.45 A szív úrnője (sor.)
16.45 A gyilkos (hongkongi akciófilm, 1967)
18.45 A nap híre
19.00 Hírek
19.45 D-Paparazzi
20.30 Adiód, de szeretlek
22.00 A tengerpart gyöngye
23.30 A nap birodalma (amerikai háborús filmdráma, 1987)

DISCOVERY

7.00 Hogyan készült? Faragott faszobrok, taposógépek, fáradtolaj-kazánok, töltőtollak
8.00 Autókereskedők - Jaguar E-Type
9.00 Hogyan csinálják? Tűzijáték, daru, víz, golfabda és kontaktlencse
10.00 Chop Shop - A londoni műhely
11.00 Amerikai hotrodok
12.00 Sivatagi autókirályok - Dodge Charger
13.00 Autókereskedők - Suzuki SJ410
15.00 Horia akadémiaja
16.00 Állítólag... - Gyilkos pohár
18.00 Édesvízi szörnyek
19.00 Sztépitők
20.00 Tyson új viadala
21.00 Halálos fogás - Kansas nincs többé
22.00 A tenger gladiátorai - Elszámolás
23.00 Lehetséges lenne? - Dr. Electric, Popeye és a robotkigyó
0.00 Megrázó történetek - Emberpókok
1.00 Elraboltak - megmentettek
2.00 Nitrokirályok

ETV

7.00 Híradó
ism. 7.30 Kultúrcsepp
8.00 Többszemközt
10.00 Híradó
10.30 Néptánc
16.00 Píactér
16.30 Többszemközt
17.00 Hítlelet
ism. 17.30 Erdélyi Kávéház
18.00 Píactér
ism. 18.00 Píactér
ism. 17.30 Erdélyi Kávéház
18.30 Híradó
19.00 Kultúrcsepp
ism. 19.30 Híradó
20.00 Többszemközt
20.30 Híradó
21.00 Híradó
22.00 Metszet
ism. 22.30 Híradó

HÉTFŐ

2011. augusztus 1.

A nap filmjei

RTL Klub, 21.20
Maffia!

A kis Vincenzo Cortino úszva teszi meg az utat Sziciliától New Yorkig. Vincenzo karrierje aztán gyorsan ível felfelé: hamarosan az egyik legbefolyásosabb maffia-család keresztapja lesz. Történetünk idején azonban már csökkenni látszik a befolyása - csakúgy, mint eddig sem túlságosan magas IQ-ja. Az öreg Vincenzo tehát átadja kisebbik fiának, a hasonlóan bárgyú Tonymak a keresztapaságot.

DUNA TV, 22.00
14 kilométer

14 kilométer. Mindösszesen 14. Ennyi a távolság Nyugat-Afrika és Spanyolország között. Ez a kimondott, kevésnek tűnő 14-es kilométer szám azonban 3 emigráns számára óriási távolság. A menekülő afrikai emigránsok számára ez a 14 kilométer fényévnyi távolságot jelent, gyalogosan át a Nyugat-szaharai sivatagon át, Európáig. 3 fiatal, 2 fiútestvér, Buba és Mukela, és egy lány, Violeta.

Pro Tv, 18.00
I. Q. - A szerelem relatív

Edward Walters autószerelő beleszeret az intelligens és szép Catherina Boyd-ba. Szerelem ez első látásra. A gond csak az, hogy Catherina, a halfék James Moreland menyasszonya. Szerencsére a lány nagybátyja rögtön szívébe zárja az egyszerű, ámde szimpatikus fiút, és barátaival összefogva eléri, hogy Catherina beleszeressen Edbe. Mitől válik ez a történet komédiává?

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra
13.05 Zenei üzenetek.
14.00 Délutáni váltás
Zenedoboz, Kalendárium
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapi igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.55 Térkép (ism.)
7.35 Építészet XXI (ism.)
8.05 Magyar elsők
8.30 Híradó - Reggel
8.40 Család-barát (ism.)
9.35 Főzés? Gyerekjáték!
9.40 Varjúdombi meglehozók
9.50 Fabulák
10.00 Végre, szabadon! (francia ifj. sor.)
10.20 A dzsungel könyve
10.50 Ördögi szerencse (cseh mesef.)
11.25 Marco Polo (sor.)
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.15 Térkép
16.00 Heuréka! Megtaláltam!
16.30 Egy kávé rendell
17.10 Kézművek
17.45 Duna anizx
18.05 Daktári (am. kaland sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.05 Szelek szárnyán (kan. sor.)
21.00 Híradó
21.10 Sport hírek
21.15 Közbeszéd
22.00 14 kilométer (sp. filmdráma, 2007)
23.35 Sportaréna
0.20 Végzetes buli (kan. filmdráma, 2008)
2.05 Közbeszéd (ism.)

TVR 1

6.55 Románia himnusza
7.00 Reggeli híradó
8.00 Nyár, lányok és sztárok (live)
10.10 A palota ékköve (dél-koreai sorozat)
11.20 Replay (ism.)
12.40 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sorozat)
14.00 Hírek
14.45 Kurier TV
15.15 Teleshopping
15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor
17.00 Az ősi erdők története (dokumentumf. sor.)
18.00 Hírek
18.25 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sorozat)
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.00 Amerikai tragédia (amerikai filmdráma, 2000)
22.00 Mad Men - Reklámőrültek (amerikai sorozat)
22.55 Kontúr
23.00 Gray anatómiája (amerikai sorozat)
0.40 Pet Shop Boys koncert
2.10 Az ősi erdők története (dokumentumf. sor.) (ism.)
3.05 Sport
3.20 Hírek (ism.)

VIASAT 3

9.00 Chicago Hope Kórház (sor.) 9.55 Nyomtalanul (sor.) 9.50 Honey (am. f.) 12.40 Két pasi meg egy csajszi (sor.) 13.10 Egy kapcsol szabályai (sor.) 13.40 A Nagy Ő 15.35 Doktor House (ism.) 16.30 Nyomtalanul (sor.) 17.25 Gyilkos számok (ism.) 19.15 Lehetetlen küldetés 20.25 Két pasi (ism.) 21.25 Doktor House (sor.) 22.25 Az igazság napja (am. thrill.)

m1

6.26 Hajnali gondolatok
6.29 Kárpát Expressz
6.56 Ma Reggel
Közéleti műsor
10.00 Balatoni nyár
12.00 Drága doktor úr (vígj. sor.)
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Ájtáró
14.30 Roma Magazin
15.00 Domovina
15.30 Kínai párhuzamok
16.30 Szent István Vándorlás
17.00 Bűvölet (olasz sor.)
17.30 Híradó
17.41 Körzeti híradó
17.55 Balatoni nyár
18.55 Szerelmem, Afrika (német-olasz kaland sor.)
19.40 Futótűz (amerikai sorozat)
20.30 Híradó este
20.55 Sport hírek
21.10 Sztracsatella (magyar filmszatira, 1995)
22.55 24 (am. sor.)
23.40 Hírek
23.45 Sport hírek
23.50 Írók szövetségben
0.25 Kamaszkorunk legszebb nyara: Amerika
0.50 Hasadt elmék (ismeretterjesztő f.)
1.45 Ma Reggel (ism.)

TVR 2

7.00 Teleshopping
8.00 A Simpson család (am. anim. sor.)
8.30 Anya, az állatorvos (német sorozat)
9.30 Jamie Oliver
10.00 Nagyszerű utazások
10.30 Nagy lábón
11.00 Vallomások (ism.)
12.00 Hírek
12.30 Oroszlánok arénája (reality show)
13.30 Miért ABC
14.00 A bajkeverő majom (am. anim. sor.)
14.35 Együtt Európában
15.30 Boldogulj egyedül!
16.00 Anya, az állatorvos (német sorozat)
17.00 Hírek
17.25 Remix
18.30 Jamie Oliver gban
18.55 Adio
19.00 Három királyság (kínai sor.)
19.55 Győztesek
20.10 Prime Suspect 7 (angol-amerikai filmdráma, 2006)
21.45 Világutazó
22.00 Hírek, sport
23.00 Murphy törvénye (angol sorozat)
23.55 Három királyság (kínai sorozat)
0.50 Nagyszerű utazások (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő
12.00 Sport.ro Hírek
13.10 Külön kiadás
14.00 Sport.ro Hírek
15.00 Sport.ro Hírek
15.10 Pontos sportidő
16.00 Sport.ro Hírek
16.30 Pontos sportidő (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Pontos sportidő
19.05 Információk
21.00 UEFA European Under-19 Championship (live)
23.00 Sport.ro Hírek (live)
23.10 Wrestling

m2

6.56 Ma Reggel
10.00 Clic és Kat
10.05 Marci
10.25 Sherlock Holmes, a mesterkopó
10.50 A világ meséi
11.05 Zenelánc
11.10 Rondó
12.05 Körzeti magazin - Miskolc
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Balatoni nyár
15.40 Úton Amerika felé
16.05 Orvosi bűnyügek (olasz sor.)
16.55 Házaspárba (sor.)
17.45 Otthonod a kávéház
18.15 Magyar rock
19.10 1100 év Európa közepén
19.40 Zorro legendája
20.05 Sant' Angelo - Egy kórház hétköznapi (sor.)
21.00 Híradó este
21.30 McLeod lányai (auszt. kaland sor.)
22.15 A Silla királyság ékköve (sor.)
23.15 Záróra
0.10 Szerelmem, Afrika (német-olasz kaland sor.)
0.55 Futótűz (am. sor.)
1.35 Sztracsatella
3.15 Magyar rock
4.10 1100 év Európa közepén

PRO TV

6.00 Egy lépéssel előre (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató
10.00 Superman 3. (amerikai fantasztikus film, 1983) (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport
14.00 A Blanche Taylor Moore sztory (amerikai filmdráma, 1993)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport
18.00 I. Q. - A szerelem relatív (amerikai romantikus vígjáték, 1994)
19.00 Pro Tv hírek, sport
20.30 Vas (am. akcióf., 2003)
22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Két pasi - meg egy kicsi (amerikai sorozat)
0.00 Euro U 19 összefoglaló
0.15 Vas (am. akcióf., 2003) (ism.)
1.45 Pro Tv hírek, időjárásjelentés (ism.)
3.15 A Blanche Taylor Moore sztory (amerikai filmdráma, 1993) (ism.)

ACASĂ

8.15 Analia másik arca
9.45 Dona Barbara (sor.)
12.45 Lázadó szerelem (sor.)
14.30 Clase 406 (sor.)
15.30 A csaló (mexikói sor.)
16.30 Igaz történetek
17.30 Vad szív (mex. sor.)
18.30 Szerelmemkönyvek (sor.)
19.30 Örökösök (amerikai-kol. drámasor.)
20.30 Kassandra (sor.)
22.00 Éjszakai történetek
22.30 Auróra (amerikai sor.)
23.30 Clase 406 (sor.)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz Magazin (ism.)
7.25 Fókusz Reggel
Közszolgálati magazin
7.55 Reggeli
Reggeli magazinműsor
10.05 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói sorozat)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Asztro Show
14.30 Fél kettő
Magazin a legjobb történetekkel
15.15 A rodoszi Kolosszus (francia-olasz sp. kalandf., 1961)
17.40 Remington Steele (amerikai sorozat)
18.50 Ezel - Bosszú mindhalál (török sorozat)
20.00 RTL Klub Híradó
20.40 Fókusz
21.20 Maffia! (am. vígj., 1998)
Sz.: Christina Applegate, Jay Mohr, Lloyd Bridges
23.10 Hazudj, ha tudsz! (am. krimisor.)
Utána: RTL hírek
0.20 Az elveszett zászlóalj (am. háborús filmdráma, 2001)
2.10 Reflektor Sztár-magazin

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
10.00 Sajtószemle
Mircea Badeaval
11.00 Herkules (amerikai sorozat)
12.00 Bionic Woman (amerikai akciófilm-sorozat)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.15 Mutassalak be a szüleimnek
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
16.55 Egy forró nyári éjszaka (amerikai krimi, 1998)
18.50 Külön kiadás (live)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 A szépség és a szörny (auszt. fantasy, 2009)
22.15 Canan - Lopott sors (török dráma-sorozat)
23.15 Híradó, Sport, időjárásjelentés
0.00 Nikita (amerikai-kanadai sorozat)
1.00 Elena és a férfiak (francia-olasz romantikus vígjáték, 1956)
2.45 A szépség és a szörny (auszt. fantasy, 2009) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Hold (angol sci-fi)
12.55 Re/Produkción (angol-sp. vígj.)
14.30 Zorro legendája (am. kalandf.)
16.50 Idegen közöttünk (am.-kan. filmdráma)
18.35 Nullpont (kan. sci-fi, 2007)
20.15 Robotzaru: Gyűjtőhatás (am.-kan. akcióf., 2000)
22.00 Sivatagi lavina (am. akcióf., 1993)
23.55 Drogkirály (am. akcióthriller, 2005)

TV2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
7.55 Mokka
10.00 Mokka habbal
10.25 Stahl konyhája (ism.)
10.30 Babapercek
10.35 Teleshop
12.10 A Szent Lőrinc folyó lazacai (magyar-olasz játékf., 2002)
14.25 EZO.TV
15.30 Seherezádé (török drámasor.)
16.30 Rex felügyelő (osztrák-német krimisor.)
17.30 Második élet (am.-kol.-mex. sor.)
18.30 Seherezádé (török drámasor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.10 Aktív
20.55 Hóhullám - Szórakoztató műsor
21.25 NCIS (amerikai krimisor.)
22.25 NCIS: Los Angeles (amerikai krimisor.)
Közben: Kenósorsolás
23.20 Aktív
23.25 Különleges ügyosztály - Párizs (fr. krimisor.)
0.25 Tények Este
1.00 EZO.TV
1.35 Változó vizeken (amerikai dráma, 2006)
3.05 Magellán (ism.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán - reality show (ism.)
7.00 Csak egy lövés (amerikai filmdráma, 1991) (ism.)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek találkozására (indiai sor.)
10.30 Specialisták
11.30 Ismerkedj, álmodj, szeress! (ism.)
12.30 Teleshopping
13.00 Kacsamesék (am. rajzf.)
13.30 Teleshopping
14.00 Szívek találkozására (indiai sor.)
15.00 Titkos szerelmek (telenovella)
16.00 Titkos szerelmek (telenovella)
17.00 Lököttek (román sorozat)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán
20.30 Horia akadémiaja - kulináris műsor
22.15 Lököttek (román sorozat)
23.00 Titkos szerelmek (telenovella)
1.00 A Pixar sztori (amerikai dokumentumfilm)
3.00 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

KANAL D

7.30 Hallo, zuhan a nagyanyám! (román vígj.)
10.00 Családi történet
12.30 Kanal-D Hírek
13.15 Ha ügyes vagy pénz nyerhetsz
14.30 Teleshopping
14.45 A szív úrnője (sor.)
16.45 Nevezzünk
17.15 Légy a házastársam
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
20.00 Nevezzünk
20.30 Szerelmem és büntetés (török f.)
22.30 Adio, de szeretlek
0.00 Eli Stone (am. sor.)

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Napról napra (ism.)
10.30 BBC Hard Talk (ism.)
11.00 Híradó
11.30 Európai híradó (ism.)
12.05 Ingtatlanpiac (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Civil kaszinó (ism.)
Hűsbavágó kérdések, civil válaszok
16.00 Híradó (ism.)
Friss napi információk
16.30 BBC Click (ism.)
A BBC informatikai magazinja
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban (ism.)
20.00 Híradó
Friss napi információk
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá
23.00 Híradó
23.30 Pálya
0.05 Rájátszás

DISCOVERY

7.00 Hogyan készült?
A Ferrari motorja és luxus intarziás dobozok
8.00 Autókereskedők - Mini Moke
9.00 Hogyan csinálják?
10.00 Hogyan készült?
11.00 Édesvízi szörnyek - A démon
12.00 Amcsi motorok - Peavey 1
13.00 Autókereskedők
15.00 Állítólag... - Beton-vitorlázógép
16.00 Hogyan készült?
Golfütő, ostya, drót, kábel, vonatkerék
17.00 Amcsi motorok
18.00 Édesvízi szörnyek - Alaszka szörny
19.00 A túlélés törvényei - Bear Grylls: TOP 25
20.00 Állítólag... - Kocsi a vízben
21.00 Hogyan készült?
22.00 Ross Kemp: Extrém világ - Mexikó
23.00 Elraboltak - megmentettek
0.00 Autókereskedők - Range Rover
2.00 A túlélés törvényei - Szibéria 1
3.00 Állítólag... - Kocsi a vízben

ETV

7.00 Napraforgó
9.00 Kultúrcsepp
ism. 16.00 Híradó
16.15 Kultúrcsepp
ism. 16.35 Kárpát Expressz
17.00 Ájtáró
17.30 Híradó
17.40 Izelítő
17.50 Egészséges percek
17.55 Könyvajánló
18.00 Reggeli terefere
18.30 Híradó
19.00 Piac-tér
19.30 Híradó
20.00 Magyar Tamás
A magyar Cellini, dokf.
20.40 Zene
21.00 Piac-tér
ism. 21.30 Híradó
22.00 Ájtáró, ism. 22.30 Híradó

Sanghaji magyar pólódráma

Turós-Jakab László

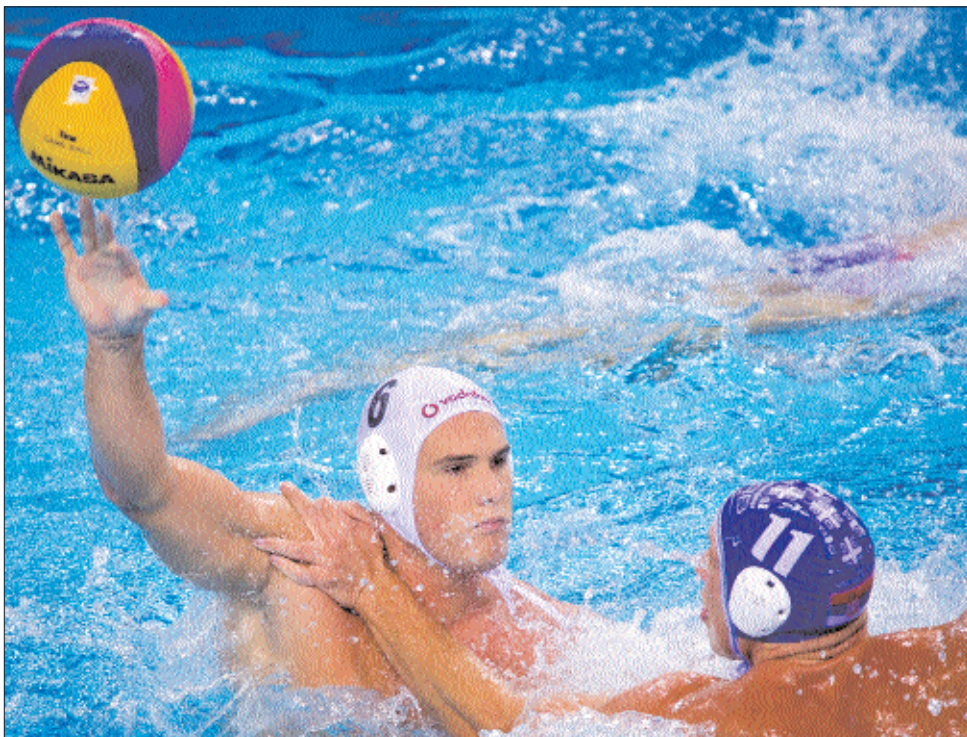
▶ Akár finálé is lehetett volna az olimpiai bajnok magyar és a világbajnok szerb férfi vízilabda-válogatott tegnapi elődöntős összecsapása a Sanghajban zajló XIV. „vizes” vb-n. A két óriás rivális rangadóján az első gólt a címvédő szerbek lőtték Prlajnovics révén, a magyarok erre ötlet válaszoltak. Pazar játékkal dr. Kemény Dénes tanítványai aztán oktatottak, és 9-4 után háromgólos előnnyel zárták a második negyedét. Az utolsó hét perc előtt is nyeregben voltak a Kemény-legények (12-9), de a hajrá a szerbeknek sikerült jobban, Alekszics a 28. percben egyenlített, 13-13. A kétszer háromperces ráadásban Filipovics és Mitrovics, illetve Varga Dániel volt eredményes, így Szerbia 15-14-es sikerrel jutott döntőbe. A győzteseknek 19, a magyaroknak csak 14 emberelőnyük volt, góljaikon Madaras (4), Hárái (2), Varga Dániel (2), Steinmetz, Biros, Varga Dénes, Szívós, Hosnyánszky és Kiss osztozott. A másik döntős Olaszország, amely 9-8-ra verte Horvátországot.

Vereséggel zárt a román válogatott, amely a 11. helyért vívott mérkőzésen kikapott a japán csapatától: 15-18

(4-3, 3-5, 3-5, 5-5). Kádár 4, Radu és Diaconu 3-3, Negrean és Georgescu 2-2, Matei Guiman pedig egy gólt szerzett, a győzteseknél Siota Josinori pedig egymaga nyolcat. Tulajdonképpen a kapusteljesítmények döntöttek, hiszen Stoenescu csak három védett, Drăgușin pedig egyet sem, míg a másik oldalon 11 lövést hátrított Tanamura Kacujuki.

A 9. helyért: Ausztrália–Kanada 8-6. Az olimpiai ezüstérmes amerikai, illetve a spanyol válogatott mérkőzik meg szombaton az ötödik helyért. Tegnap: Egyesült Államok–Németország 9-8 és Spanyolország–Montenegró 10-9.

Az úszódöntők ötödik versenynapján az első világcúcsnak és a harmadik magyar bronzéremnek tapsoltak az Indoor Stadionban. A 200 méteres vegyes úszás fináléjában az amerikai Ryan Lochte nemcsak hogy ismét legyőzte honfitársát, Michael Phelpsset, hanem annak világcúcsát is megdöntötte. Az új rekord 1:54.00 perc kezekeken egy tizedmásodperccel jobb az eddigi legjobb eredményénél. Phelps (1:54.16) nyomában a bronzérmet Cseh László szerezte meg, aki 1:57.69-cel a legjobb európai lett.

Hosnyánszky (fehér sapkában) és csapata hosszabbítások után maradt alul a szerbekkel szemben. Fotó: MTI

A nagyon látványos 100 méteres gyorsúszó döntőben ausztrál siker született, James Magnussen (47.63 másodperc) a kanadai Brent Haydent (47.95 mp) és a francia William Meynard-t (48.00 mp) utasította maga mögé, a brazil Ceasar Cielo Filho egyetlen századmásodperc miatt szorult le a dobogóról.

A hölgyek 200 méteres pillangóúszásában csak a brit

Ellen Gandy (2:05.59 perc) tudott a két kínai közé furakodni, Csiao Liu-jang (2:05.55) lett a világbajnok és Liu Ce-ko (2:05.90) a bronzérmes. A magyar Jakabos Zsuzsanna 2:06.35 perces egyéni csúcsa a hatodik helyhez volt elegendő.

A női 50 m hátat az orosz Anasztaszija Zujeva (27.79 mp) nyerte a japán Terakava Aja (27.93 mp) és az ameri-

kai Melissa Franklin (28.01 mp) előtt. A női 4x200 méteres gyorsváltót az Egyesült Államok (7:46.14 perc) nyerte Ausztrália (7:47.42) és Kína (7:47.66) előtt, s akárcsak két évvel ezelőtt, Rómában, a magyar staféta ezúttal is ötödik lett.

Ma Gyurta Dánielnek soríthatunk, aki a második legjobb időeredménnyel jutott be a 200 m mell döntőjébe. ◀

▶ Röviden

BL: szoros eredmények

A labdarúgó-BL 3. selejtezőkörének szerdai eredményei: Benfica (portugál)–Trabzonspor (török) 2-0, HJK Helsinki (finn)–Zágrábi Dinamo (horvát) 1-2, Trondheim (norvég)–Viktoria Plzen (cseh) 0-1, Odense (dán)–Panathinaikosz (görög) 1-1, Standard Liège (belga)–FC Zürich (svájci) 1-1, FC København (dán)–Shamrock Rovers (ír) 1-0, Maccabi Haifa (izraeli)–Maribor (szlovén) 2-1.

Vébére sorsolnak

Szombaton, Rio de Janeiroban kisorsolják a 2014-es, brazíliai labdarúgó-vb selejtezőcsoportjait. Az 53 európai válogatott a legutóbbi FIFA-rangsor alapján kerül a hat sorsoló kalapba. A világrangsorban 47. magyar válogatott a harmadik kalapban van, nem találkozhat Svájjal, Izraellel, Irországgal, Belgiummal, Csehországgal, Bosznia-Hercegovinával, Fehéroroszországgal és Ukrajnával. Románia az 53. a FIFA-rangsorban, tehát a negyedik sorsolókalapba sorolva nem kerülhet össze Bulgáriával, Grúziával, Litvániával, Albániával, Skóciával, Észak-Írországgal, Ausztriával és Lengyelországgal.

Fociztak az autóversenyzők

Forma-1

Hírosszefoglaló

▶ A vasárnapi Magyar Nagydíjat immár hagyományosan megelőző jótékonyági labdarúgó-mérkőzésen a pilóták válogatottja 8-4-re nyert a sportolókól, illetve közéleti személyiségekből összeálló magyar All Star-válogatott ellen. Az újpesti Szusza Ferenc Stadionban, nyolcezer néző előtt, Bianchi (2), Petrov (2), Mészöly, Pérez, D'Ambrosio és Talmácsi, illetve Erdei, Kovács I., Vincze O. és Ghedina (öngól) talált be.

Mario Di Natale, az idén 30 éves pilótaválogatott szövetségi kapitánya nem számíthatott Michael Schumacherre, Sebastian Vettelre, Nico Rosbergre és Felipe Massára, pályára lépett viszont Vitalij Petrov, Sergio Pérez, Jérôme d'Ambrosio, a mindenkor kapus Matteo Munari és a betonhátvéd Ivan Capelli. A Michélisz Norberttel, Talmácsi Gáborral, Wéber Gáborral és Kiss Norberttel kiegészülő pilóták végül simán verték a többek között Erdei Zsoltot, Kovács Istvánt, több színészt és politikust, valamint a *Nemzeti Sport* labdarúgó-rovatának

vezetőjét, Vincze András is a soraiban tudó Hungarian All Star-csapatot. A mérkőzésen az idei BL-döntőt vezető Kassai Viktor fújta a sípot. Egyébként Mogyoród felkészült a hétvégi „rohamra”, írja az *MTI*. A huszonhatodik Forma-1-es Magyar Nagydíj házigazdájaként az alig hét-ezres lélekszámú Pest megyei község százezres nagyvárosává női ki magát a napokban. Mint minden évben, így most is akadnak újdonságok, meglepetések. Ezek közé tartozik az idén debütáló GP Fest elnevezésű kísérő fesztivál, amely már tegnap megkezdődött. ◀

HIRDETÉS

Ideje felfrissíteni beteljesült kívánságainak listáját!

14,05%*
éves változó kamat a lej alapú hitelekre
THM: 14,99%

Ön tudja, mitől álmodik, mi pedig segítünk a megvalósításban, mindentul igen előnyös feltételekkel:

- maximum 1000000 lej összeg; 42000 lej;
- díjmentes és kezesség nélküli;
- ingyenes életbiztosítás a kölcsön teljes futamidejére;
- 0% kezességdíj;
- 10% előtérítési díj;
- ingyenes számlanyitás és számlavezetés.

* 100000 lej értékű személyi kölcsön / éves futamidőre, THM: 14,99%, teljes visszafizetendő összeg: 15 765,12 lej

www.otpbank.ro
0800 80 22 08

személyi kölcsön

otpbank
Magyarországi tagintézmény

A monarchia időjelei

Osztrák–magyar kultúrbarangolás Robert Wenzel németországi bortermelővel

Burgenland tartomány Ruszt nevű településén élő, német anyanyelvű osztrák beszélgetőtársunk helyel, majd borral kínálja az udvarába betérő látogatót, anyanyelvén szól a franciához, az angolhoz, és örül a magyar beszédnek, amikor pedig megtudja, hogy erdélyiek vagyunk, különös boldogságot áruel az arca. A 16. században gyökerező családjáról és a Habsburg-házhoz fűződő viszonyáról mesél, miközben megmutatja 1526-ban épült, generációk által megőrzött családi házat, borpincéjét, a Habsburg Ottó többszöri látogatása során készült fényképeket és egyéb értékes ereklyéket.

Antal Erika

► Miért tartotta fontosnak, hogy megtanuljon magyarul?

– Rusztban mindig is német-ajkúak laktak, de hagyománya volt annak, hogy a német anyanyelvű gyerekeket magyar szóra adták. Kétszáz évre visszamenőleg így volt ez, a német gyerekek megtanultak magyarul. Tudom, hogy Erdélyben is élt egy ilyen szokás, hogy a magyar gyerekeket német szóra adták a szászokhoz és fordítva. Apám tökéletesen beszélt magyarul, ő Sopronban érettségizett, fontos volt a családban az, hogy mindenki beszélje a magyar nyelvet, de nekem már nem adatott meg ez a lehetőség, mert jött a háború. Az apám így is ragaszkodott ahhoz, hogy magyarul tanuljak, kikötötte, hogy vasárnaponként csak magyarul beszéljek. Az apám Sopronban a magyar irodalmat is elsajátította, mert az ottani gimnáziumban arra is figyeltek, hogy a diákok ne csak a magyar nyelvet, de az irodalmat is megtanulják. Van egy verse Petőfinak, az a címe, hogy *Kerényi Frigyeshez*, ezt apám kívülről tudta, de nemcsak ezt, hanem az összes Petőfi-verset. Ezt, gondolom, akkor írta a költő, amikor Sopronban tartózkodott, és átjárhatott Rusztba is. Azt mondja a versben, „rusztiztam veled”. Én a polgári iskolát Eisenstadtban, vagyis Kismartonban jártam, ott angol és franciát tanultunk. A fiam most tanul magyarul a magyar traktoristától, én is ragaszkodom ahhoz, hogy ez a hagyomány folytatódjon. Aztán nem tudom, mi lesz az unokáimmal, ha majd lesznek, ők továbbviszik-e ezt a szép szokást. Velünk még a trónörökös, Habsburg Ottó is magyarul

beszélt, aki hétszer járt itt, ebben az udvarban, az apámmal jóban volt. Engem megakadályozott a határ lezárása abban, hogy Sopronba menjek gimnáziumba, mint az apám, de az 1970-es években volt alkalmam Balatonbogláron, az ottani állami gazdaságban egy tapasztalatcserén részt venni, és a magyar fiatalokkal gyarapítani a szókinccsemet.

► Hogyan ápolja a nyelvtudását, mit tesz annak érdekében, hogy az ne kopjon?

– Rendszeresen olvasok magyarul, hogy ne felejtsek, és ha jön valaki, nagyon örülök, hogy gyakorolhatom a magyar nyelvet. Újságokat olvasok, magyarországit és erdélyi lapokat is szoktam kérni, ha valaki jön, hogy küldjön, most kihasználva az alkalmat, az *Új Magyar Szót* és a *Brassói Lapokat* szeretném önök által megrendelni.

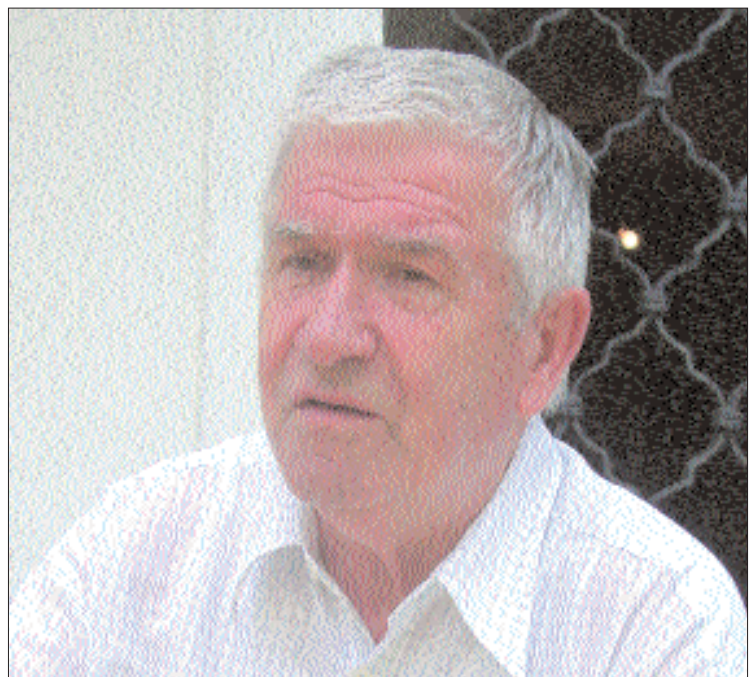
► Említette, hogy Habsburg Ottó is járt itt.

– Amikor Ausztriából 1955-ben kimentek az oroszok, mondta az apám, fel kellene frissíteni az osztrák–magyar szellemiséget. Itt élt az egyik Zichy gróf Burgenlandban, ő is pártolta az ötletet, és 1957-ben összehívtak egy tanácsot, hogy Ottó visszajöhessen Ausztriába, mert addig nem jöhetett vissza mint trónfosztott, a hazájába. Sikertült is elérni, hogy Ottó hazatérjen, és pár hét múlva megjelent nálunk az udvaron, apámmal jóban volt, hát jött néhány barátjával, itt ültek az asztal mellett és magyarul beszélgettek. Felsőnek neveztük, és arra emlékszem, hogy én nagy-nagy zavarban voltam, nagy meglepetés volt számomra ez a látogatás, de az apámnak nem. Magyarul szólott hozzám is, mire az apám azt

mondja neki: „felség, hagyja a fiút, ne kínozza, mert még nem beszél jól magyarul”. Utána még többször is járt itt, őrzöm a közös fényképeket. A fiaimmal elmentünk a temetésére Bécsbe, ahol egy triezsti osztrákbarát küldöttség is jelen volt, egy nagy társaság, amiből én arra következtettem, hogy még él az emberek szívében a Monarchia. Mert azt sem szabad elfelejteni, hogy a szétdarabolás, az Osztrák–Magyar Monarchia szétszaggatása Ausztriának is fáj. Dél-Tirol elvesztése például. Mondjuk, ezt mostanra sikerült orvosolni, az autonómiát sikerült megvalósítani, és ez jó.

► Ruszt igazi turisztikai paradicsom, sok a szépen karbantartott műemlék, az utcák, a házak látványa is szemet gyönyörködtető. Az idegenforgalom és a bortermelés a fő gazdasági ágazatok, az ön családja is ezzel foglalkozik.

– Rusztban mindig is a bortermelés volt a fő foglalkozás. A Wenzel család a 17. században került ide, a Gabriel családdal kötött házasság, illetve a Nattl család révén. Ez a három család egyesült. Ők is szőlőtermesztésből éltek, mint mindenki más. Ez a ház, amelynek az udvarán most ülünk, így, ahogy látszik, 1526-ban épült, a pince és a présház is. Mindenki evangélikus volt a családban, ám a feleségem bajor katolikus. De ez nem számít, mert mi ökumenikus család vagyunk. Jelenleg több mint 500 hektár terület alkalmas Rusztban a bortelepítésre, de csak alig 430–450 hektár van megművelve. Leginkább a 30–40–50 évesek dolgoznak a bortermelésben, sokkal kevesebben, mint évtizedekkel korábban. Ami azért nem baj, mert koncentráltabb a szőlő ezáltal,

A szerző felvétele

és jobban lehet így értékesíteni. 1950-ben 240 bortermelő család élt Rusztban. Jobban tudjuk a bort exportálni, ami azelőtt nem így volt, mert mindenki külön-külön próbált boldogulni, ami sokkal nehezebben sikerült. A mi családunk most 11 hektáron gazdálkodik, de vannak olyan családok, amelyek 40–50 hektárt is művelnek. Ha valaki több bort szeretne vásárolni, akkor én a közeli borászatot, a Gustiét szoktam ajánlani. Ott például az üzletvezető magyar, a szakács magyar, a pincér is magyar. Azt jelenti, hogy szeretnek itt dolgozni, jól érzik itt magukat. Itt már megszűnt a konkurencia, mi elsősorban kollégák vagyunk, egyazon szellemi közösség tagjai, mert csak így lehet manapság boldogulni. Ezt kéne Magyarországon is felismerni, hogy csak az összefogás vihet előre, és ez hiányzik.

► Szigorú törvények szabályozzák a bortermelést itt, és ezt a borászok tiszteltben is tartják.

– A régi hegyközségi törvény megváltozott, ma az önkormányzat ellenőrzi a bort, de a borszövetség terjeszt be ajánlatot a kormányhoz. Itt nagyon erős az akarat arra, hogy a törvényt mindenki betartsa. Például ha a borosüveg cím-

kéjén apró sajtóhibát fedez fel az ellenőr, az már sokba kerülhet a bortermelőnek. Amikor az oroszok kimentek innen 1955-ben, kezdtek jönni a németek, és vették a ruszti bort, tízesével a palackját, elterjedt hamar a híre, ez pedig fellendítette a települést, ami a műemlékek restaurálását is előmozdította, azáltal pedig a turizmus is fellendült. Sokan járnak Rusztba, a világ minden részéből. Amerikából jöttek magyar emigránsok, hogy magyar bort igyanak, hogy „hazai” levegőt szívjanak. Szoktak jönni francia vendégek, angolok is, németek nagyon sokan, magyarok is. Mindenki az anyanyelvén beszél, ők is jobban érzik magukat, szívesen visszajárnak ide, és én is gyakorolom ezáltal a nyelvet. Jött egyszer egy kedves francia borkereskedő Rusztba, azt mondja, szeretne Tokajba menni. Nekünk Tokaj testvértelepülésünk, így aztán elkísértük, le is telepedett ott azóta. Szoros kapcsolatban állunk a tokaji kollégákkal, nem tekintjük konkurenciának őket, hanem szakmabelieknek, akikkel együtt kell működni a siker érdekében. Goethe is a Faustban a tokaji bort élteti, nem a ruszti. Segítünk a tokaji bor népszerűsítésében is, mert nagyon jó, ritka fajtájú bor.

► A huszadik század viharos eseményei Rusztot sem kímélték, önök is sok fordulatot történet átéltek.

– Apám ruszti lakosként volt magyar állampolgár, majd osztrák, aztán Hitler idejében német, majd a második világháború után, amikor az oroszok bent voltak, ahogy ő mondta, félig szovjet, majd megint osztrák. Az 1956-os forradalom után jöttek a magyarok, még novemberben és decemberben is érkeztek a menekültek, a többség ment tovább Bécsbe, ahonnan aztán új hazát választott. Mindezt, apám történetét, a sajátomat, a család múltját szeretném megírni, hogy maradjon meg a fiamnak, hogy mi is volt itt a huszadik században. Még Hitler helytartója is járt itt. A városban négy zsidó család lakott, szegény kereskedők voltak, akiket Lengyelországba deportáltak. Még tudtak levelet írni Krakkóból, az apám jóban volt a Weisz Alfréd családjával, akik kérték, hogy küldjünk élelmiszert, mert éheznek, babot vagy bármit. A szomszédunk küldött is egy kilenc-tíz kilós csomagot, azt még megkapták, de amit mi küldtünk, az már túl későn ért oda, nem volt, aki átvegye... A huszadik század olyan korszaka az emberiségnek, amelyet fel kell dolgozni, ami mellett nem szabad elmenni.

Szabó Róbert Csaba

Most, a világvége után

Több évvel a világ feléigése után két ember, egy férfi és egy kislíu gyalogol, tolja nyomorúságos bevásárlókoscsijában száználmas holmiját az úton, amit sár, hamu és vér borít.

Egyáltalán nem kérdés, talán sosem is volt az, hogy a világvége után is van élet. Mégpedig nem a túlvilágon, hanem az evilágon, lásd az özönvíz történetét, Noét, ahogy túléli, és lényegében megmenti a világot. A posztapokaliptikus művek manapság reneszánszukat élik, Hollywood termeli a világvége-filmeket (2012, *Én, a legenda* stb.), amelyek jórészt lektúrnél alig több könyveken alapulnak. Ezekben a művekben a főhős rendszerint Noéhoz hasonlítható, aki ugyan végigszenvedi a világvégét, talán családját is elveszíti, de a végén mégis győzedelmeskedik, és sike-

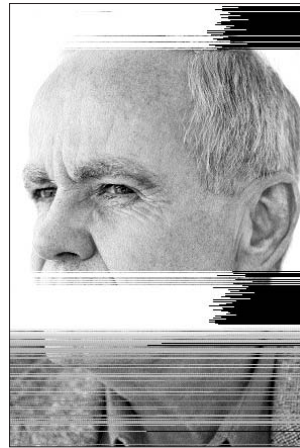
rül visszalopnia egy reménysugarat a világba.

Cormac McCarthy *Az út* című regényében* nincs ilyesfajta remény. A két főhős (apa és fia) élete egymás felé fordulva, mint két lámpa, kémlelik önnön sorsuk végső sorsát. Rajtuk kívül lényegében senki nem létezik, nincs túlélő rajtuk kívül, aki számítana. „Csak azt tudta hogy a gyerek igazolja az ő létezését.” Meg azt: „Ha a fiú nem Isten igéje, akkor Isten sosem szólalt meg.” Nem Noé, hanem Ábrahám történetét olvassuk. Ábrahámét, ahogy Izsákot feláldozni viszi, önkaratán kívül.

McCarthy kopogó, száraz, kíméletlen és sivár mondatait olvasva, ahol a vigasztalanságot a központozás elmaradása is mélyíti, nehéz nem kétségbeeséssel segítséget hívni mindent, ami valaha is szent és sérthetetlen

volt. Ez, persze, nem a józan ész, hanem valami mélységes hit, amit paradox módon épp a kilátástalanság hív nagyon lassan életre. Ez történik, történülhet meg az apában, miközben viszi, viszi magával a fiát, délnek, a megváltást ígérő délnek, miközben emberevéssé fajult, hamuborította, kiegészített a körülük.

Mégis, a lehető legcsodálatosabb történet, amit Ábrahám és Izsák története óta olvasni. Ábrahám egyszerre viaskodik az Úr akaratával és egyszerre engedelmeskedik annak. McCarthy szereplője összetettebb figura, de alapvetően ugyanazt teszi, mint a bibliai megfelelője. Egyrészt megtanítja fiát az öngyilkosság elkövetésére, másfelől megtanít mindent neki, ami a túléléshez szükséges. Egyfelől folyton arról győzködi magát, hogy

Cormac McCarthy

jobb lenne mégis, ha meghalnának, másfelől nem képes nem életben tartani magát – és önmaga által a fiát. Megmutatja neki a gonoszt, de a jót is látatja vele. Lényegében önmagukat a jó pozíciójába helyettesíti bele. És ahogy ennek a helyzetüknek a megértése fokozatosan

megérik bennük, az apában és a fiúban, a történet lassan és nagyon észrevétlenül a megváltástörténet alapvonásait aggatja magára. „Nem neked kell mindenkiért és mindenért aggódnod. A fiú mondott valamit de nem értette. Mi van? kérdezte. A fiú könnytől csillogó szurtos arccal felnézett. De igen – mondta. Nekem.” Majd: „Megállt és rádólt a kocsiára és a fiú továbbment és megállt és visszafordult és a férfi könnyáztatta szemmel felnézett és látta hogy a fiú az úton áll és visszanez rá a fel-foghatatlan jövőből és úgy ragyog a komor pusztaságban mint valami szentély.” Az „én vagyok a világ világgossága” és a „magamra vettem a világ bűneit” parafrazisai, kortárs prózában megírva.

Cormac McCarthy 2007-ben Pulitzer-díjat nyert

könyve kétségtelenül nehéz olvasmány, mert az emberi lélek legmélyebb bugyraiba vezet le, ahonnan aztán ha látszik is, sötétnek és sivárnak tűnik a felszín. Ám ha valamiképpen olvasás közben, a sokféle átél borzalom után, ami a két szereplővel megessik, rá tudunk csodálkozni és föllehetjük az emberi szeretet apróbb morzsáit, akkor egy egész kemencényivé is dagadhat örömmünk. Akkor rácsodálkozhatunk a történet szépségeire is, a félelmetes díszletekre, a két magányos, de egymásnak az egész világot jelentő emberre, akik mi magunk is lennénk. És egyáltalán, rádöbbenhetünk: honnan a bizonyosság, hogy most éppen nem a világvége utáni időköt éljük?

*Cormac McCarthy: *Az út*. Magvető, Budapest, 2010.

Vad lovak (részlet)

A temetesen látta az apját: egyedül állt a kerítésnél a keskeny kavicsos ösvény túl-só szélén. Közben kiment egyszer az utcán álló kocsijá-hoz de hamar visszajött. Dél előtt északi szél kerekedett porral vegyes apró szemű hó kavargott a levegőben s a nők a kalapjukat fogva ültek. A sírgödör fölé védőte-tőt emeltek de az idő az alá is betört. Verdesett csattogott a vászon a tiszteletes szavait elsodorta a szél. Mikor vége lett a gyászolók felálltak vászonszékeikről s botladozva sietősen távoztak a sírkövek között.

Este fölnyergelte a hátsát és kilovagolt. A szél már csaknem teljesen elült farkasordító hideg volt szemben vérvörös felhők sziklazátanyán ült a nap vérvörös ellipszise. Arra lovagolt amerre mindig: oda ahol a kajavák földje felől jövő régi komancs út nyugati elágazása elérte a birtokot s halványan odaderengett ahogy délnek fordul a Concho-folyó északi és középső ága között elterülő préri csenevész fűvében. Mindig ezt az órát választotta mikor már megnyúltak az árnyak s az öreg út úgy bontakozott ki előtte a rézsútos rózsaszín fényben mint egy múltbeli álom ide érkeztek le annak idején északról az elveszett nép festett pónijai és fehérre mázolt arcú hosszú farkosú lovasai felfegyverkezve a háborúra ami az életük volt s jöttek az asszonyok a gyermekek s a csecsemőt szoptató anyák: véreskút tett és csak véren megváltható mindahány. Ha északi szél fújt hallani lehetett őket s lovaikat a lovaik prűszkölését a nyersbőrbe bugyolált paták dobogását a lándzsák zörgé-

sét s a homokon vonszolt teherzánrudak nesztel mely egy tovacsuszó hatalmas kigyó hangjára emlékeztetett és hallani lehetett a szilaj lovaikat hetykén megülő mezítelen fiúkat ahogy maguk előtt terelték a betörtetlen lovakat meg a mellettük lógó nyelvvel szaladó kutyák csaholását és a súlyos terheket cipelő félmeztelen rabszolgák nyögését s mindenké-
lőtt az indiánok halk úti éneket melyet a lovasok kántáltak menet közben s a nemzetség és a nemzetség árnya haladt át finom korálként a köves síkon a sötétség felé hogy aztán mint evilági múltandó és erőszakos életük summázata murvaként szem elől vesszenek a történelem s az emlékezet számára.

Szemelovagolt az arcát rezésre festő nappal és a vörös nyugati széllel. A régi hadi ösvényen délnek fordult fölnyargalt egy enyhe emelkedő tetejére leszállt a lóról s odavetette a kantárszárát aztán előrement néhány lépésnyit s megállt mint aki valaminek a végére ért.

Egy bokor tövén régi lókoponya hevert s ő leguggolt

kezébe vette ide-oda forgatta. Törékeny volt és vékonyra morzsolódott. Papírféhrre fakult. A koponyával kezében leguggolt a ferdén eső fényben s nézte az állkapocsban lötyögő nagy kapafogakat. A csontlemezek cikcakkos varratait. A homok halkán pergett a koponyaüregben ahogy a koponyát forgatta.

A lovakban is azt szerette amit az emberekben: a testüket átjáró vért és annak melegségét. Minden tisztelete minden rajongása minden vonzalma a lángoló szívű teremtményeké volt s tudta hogy mindig is azoké marad hogy ez sose lesz másként.

Visszalovagolt a sötétbe. Hátasa felgyorsította lépteit. Mögötte a síkon levezőszerűen terültek szét a nap utolsó sugarai s a lehülő kék árnyéktól a portól a hidegtől és a sötét drótszerű bokrokban mind ritkábban felhangzó madárszótól kísérelő s lovasa ismét vissza-lehűződött a világ peremére.

(Magvető, Budapest, 2011.)

Szentgyörgyi József fordítása – Forrás: lira.hu

Cormac McCarthy

Cormac McCarthy a Rhode Island-i Providence-ben született, 1933-ban. Tíz regényt írt (emellett számos forgatókönyvön dolgozott), ezek közül a legutolsó, *Az út* (The Road) hazájában 2007-ben jelent meg (a könyvből John Hillcoat rendezett filmet 2009-ben). 2008-ban a Nem vénnek való vidék (No Country for Old Men) című regényéből a Coen testvérek készítették filmadaptációt, amit 4 Oscar-díjjal jutalmaztak. A Faulkner-díjat, a Nemzeti Könyvdíjat és a Pulitzer-díjat egyaránt magáénak tudó szerzőt a Véres délkörök (Blood Meridian, 1985) megjelenése óta a kritikusok a világ egyik legfontosabb írójaként tartják számon. *Vad lovak* (All the Pretty Horses, 1992) című regényében a tizenhat éves texasi rancher, John Grady Cole felnőtté válásának szívzaggató, véres, olykor háborzongató történetét meséli el.

Cormac McCarthy

Az út (részlet)

Mikor kitisztult az idő lementek a kocsihoz lehúzták róla a ponyvát és kivették a pokrócokat meg a többi holmit amire éjszaka szükségük volt. Aztán felmentek a dombra és letáboroztak a sziklaperem alatt a száraz földön a férfi átkarolta a fiút és megpróbálta felmelegíteni. Pokrócokba csavarva figyelték ahogy a megnevezhetetlen sötétség beburkolja őket. Az elmosódott körvonalú szürke város az éjszaka leszálltával eltűnt mint egy jelenés a férfi meggyújtotta a kis lámpát és úgy állította be hogy a lángot megóvja a szél-től. Aztán kísérték az útra és a férfi kézen fogta a fiút és felmentek a dombtetőre ahová az út felkapaszkodott és ahonnan messzire el lehetett látni dél felé az egyre sötétedő vidéken és csak álltak a szélben és pokrócokba csavarva fürkésztek a sítot látszik-e valahol tűz vagy lámpafény. Nem láttak semmit. A lámpa amit a sziklaperem alatt hagytak a domboldalon aprócska fénypontnak látszott aztán kis idő múlva visszamentek. Minden túl nedves volt hogy tüzet rakjanak. Hidegen ettek meg szegényes vacsorájukat és a lámpát maguk közé téve a vackukra kuporodtak. A férfi odavitte a fiú könyvét de a gyerek túl fáradt volt hogy olvasson neki. Égve hagyjuk a lámpát amíg elalszom? kérdezte. Igen. Égve hagyjuk.

Soká tudott elaludni. Egy idő múlva az oldalára fordult és a férfire nézett. A lámpa gyenge fénye megvilágította a fiú arcán lecsorgó esőcseppek húzta fekete csikokat és úgy nézett ki mint

valami ókori színész. Kérdezhetek valamit? szólalt meg a fiú. Igen. Kérdezhetsz.

Meghalunk?

Valamikor. Nem most.

És továbbmegyünk délnek.

Igen. Ahol meleg van.

Igen.

Jól van.

Micsoda?

Semmi. Csak jól van.

Aludj.

Jó.

Eloltom a lámpát. Nem baj?

Nem. Jól van.

Aztán később a sötétben: Kérdezhetek valamit?

Igen. Kérdezhetsz.

Mit csinálnál ha meghalnék?

Ha meghalnál én is meg akarnék halni.

Hogy velem lehess?

Igen. Hogy veled lehessenek.

Jó.

Feküdt és a fákról csöpögő vízcseppeket hallgatta. Csak a hideg és a csend sziklaszi-

lárd. A hajdan volt világ hamvait hordja ide-oda az ürességben a zord és változékony szél. Felkapja a hamut és széjjelszórja aztán újra felkapja és viszi tovább. Minden leválik támaszáról. S magában áll a hamuval telt levegőben. A remegő és rövid lélegzet tartja csak. Legalább a szívem kőből volna.

Hajnalt előtt ébredt és nézte ahogy a szürke nap megvirrad. Lassan és a fénytől félig áteresztve. Felkelt míg a fiú aludt és cipőt húzott és a pokrócra csavarva elindult a fák között. Leereszkedett egy hasadékkarba és lekuporodva köhögni kezdett és sokáig köhögött. Aztán letérdelt a hamuba. Arcát a sápadt ég felé emelte. Ott vagy? suttogetta. Megláthatlak végre? Van nyakad amit megragadhatok hogy megfojtsalak? Van szíved? Van lelked hogy örök kárhozatara juss? Isten – suttogetta. Isten.

(Totth Benedek fordítása – Forrás: konyvesblog.hu)

„... egy férfi és egy kislíu gyalogol, tolja nyomorúságos bevásárlókoscsijában száználmas holmiját az úton...” (részlet a könyv alapján készült filmből)

Egyre elviselhetetlenebb terhek

Rémálom

Megyesi Gusztáv

NÉPSZABADSÁG

Avagy „Aki kardot ragad, az kard által vész el.” Jézus (Mt 26.52)

Orbán kardot ragadott a demokrácia ellen, ellenünk. Nincs más esélye, erőben, erejében bízunk, erő gyűri le, „... kard által vész el”, a fölötté aratott győzelem pedig nem fülkeforradalomban születik, hanem igazi, vérben ázó forradalomban.

Mi gyávák, polgári ellenállásra alkalmatlanok vagyunk; hiányzik belőlünk a civil kurázsia. A sajtómunkások meghajoltak, lágyan hajlott az a gerinc; a bírák, az alkotmánybírák szótlanok; a közalkalmazottak, pedagógusok némák; a rendőrök és fegyvertársaik ellenállása sóhajnyi; a szakszervezetek jog fosztva dűnnyögnek. A parlament ellenzéki pártjai közül a két kicsi vagy szörnyű, vagy szörnyűbb, az MSZP kormányozni gyáva volt, ellenzéknek is az. (...)

Nem tudni, hogy az elnyomás terhe alatt mikor omlik össze az ország. Mekkora a tűrőképesség, meddig működik a remény, hogy már nem lehet rosszabb, hogy velem ez nem történhet meg. Nem tudni, meddig játszhatók ki a társadalom – egyébként is erősen megosztott – rétegei egymás ellen, meddig lehet cigányozni; munkanélkülieket, nyugdíjasokat, hajléktalanokat becsmérlni; hitelterhek alatt nyögőket ki- játszani; fiatalokat katonának, elesetteket kényszer-munkásnak vinni; gyerek-munkát bevezetni, börtönöket építeni; és egyházakat megszüntetve hívőket megalázní. Nem tudni, hogy a termelőeszközektől, földjétől, termelési kultúrájától, feldolgozóiparától megfosztott parasztság éhséglázadásai mikor törnek ki; a kiszolgáltatott, jogaitól megfosztott szakszervezeteiben nem bízó munkavállalók (munkásság) tömege mikor lázad; a kényszer-vállalkozók meddig bírják. Nem tudni meddig tiporható a jog, hogy a hatalmi ágak függetlenségét legyűrő, korlátlan hatalom köré emelt gát mikor omlik a hatalmasokra. Nem tudni, ám a megállíthatatlan forradalom, ahogy késik, úgy lesz egyre véresebb.

Róna Péter és még annyi bölcs közgazda mondhat okosságokat; a humán értelmiség, néhány filozófusa, Heller Ágnes és társai; a közirók jelesei Debreceni József a többiekkel együtt a levegőben lebeg, súlytalan; Tamás Gáspár Miklós még szónokol, de lassan nincs kinek. Társadalmi háttér, tömegek nélkül kutyaugatás ez, nem hallatszik az égig.

Bármily furcsa Orbánt a pusztulástól (?) csak a demokrácia menthetné meg, az a demokrácia, amit le-bont; az alkotmány, a szabad sajtó, a hatalmi ágak függetlensége, a szakszervezetek jogai, az elesettek iránti szolidaritás mind a társadalom biztonsági szelepei, a közösségi harmónia kialakítói, a társadalom feszültségoldói, olyan társadalom megteremtői ahol a leggyengébb, az elesett is képes magát védeni és a gazdag is biztonságban van. Ebben a nagy, biztonsági szelep nélküli társadalmi kuktában az (el)nyomás miatt nincs forrongás, a biztonsági szelep nem sípol, csend van. Orbán és hordája szítják a tüzet, nő a nyomás, aztán ha robban a fázék, pusztul ártó és ártatlan egyaránt. Ez a lázadó forradalmak hozadéka: vér, harag, fogaknak csikorgása. Jó lenne elkerülni, de Orbán arrogáns, mi pedig gyávák.

Talán, ha észre térne a politikai elit; ha az értelmiség az elnyomottak, megalázottak élére állna; ha lenne bennük vagy csak bennünk civil kurázsia... Ha bátrak lennénk, pillantásunk Orbán nem állná, tekintetünkől megrettenne, lehetetünkől elszaladna, elűzéséhez nem kellene vér és pokol.

Nincs remény gyávák voltunk és vagyunk, történelmünk meddő forradalmi eddig csak új diktátoroknak trágyázták vérell a hazát. Semmi nem változott.

Bárcsak látnám a rossz-kedvem cáfoló tetteket, vagy akár a tisztító tüzet, ám míg nem látok ilyet addig igaza van Orbánnak: Magyarország nem köztársaság. Ezt érdemeljük.

Hoffmann Rózsa nem tudja, mit beszél

Aczél Endre

NÉPSZABADSÁG

Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár tusnádfürdői beszédében fölbukkant egy racionális elme számára teljességgel értelmezhetetlen fogalom: a még kialakításra váró „egységes Kárpát-medencei tudástér”. E térben erősödne szerinte az össz-magyarországi azonosság-tudata, nyelvi kultúrája, kultúrája – az oktatáson keresztül. A húzóerőt a magyar pedagógiai reform jelentené.

Először is egységes Kárpát-medencei tudástér csak akkor létezhetne, ha abban a bizonyos egységesül „tudásban” a magyarság osztozna a Kárpát-medencét belakó többi néppel: szlovákokkal, románokkal, ukránokkal, szerbekkel, sőt ta-

lán horvátokkal, szlovénokkal, osztrákokkal is. A Kárpát-medence nem a miénk. Minden olyan referencia, amelyik összeköti ennek a földrajzi térségnek a létét a magyarsággal, de/és csak azzal, a közel száz éve nem létező történelmi Magyarország továbbélésének illúzióját kelti vagy épp a „Kárpát-Duna-Nagyhaza” irredenta szlogenjét idézi föl. Létezett „egységes Kárpát-medencei tudástér” a dualizmus idején, csak akkor és ott az egyenlő volt a nemzetiségek nyelvének, kultúrájának, iskolázásának elnyomásával, a magyar kultúrfőlény hirdetésével. S mint ilyen, halálra volt ítélve.

De nem is ezzel van bajom igazán. Hanem az államtitkár asszonynak azzal az ábrándjával, hogy ami majd a magyar közép- és felsőoktatási reformban megvalósul, az egyenest átszivárogozik a határon túlra, s ott, ahogyan Hoffmann Rózsa fogalmazott, éreztetni fogja a hatását. Ez annyit jelent, hogy Romániában, ahol Hoffmann szónokolt, olyan irányt vesznek a dolgok, amilyeneket az Orbán-kormány megszab nekik. Tartok tőle, a szónok nem egészen volt tisztában azzal, hol van. A romániai (és kiterjesztőleg: szlovákiai, szerbiai, ukrainai) tanügy az ottani parlament kezében van. Bármilyen fokon újuljon is meg Hoffmann kezén a magyar pedagógia, annak tovasugárzó hatása csak akkor lesz, ha azok a parlamentek is úgy akarják.

Ami súlyosabb: Hoffmann-nak tudnia illett volna arról, hogy a román parlament a Fidesz-kormány által nagyon nem szeretett RMDSZ sokéves, kitartó harca eredményeképp elfogadott egy oktatási törvényt, amely (ha szeptember 15-én valóban életbe lép) a magyar kisebbség régi követeléseit teljesíti: 1. a magyar tannyelvű iskolákban a történelmet és a földrajzot magyarul tanítják – idővel majd erdélyi magyar szerzők műveiből; 2. az „államnyelv”, a román ugyan- ezekben a tanintézetekben tanítható idegen nyelvként is; 3. megvalósul az anyanyelvi szakoktatás (nagyon fontos!); 4. megkapják a normatív támogatást a magyar tannyelvű egyházi és magániskolák is. Az RMDSZ, a román parlament nagy lépést tett afelé, hogy az államtitkár asszony által megjelölt célkitűzés, az egy tömbben vagy szórványban élő magyarság anyanyelvi kultúrájának erősödése megvalósulhasson. Ő viszont nem létező magyarországi pedagógiai reformokra hivatkozik. Igaz, még a politizáló magyar közvélemény se tud arról, hogy az RMDSZ a román politika színpadán –

ahol Hoffmann statisztiként sincs jelen – mit ért el.

Őszöd boulevard

Megyesi Gusztáv

Ha hinni lehet a Sziijártó-féle szövívői előrejelzéseknek, mire le hullanak a levelek, nagy, fekete autók indulnak Medgyessy Péterért és Gyurcsány Ferencért, korábbi kormányfőkért, valamint mindazon munkatársaikért,

többen figyelnek fel Európában a Fidesznek a gazdasági válság megoldására kínált újszerű receptjeire“, akkor igen érdekes és mozgalmas események elé néz nemcsak a kontinens, hanem az egész világ.

A Magyar Távirati Iroda május végi jelentése szerint becslések alapján „az euróövezet beteg országainak kormányzati adóssága 1276 billió euró volt“, s míg az itthoni bűnös kommunista vonulat 2002 és 2010 között 53 százalékról 80-ra emelte a GDP-arányos államadósságot, addig Belgiumban, Olaszországban

va. S ha ehhez hozzáveszünk, hogy még legújabb nagy testvérünknek, Kínának is 400 milliárd dollár fölötti az adóssága, ilyen alapon az egész világ egyetlen nagy Őszöd boulevard-nak tekinthető. Mint tudjuk, Magyarország eladósodásában Medgyessy Péter a fő bűnös, aki a száznapos programja során a pártok és a szakszervezetek intenzív ellenállása közepette ötven százalékkal növelte a pedagógusok, az egészségügyi dolgozók s más alkalmazottak bérét, harminc százalékkal az egyetemi ösztöndíjakat, kéthavi családi pótlékot fizetett ki tanévkezdéskor, azonnali 19 ezer forintot pedig a nyugdíjasoknak, ráadásul eltörölte a tv-köztüzemi díjat is; Dávid Ibolya akkori MDF-elnök szerint mindez ötezermilliárd forintjába került tíz év alatt az országnak. Így vagy úgy, a mai nemzeti eszünkkel a száznapos programot száznapos pogromnak kellett volna követnie a szocialisták sérelmére, ami rendben is volna. Ám ha az emlékeink, valamint az egyelőre még nem ártírt parlamenti jegyzőkönyvek nem csalnak, akkor az országot romba döntő száznapos programot 16 tartózkodás mellett a Fidesz-képviselők is megszavazták. Olyannyira, hogy Áder János, aki pedig minimum Kósa Lajoshoz hasonló formátumú közgazdasági gondolkodó, a csomagot egyenesen a sajátjának vallotta, amennyiben a szocik művét a Fidesz-program „szakmailag dilettáns módon összetakolt utáztatának“ tartotta, hozzátéve, hogy ők gyermekenként egymilliárd forintot adnának az embereknek, a vállalkozások támogatására pedig egymilliárd helyett 53 milliárdot látnak jónak. Ilyen mondatért ma már tán akasztana is a Fidesz, de Áder Jánosnak minimum a Gyorskocsi utcában volna a helye, erkölcsileg mindenképpen. (...)

Ezzel szemben, ismerve a kormány következetességét s a politikai ellenfelei iránt érzett megbecsülését, komoly esély van arra, hogy a következő nagy állami ünnepen a díjazottak sorában az első között olvashatjuk Bokros Lajos nevét, hiszen az ő szeretetsomagjának köszönhetően 2000-re 85 százalékról 55-re csökkent a GDP-arányos államadósság. A végső cél, persze, az adósság totális megszüntetése. Elméleti, sőt egyre inkább úgy néz ki, gyakorlati sikon is voltaképpen egyetlen kézenfekvő modell mutatkozik minden téren: bizonyos Nicolae Ceaușescué, aki az államadósság elleni háborút nemcsak meghirdette, hanem meg is nyerte: 1989-re Románia az utolsó centig visszafizette minden tartozását; láttuk, mekkora prosperitást hagyva maga után.

Orbán Viktor – csak a demokrácia menthetné meg...

akik egyetértésükkel és aktív közreműködésükkel támogatták a nemzet eladósodását. Mindezt Sziijártó szövívőjével valamivel tömörebben fogalmazta meg, és nevek nélkül, ő csak annyit jelentett be, hogy az államadósságot vizsgáló parlamenti albizottság az előző kormányok büntetőjogi felelősségre vonását kezdeményezi, tudniillik „aki az őszödi úton járt, annak igenis szembe kell néznie a következményekkel, ezért a politikai bűnnek jogi következményekkel is kell járnia“. Mondanunk se kell, hogy a magunk részéről kitörő örömmel fogadtuk a kezdeményezést, sőt ha lehetne, mi a politikusok mellett a közgazdászokra is kiterjesztenénk a kört, az ő idejük amúgy is lejárt, voltaképpen az egész közgazdaságtan fölösleges ballaszt a szárnyaló magyar hajó fedélzetén. De még Európán is. Ha például Navracsics miniszter legutóbbi, pártkongresszuson tett bejelentését vesszük, miszerint „egyre

vagy Japánban ez az arány 96,8, 119, illetve 226 százalék. Amivel kizárólag azért kerüljük az olvasót, hogy felkészülhessen rá: az esti híradók az év hátralevő részében szinte kizárólag bilincsbe vert kormányfők, pénzügyminiszterek és sebhelyes arcú közgazdászok gyűjtőfogházba szállításáról fognak szólni, az EU-kormányfők szokásos közös fotóiról pedig minden második figurát ki lehet majd retusálni. És akkor még nem is közzétük az olvasóval a félelmetes adatot: az Egyesült Államok adóssága családokra vetítve már meghaladja a 98 ezer dollárt, úgyhogy nemcsak Amerika áll egy fülkeforradalom küszöbén, de a különféle becslések szerint a fennálló adósság minimum harmincezer év letöltendő börtönbüntetésben fog manifestálódni, mégpedig visszamenőleges hatállyal, ha kell, egészen George Washingtonig, tudniillik amióta ez a nagy ország az eszét tudja, mindig el volt adósod-

A romlás világai

Románia külváros

Cristian Tudor Popescu

GÂNDUL

Az erőszakosságot és a ravaszsgot autoritásnak nézték. Ez volt a legnagyobb hiba, amit elkövettek azok, akik Traian Băsescu szavaztak eleddig két alkalommal, és rá szavaznának, valahányszor az élet ügy hozná. Traian Băsescu egy külvárosi kókler, ügyeskedő hajós, aki tudja, hogy egy városrészt vagy egy hajót nem az egyszerű állampolgárok vagy a matrózok révén lehet irányítani, hanem egy erőszakkal és ravaszsgal kézben tartott klikk révén. Hat éve Románia élén klikkvezér áll, nem államelnök. Éppen ezért a kérdés, hogy valóban európai ország vagyunk-e, önmagában véve túlzás. Ország vagyunk egyáltalán? És a válasz: nem, csupán egy városrészt. Románia külvárossá „nőtte ki magát”. Olyan hely, ahol kétfajta erkölcsi kategória létezik: a vagányoké és a balfékeké. Nem Traian Băsescu telefonált a dettai rendőröknek, hogy nézőként asszisztáljanak, amint egyeseket karddal és késsel lekaszabolnak. Nem T. Băsescu tette oda a rendőrsapkát, váll-lapos pitekantropuszt, hogy pusztá manccsal megragadják a gyilkos fegyvert, és ide-oda sétáltassa mondván: a „gyilkoshoz viszi”. Nem az elnök úr instruálta a Temes megyei rendőrségi szóvivőnőcskét, hogy beledadogja a tévékamerákba, kardhüvelyen nem áll meg az ujjlenyomat, csakis ez okból lődörögte a policáj a corpus delictit ügy, ahogy unalmában a bikacsököt szokta. És Detta polgármesterét, Romant se ő biztatta, hogy némán hallgasson tizenkét órával a fiai által elkövetett erőszak után is, miközben a rendőrség és az ügyészség a háza előtt tanakodott: bemenjenek, vagy ne menjenek be? Ha a tévék nem jelennek meg a helyszínen, az ügyet eltusolják. Nem kellett volna ehhez az elnöknek telefonálnia. Mert hogy vajmi kevésbé érdekli a dettai rendőröket – miként a legtöbb rendőrt Romániában – T. Băsescu és a Cotroceni. Vagyis csak annyira, amennyire T. Băsescut érdekli, mi történik az emberekkel Dettán és másutt. Az állami tekintély szemponyjából mindig a legalsó a legfontosabb láncszem. Az egyszerű polgár számára a helybéli rendőrmagatartása a mérvadó, nem valamelyik parancsnoké vagy a belügyminiszteré. De a Băsescu-rezsimet nem érdekli sem a rendőr, sem a polgár. Bandavezérként T. Băsescunak úgy kényelmes,

ha a belügyet egy félanalfabéta, a kormányt egy felhúzott törpe vezeti. Fölöttük akadálytalanul gyakorolhatja autoritását. Leginkább elképesztő az, hogy nagyon sokan Băsescu szavazói közül a balfékek csoportjába tartoznak. Rá szavaztak, mert „vasökölnék” tartották, „akiben vér folyik”, „aki elbánik azokkal”. Holott T. Băsescu vasökle csakis a saját párt- és államklikkjén belül érvényesül. A távoli porfészekben, paradox módon, ez az autoritástól dagadó újkori Vlad Ţepeş a román történelem legkiterjedtebb autoritása lebomlását idézte elő. (Fordította: Sz. L.)

Băsescu náci?

Mircea Vasilescu

Cotidianul.

Oroszország NATO-nagykövete párhuzamot vont a norvég merénylet és Románia elnöke között: „Egyes európai országokban vannak magas rangú politikusok, akik nyíltan náci eszméket vallanak és terjesztenek”. Ezzel Traian Băsescu június 22-i nyilatkozatára utalt, miszerint ha Antonescu helyében lett volna, ugyanazt tette volna: parancsot adott volna a Pruton való átkelésére. Az ominózus szavakat már sokat kommentálták és kritizálták, a kijelentés kiváltotta az orosz külügyminiszter reakcióját stb. Most az orosz diplomata ügyesen kihasználja a norvégiai tragédia összefüggéseit, és igen rossz helyzetbe hozza Románia elnökét, hangsúlyozva, hogy ha a NATO-n és az EU-n belül vannak náci nézeteket valló politikusok, „nincs mit csodálkozni azon, hogy az emberek ezeket az eszméket követendőnek tekintik cselekedeteikben”. Íme, Traian Băsescu (a balti államok vezetői mellett, akiket „a náciizmus dicsőítői” közé sorolnak) mint a norvég tömeggyilkoséhoz hasonló tettek „ihletője”. Ez nyilvánvalóan a logika és a valóság megerősökölése: hiszen nem Băsescunak a *BI TV*-ben mondott állításából ihletődött egy pszichopata, aki vaktában lövöldözni kezd ártatlan emberekre és aki 1500 oldalnyi örültséget hordott össze arról, hogy miképpen akar „rendet tenni” Európában. Am a tény, hogy Dmitrij Rogozin orosz NATO-nagykövet újrakezdi az egyhónapos mesét, súlyosabb az „azon melegiben” tett kommentároknál. Naná, hogy a nagykövet úr minden hájjal meg van kenve, és a szovjet propaganda iskolájában jól elsajátított stílusban képes spekulálni. Gátlástalanul kihasználta a norvégiai merényletet, hogy a NATO-n üssön (amely olyan országokat vett be a szervezetbe, ahol „dicsérik a náciizmust”)

és Európa „fekete báránynak” mutassa fel Traian Băsescut. Mintegy kimondása annak, hogy „Oroszország nem felejt”: a konfliktust nem temették el egy hónappal ezelőtt, az ma is szikrákat vet, amelyek lángra lobbanhatnak. Másfelől viszont Rogozin nagykövet ki-rohanása (akit felesetesi engednek, sőt felhasználnak arra, hogy ilyen provokációkat tegyen) újra felvet egy problémát: elnökünk sokat és értelmetlenül beszél. A legjobban a kommentátor és vitázó szerepe illik rá: mindenki-vel „összekap”, és élesen válaszol az újságíróknak. Ha pedig sokat beszél, elkerülhetetlenekké válnak a baklövések és ostobaságok. Nyilvánvaló, hogy Traian Băsescu se nem náci, se nem diktátor. Csak egy ember, aki a demokrácia keretei közt hatalmon van, és úgy beszél, mintha ellenzékben lenne: olykor egy-egy „különkiadást” szervez a köztelevízióban, és bírálja a kormányt, a rendőrséget, az igazságszolgáltatást, a parlamentet – mindent, amit elér. Saját kormányod ellenzékének lenni – példátlan teljesítmény ez a demokrácia történetében. (Fordította: K.B.A.)

Az osztrákok kőolaja, az oroszok alumíniuma és a magyarok megyéi

Sorin Avram

adevăruL

Románia csak azért létezik, mert vannak román állampolgárok, akik roppant szeretnek elnökök, miniszterek, honatyák és igazgatók lenni. Hiúságból kvánják ezt, de azért is, mert kényük-kedvük szerint akarják elkölteni a Kárpátok–Duna–Fekete-tengeri térség lakói által fizetett adókból és illetékekből begyűlt pénzt. Meg a nemzetközi pénzintézetektől kölcsönzött pénzeket. A Nemzeti Bank a Mugur Isărescué. A turisztika és az európai alapok Elena Udreaé. Az utak és a vasutak Anca Boagiué. Az egészségügyi rendszer Cseke Attila és Lucian Duţăé. A vám Sorin Blejnaré. A hadsereg Gabriel Opreaé. Az oktatás Daniel Funeriué. A mezőgazdaság senkié. Az igazságszolgáltatás Laura Codruţa Kövesi és Daniel Moraré. A telefonbeszélgetések a „kék szemű fiúké”. Az energia-ügyletek az „okos fiúké”. Az import a „kapcsolatokkal rendelkező fiúké”. A hozzá nem értés Emil Bocé. Az arcátlanság Roberta Anastaseé és Sebastian Lăzăroiué. Románia Traian Băsescué. Ettől tovább a kőolaj és a föld-

gáz az osztrákoké. A villamos energia a németeké, olaszoké és cseheké. Az alumínium az oroszoké. Az acél az indiaiaké. A pénz a Nemzetközi Valutaalapé és az osztrák, német és görög bankoké. A telefonszolgáltatás a görögöké, briteké és franciáké. Ilyen körülmények között miért ne lenne néhány megye a magyaroké? A Tőkés László magyarjaié? (Fordította: K.B.A.)

A norvég mintás gyűlöletpulóver és a magyar szélsőségek

Schilling Árpád, hvg.hu

A tudatos hangulatkeltés fellemetes fegyver. Választásokat dönt el a politikai ellenfél diszkvalifikálása. Nem kell program, elég a másikat alázni, főleg, ha az csak a leggyengébb oldalával képes a nyilvánosság felé fordulni. Évtizedek óta folyik meddő vita a gyűlöletbeszéd büntetőségéről. A vita elsősorban azért meddő, mert

mondhatnánk. Véleményem szerint ez már nem a trollok kultúrája, hanem a magyar véleményformálás alapja.

Lehetséges, hogy a gyűlölködő beszéd olyan, mint egy szelep: verbálisan engedik ki a gőzt azok, akik máskülönben tettelesen formálnának véleményt. De mit kezdünk azzal a ténnyel, hogy a norvég férfi is írogatott hasonló megjegyzéseket, üzeneteket? Számára a gyűlöletbeszéd volt a dopping, ezen keresztül csiszolta élesre elméjét, amelybe aztán a tényleges kommunizaitárs lehetősége is belefért.

Mérhetetlen bünt követnek el azok, akik művelik, pártolják vagy akárcsak elnézik a gyűlöletbeszédet. Morálisan minden olyan politikus elítélendő, aki akárcsak egyszer is utalt arra, hogy fizikai erővel kellene megsemmisíteni az ellene érvelőket vagy tüntetőket. (Ne feledjük, már a legelső szabadon választott, magát nemzeti- nek keresztelt kormányának is volt olyan tagja, aki nem tartotta kizártnak a polgárok fegyveres megfélemlítését a taxisblokáid idején.) Az uszítás volt az oka a 2006-os utcai randalírozásnak is, ame-

ben, hogy a korrektséget épp az a politikus kéri számon, aki nem olyan régen még kötelet kínált politikai ellenfeleinek.

Ma már teljesen természetes, hogy a zsidó származású közszereplők nevét csokorba gyűjti a kuruc.info, hogy a cigány származású embereket leállatozzák, hogy jobb- oldali művészek tetlenül nézik, ahogy homoszexuális művésztszűkület nyilvánosan lebuzizzák, és nevétség tárgyává teszik.

Budaházyt fogva tartják, de nem ítélik el. A rasszista sorozatgyilkosokat még mindig nem ítélték el, mert nem találtak elég terhelő bizonyítékot ellenük. Ellenben a saját lakóközösségükbe behatoló, nyilvánvalóan provokatív szándékkal érkező terpejárós kopaszokat elkergető polgártársainkat az állítólag független bíróság gyorsított eljárásban olyan mértékű letöltendő börtönbüntetéssel sújtotta, mintha gyerekeket gyilkoltak volna.

Rosszindulatú, gyűlölettől duzzadó, rasszista és antiszemita képviselőinktől nem állhat távol képviselőtársaik fizikai megsemmisítése sem. Bár időnként ugyanezek az urak megpróbálnak intelligens demokratának viselkedni, ez nyilvánvalóan lehetetlen számukra: kilóg a zakó ujjából a puskacsó.

Vajon ki állítja meg az egyre fokozódó gyűlöletbeszédet? Ki fogja értésére adni kellően felpaprikázott honfitársainknak, hogy a tőlük eltérő gondolkodású vagy civilizációs fokon álló szomszédjaik is csak emberek? A jelenlegi politikai kurzus legfélétebb kincsei, a keresztény egyházak biztosan nem, mert azok legfelsőbb vezetői eddig még a legapróbb jelét sem adták a gyűlöletbeszédrel szembeni ellenállásuknak. Ők a jelenlegi berendezkedés tartós fenntartásában érdekeltek. Hozzáteszem, hogy a kisebbségi zsidó vallási vezetők érzéketlensége is visszataszító, ahogy a hasonlóan kisebbségi iszlám egyház történelmi kategóriáért folytatott küzdelméhez viszonyulnak.

Sokaknak tetszhet úgy, hogy e sorok nem csökkennek, épp ellenkezőleg, gersztyák a gyűlöletet: olaj a tűzre ez a dühös felelősségre vonás. Meglehet, igazuk van, jobban tenném, ha inkább hallgatnék. A norvégiai mérszálás azonban mélyebben sokkolt, mint a közelmúlt borzalmas terrorcselekményei. A képen egy fiatal, életerős, szőke norvég látható, egy mezőgazdasági vállalkozó, akit kollégái becsületes emberként ismernek, aki ugyan nem szerette a kommunizaitákat és a bevándorlókat, de azon túl, hogy véleményének hangot adott, tetteiben soha nem nyilvánította ki gyűlöletét. Mostanáig. (...)

Traian Băsescu – külvárosi kókler, de nem náci és nem diktátor

a legerősebb jobboldali párt retorikája épp arra a nyelvezetre épül, amelynek büntetőségéről vitáznak.

A jobboldali sajtóban nem keltenek feltűnést az olyan szófordulatok, mint például a „lelőni, mint egy kutyát”, vagy a „kár, hogy nem végeztek minddel az orgoványi erdőben”. A gyilkolásra való utalás rendszeres és megenyegedett a magyar közbeszédben. A baloldali orgánomokban is megjelenik olykor, mint komment, de semmiképpen nem újságírói véleményként. A Népszava online kiadásában feltűnt, Orbán Viktor halálát kívánó olvasói megjegyzést az oldal szerkesztői felszólítás nélkül eltávolították, ellentétben azzal a töménytelen, gyűlölettől duzzadó beszólással, amely szélteben-hosszában önti el az online felületeket. Virágozik a trollkultúra,

lyet azután a kormányerők megengedhetetlen stílusban fékeztek meg. A liberális politikusok és szimpatizánsok akkori cinizmusa hosszú időre besározta a szabadelvűk hírnevét. Emlékezzünk csak Kuncze Gáborra, aki a Parlamentben „révészmar-tírúsznak” szólította véresre vert képviselőtársát, vagy Demszky Gáborra, aki kitüntette a beosztottjai erőszakos túlkapásait elmismásoló rendőrfőkapitányt.

A verbális megsemmisítést tekintve azonban a pálmát kétségtelenül Kövér László viszi, aki ma politikai korrektségre szólítja fel az egyébként valóban súlyosan antiszemita, rasszista job-bikos képviselőket. Az ember első hallásra büszke arra, hogy a magyar Parlamentben ennyire ügyelnek a tiszta, értelmes és toleráns közbeszédre. Üröm az öröm-

Az örökbefogadás új rendje

Czédly József

A *Hivatalos Közlöny* július 21-i, 515. számában jelent meg a 138/2011 sz. törvény a Strasbourgban 2008 november 27-én megkötött, a gyermekek örökbefogadását szabályozó megállapodás felülvizsgálatáról szóló egyezmény Románia részéről való ratifikálásáról. A jogszabály felhatalmazza a Román Örökbefogadási Hivatalt (Oficiul Român pentru Adopții), hogy értesítse (notificare) az Európa Tanács Főtitkárságát a felülvizsgált egyezmény ratifikálásáról, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy ennek rendelkezései az értesítés okmányainak letételét követő harmadik hónap eltelté utáni első naptári nappal lépnek életbe, tehát minden valószínűség szerint 2011 november 1-én.

Mielőtt rátérnék az egyezmény fontosabb előírásai ismertetésére, szükségesnek tartom kiemelni a törvénynek azt a kitételét, miszerint Románia élve az Egyezmény által lehetővé tett lehetőséggel, továbbra sem engedélyezi gyermek örökbefogadását azoknak a különböző nemű személyeknek a részéről akik házasságon kívül, bejegyzett közösségben (parteneriat înregistrat) élnek.

Az egyezmény előírásai azoknak a gyermekeknek az örökbefogadására vonatkoznak akik az örökbefogadási kérvény beadásakor nem töltötték be 18. életévüket, nem házasok illetve nem voltak házasok, nem élnek bejegyzett közösségben és még nem nagykorúak. Az egyezmény a leszármazást (filiație) létrehozó örökbefogadás jogi intézményrendszerét szabályozza.

Az örökbefogadás akkor érvényes, ha ezt bírói, vagy erre felhatalmazott közjogi hatóság mondta ki, ezeket közös elnevezéssel az egyezmény illetékes hatóságának (autoritate competentă) nevezi. Az illetékes hatóság csak akkor egyezhet bele az örökbefogadásba, ha meggyőződött róla, az a gyermek legfelsőbb érdekében történt. Minden esetben a hatóságnak különös figyelmet kell szentelnie arra, hogy a gyermeknek az örökbefogadás által állandó és harmonikus környezetet biztosítson.

Az örökbefogadást csak akkor lehet fogasítani, ha ebbe beleegyeztek legkevesebb a következő személyek:

a) az anya és az apa, vagy ha ezek nem léteznek, azoknak a személyeknek vagy hatóságoknak a beleegyezése akiket a szülők helyett erre egy jogszabály feljogosít;

b) a gyermek beleegyezése, abban az esetben ha az erre vonatkozó jogszabály szerint meg van rá az értelmi képessége. Azt a gyermeket lehet megfelelő értelmi képességgel bírónak tekinteni ha betöltötte a törvényben előírt életkort, de ami nem haladhatja meg a 14 évet;

c) az örökbefogadó házastársának vagy bejegyzett élettársának beleegyezése.

Azoknak a személyeknek a számára akiknek a beleegyezése szükséges az örökbefogadáshoz biztosítani kell a megfelelő tanácsadást azokról a következményekről, amelyek a beleegyezésük alapján keletkeznek, különösen arra vonatkozólag milyen hatással lesz az örökbefogadás a gyermek és az eredeti család közötti viszonyra. A beleegyezést szabadon kell megadni, a jog-

szabályban előírt formában, feltétlenül írásban vagy írott szövegben rögzíteni.

Az illetékes hatóság nem mondhat le a beleegyezések megszerzéséről, nem tekinthet el a beleegyezés megtagadásának tényétől, csak az illető állam által törvényben előírt esetekben. Lemondhat a gyermek által adandó beleegyezésről, ha az olyan fogyatékoságban szenved, ami meggátolja érvényes beleegyezésének kinyilvánításában.

azokat a személyeket kell tekinteni, akik a hazai törvények szerint a gyermek szülei.

Azokban az esetekben amikor az egyezmény előírása szerint nem szükséges a gyermek beleegyezése, amennyiben lehetséges és értelemfoka ezt megengedi, ki lehet kérni véleményét és kívánságát. Erről a lehetőségről le lehet mondani, ha ez nyilvánvalóan ellenkezik a gyermek érdekével.

A gyermeket örökbe

terjesztik a gyermekek örökbefogadásáról szóló egyezmény érvényességét hasonló nemű személyekből álló házastársakra vagy partnerségben élő személyekre. Valamint olyan különböző nemű vagy hasonló nemű személyekre, akik állandó viszonyban élnek egymással.

Egy örökbefogadott gyermek újbóli örökbefogadását az egyezmény csak a következő esetekben engedélyezi:

Az anya által adott beleegyezés csak akkor érvényes ha azt a szülők után, a hazai törvényben megszabott határidő letelte után adta, ez nem lehet kevesebb, mint 6 hét. Ha a törvény nem ír elő ilyen határidőt, a beleegyezést akkor lehet megadni amikor, az anya a szülés után megfelelően felépült. Az egyezmény értelmezése szerint apának és anyának

fogadhatja:

a) két különböző nemű személy, akik egymás között házasok, vagy ahol létezik olyan intézmény, köztük egymással bejegyzett partnerséget (ez a lehetőség amint láttuk, Romániában nem létezik);

b) egy egyedülálló személy.

Az EU tagállamai rendelkezhetnek úgy is, hogy ki-

a) ha a gyermeket az örökbefogadó személy házastársa vagy bejegyzett partnere kívánja örökbefogadni;

b) ha az örökbefogadó személy elhalálozott;

c) ha az előző örökbefogadási eljárás érvényességét megszüntették;

d) ha az előző örökbefogadás valamilyen ok miatt megszűnt;

e) ha az újabb örökbefogadás súlyos indokok miatt elkerülhetetlen, és az illető országban érvényben levő jogszabály nem teszi lehetővé az előbbi örökbefogadás érvényességének megszüntetését.

Egy gyermeket csak a törvényben előírt életkort betöltött személy fogadhatja örökbe. Ezt a minimális életkort, az illető ország jogszabálya alapján, 18 és 30 év között lehet megállapítani. Léteznie kell egy megfelelő korkülönbségnek az örökbefogadó személy és a gyermek között. Ez nem lehet kevesebb a gyermek érdekében legalább 16 év marad. Tekintettel a gyermek legfelsőbb érdekére az ország jogszabálya tartalmazhat olyan kitételeket, amelyek lehetővé teszik azt, hogy az örökbefogadó életkora kisebb legyen, mint 18 év, illetve kisebb legyen a korkülönbség az örökbefogadó és a gyermek között, abban az esetben ha az örökbefogadó házastársa vagy bejegyzett partnere az apának vagy az anyának, valamint ha rendkívüli indokok teszik ezt szükségesé.

Az egyezményt ratifikáló országok kötelesek elősegíteni az örökbefogadott gyermek számára az örökbefogadó személy/személyek állampolgárságának elnyerését. A gyermek csak akkor veszítheti el eredeti állampolgárságát, ha elnyerte az újra való jogát.

Nem lehet törvényben határt szabni az örökbe fogadható gyermekek számára vonatkozóan. Azt sem tilthatja a törvény, hogy olyan személy fogadjon örökbe gyermeket, akinek van, vagy lehetséges, hogy lesz, saját gyermeke.

Az örökségi jogok engedményezése

Deák Levente

Ebben a törvényismertetőben a polgári jogok azzal a ritkán igénybe vett, sajátos intézményével foglalkozom, amelyet az örökösödési jogok engedményezésének, még egyszerűbben, de nem igazán pontosan ezek eladásának nevezünk (despre cesiunea sau vânzarea drepturilor succesoriale), és amely leginkább a adásvételi vagy ajándékozási szerződéssel van szoros kapcsolatban. De még mielőtt ennek jellemzőit sorolnám, emlékeztetni szeretném olvasóinkat, hogy az örökségről más javára történő lemondás ezen a sajátos jogügyleten keresztül valósítható meg, ti. a mi polgári törvénykönyvünk a lemondást egyszerű, feltétel nélküli akaratnyilvánításként határozza meg. Azt az örökösöt pedig, aki az őt megillető örökségről másnak a javára

szeretne lemondani, elfogadó örökösnek kell tekinteni, örökösi minősége, neve, részaránya bekerül az örökösödési bizonyítványba, majd egy következő, ún. élők közötti jogügylet megkötésével, ami legtöbbször adásvételi vagy ajándékozási szerződés, örökölt javai vagy azok egy része a vevőhöz, a megajándékozotthoz kerülnek.

Előfordulnak olyan esetek, helyzetek is, amikor az örökös a hagyaték egészét, összességét ruhazza át másra, engedi át másnak, vagy esetleg ennek egy meghatározott részét: javakat, értékeket, jogokat, kötelezettségeket. A Ptk. 1399. szakasza megfogalmazása szerint ez engedményezéssel (prin cesiune) történik, de kizárólag csak azután, hogy az örökség megnyitott, ami az örökös elhalálkozásának pillanatában következik be.

Láttuk már, hogy a még meg nem nyílt örökséget elidegeníteni nem lehet (nulla est viventis hereditas) még akkor sem, ha erre az örökös még életében felhatalmazást adott. (Ptk. 702 és 965. szakasz 2. bekezdése).

Említettük már, hogy az örökségi jogok átruházására csak az jogosult, aki az örökséget elfogadta. Ha ezt az örökös még nem tette meg, de a már megnyitott örökségből a neki járó részt elidegenítette, e cselekedetét az örökség hallgatóságos elfogadásának kell tekinteni.

A közjegyzői gyakorlatban az örökségi jogok engedményezésére leginkább akkor kerül sor, amikor ez a társörökösök között történik, visszatérően adásvételi vagy ingyenes ajándékozási szerződéssel. Ezzel elérik azt, hogy a örökölt javak feletti vagyonszövetségük megszűnik. Ajándékozási

esetén a jogviszonyban nem az örökös (de cujus), hanem az engedményező (cedent), azaz az örökséget megszerző fél és a megajándékozott engedményes (cesiunar) szerepel. Ha egy az örökségi jogokat engedményezéssel megszerző fél, aki nem az örökös, hanem az örökség vevője vagy megajándékozottja vagyonszerzési pert indít, perképeséggel is bír az engedményező helyett, még akkor is, ha őt a hagyatékkal szemben harmadik személynek kell tekinteni (este terț fațã de cesiune). Ilyen értelemben határozott egy eseti ügyben a Craiovai Táblabíróság polgári szekciója az 1998. december 31-én kihirdetett 1354. számú döntésében.

Egy régebbi jogesetről is be tudok számolni, amely az eredeti jogértelmezés példája is egyben. Az engedményes (vagyis az örökségi jog meg-

vásárolója) a társörökös ellen vagyonszerzési pert indított. Az örökségnek, jelesül egy ingatlanok a természetbeni osztása nyomán, mivel két teljesen egyforma parcella kialakítása nem volt lehetséges, ő a perbe hívott társtulajdonosnál valamivel kevesebb területet kapott, azaz a kisebbik parcellát kapta kizárólagos tulajdonba. A megkeresett bíróság ennek ellenére a társörökösrel szemben nem ítélte meg számára a területkülönbötést elvárható pénzbeni kártalanítást azzal az indoklással, hogy ebben a helyzetben az engedményes nem volt tulajdonos. Ellenben – mondta ki a bíróság –, az engedményes, vagyis a vevő az eladótól, vagyis az engedményezőtől, azaz az eredeti örökösötől ár- engedményt kérhet, mert az olyan területet adott el, ruházott át, ami nem volt a birtokában.

Ha az eddigiekből még nem derült volna ki, az örökségi jogok eladása, odaajándékozása megengedett jogügylet. Amikor a közjegyző ilyen esettel találkozott, az engedményező örökös fogja elfogadó örökösnek az örökösödési bizonyítványba belefoglalni, és nem az örökségi jogait megszerző vevőt vagy a megajándékozottat. Ennek ellenére ajánlott megoldásként a vevő vagy a megajándékozott, tehát az örökös jogokat megszerző ügyfelet is meg lehet jelölni (lapszéli feljegyzés formájában) a zárvégzésben és az örökösödési bizonyítványban, pontosabban beírni annak a külön jogügyletnek (szerződésnek), egészen pontosan a közjegyzői hitelesítő végzésnek a számát, amivel e jogokat utóbbiakra az örökös végérvényesen és visszafordíthatatlanul, visszatérően vagy ingyenesen átruházta.

Mitsubishi, a legjobb 4x4-es

Hatodik díját zsebelte be a Mitsubishi ASX Romániában

A Mitsubishi kapta minden idők legtöbb elismerését az összkerek-meghajtású autók romániai zsűrizésén. Az idei, jubileumi díjkiosztón az ASX lett a befutó.

A Mitsubishi immár hatodik trófeáját zsebelte be a legjobb 4x4-esek romániai „versenyében”, amikor az idén, a díj tizedik évfordulóján az ASX-nek ítelték meg ezt az elismerést. Pedig a mezőny igen erős volt, az ASX a Dacia Dustert, a Kia Sorentót, a Land Rover Freelander 2-t és az Opel Antarát utasította maga mögé. Csodálkozni persze nem nagyon lehet, hiszen a Mitsubishi-nek óriási hagyománya van a terepjárgártásban, Pajeroját szinte mindenki ismeri. Az idei díjat elnyerő kompakt crossovere az Outlander padlólemezére épült, így a tengelytávja teljesen megegyezik a „nagytestvérel”, az ASX-ben viszont már teljesen saját fejlesztésű erőforrás lapul a motorháztető alatt. Az 1,8 literes, 16 szelepes, soros, töltőlevegő-hűtős, turbófeltöltésű dízelmotorjának teljesítményét az Mitsubishi úgynevezett innovatív, változó, elektronikus szelepezérlésű (MIVEC) rendszere optimalizálja. Ehhez a 150 lóerős erőforráshoz egy hatfokozatú manuális váltót társítottak a japánok. Az 1,6 literes, so-

ros, négyhengeres benzinmotorral felszerelt változat ötfokozatú manuális váltót kapott. Méreteiben természetesen kisebb, mint az Outlander, de ennek ellenére tágas a belső tér, s még a csomagartója is 419 literes alaphelyzetben. A tesztek során jó eredményeket produkált, s még az ára is versenyképes, hiszen a 115 lovas benzinmotor alapára 18 ezer euró alatt van.

Olcsón, összkereken

Az árak alapján viszont változatlanul a Dacia Duster a nyerő az összkerek-meghajtású autók romániai piacán, s noha nálunk még mindig van némi tartózkodás a márka iránt, a Renault égíse alatt lassanként helyreáll a renoméja. Tavalyi bemutatkozása óta ráadásul már bizonyított a Duster, mind az 1,6 literes 105 lóerős, benzines, mind pedig a takarékosabb, 90 vagy 110 lóerős, 1,5-ös dízelmotoros változat meglepően jól viselkedik terepen. 13-16 ezer euró közötti ára és a teljesítménye közötti

arány egyértelműen a javára billenti a mérleget, ráadásul ha rálépünk a gázra még a dízel hangja is kellemes. A franciák amúgy elégedettek lehetnek, hiszen Magyarországon például, az eladások alapján abszolút listavezető a kategóriájában: a Datahouse idei első féléves adatai alapján 510 kelt el belőle, míg a tavalyi első Nissan Quashqaiból mostanáig csak 354 talált gazdára.

Tizenötezer euró körüli alapárával a Suzuki SX4 sem hiányozhat az olcsó te-

repjárók mezőnyéből. 1,6 literes, 120 lóerős benzinmotorja nem hagy cserben az emelkedőn, de aki nagy autóra vágyik, bizonyára nem ezt fogja választani. Ott van viszont a japánok Vitarája, amelyik bár csak szabadidő-terepjáróként van reklámozva, igazi vadállatként tud viselkedni. 3,2 köbcentis V6-osa nagyon jól bírja a megterhelést, a fogyasztása viszont a 14 litert is elérheti, és az árát tekintve sem nevezhető fapadosnak, mivel még az alapmodell is meghaladja a 20 ezer eurós határt.

Pedig még a raliversenyeken brillírozó Subaru Imprezának is sikerült 20 ezer euró alá szorítania az árát – legalábbis az 1,5 literes, 107 lóerős alapmodellnek, a 150 lovas már 27 ezer euró feletti áron kapható. Húsz ezer alatt van a Golf Variant 1,6-os, 105 lóerős dízeles kombija is, de még a csapattható kettős Golfnak is van 4x4-es változata.

S ezzel véget is ér a 20 ezer erő alatti összkerek-meghajtásúak listája, de a Toyota városi cruiser és a Skoda Yeti még közel áll az alsó kategóriához.

A Mitsubishi ASX-et választották az év legjobb összkerek-meghajtású autójává

teg ráncfelvarráson esett át, de a 2012-es modellévre ismét felfrissítik a modellt. Megkapja a BMW-kben és Jaugároknban is megtalálható nyolcsebességes, bolygó-műves automataaváltót, amely 245-ről 256 lóerőre erősíti fel a háromliteres V6-os dízelmotort, a fogyasztást viszont 8,8 literre csökkenti.

Amikor az ár nem akadály

Talán még emlékeznek arra, hogy néhány évvel ezelőtt hatalmas és gyors felendülésnek indult a luxus-terepjárók piaca Romániában. Noha azóta jött egy gazdasági válság és az adórendszer is megváltozott, a prémiumkategóriás 4x4-esek nem tűntek el az utakról. Ma is látni új Porsche Cayenne-t, Audi Q7-est vagy BMW X6-ost, s négy romániai már idei megjelenésekor megrendelte a Ferrari 4x4-esét. A crossoverek továbbra is népszerűek nálunk, a nemzetközi piac pedig egyre több újdonságot ígér, az idei Frankfurti Autószalonon például várható egy új Peugeot SUV bemutatkozása, amelyet a hírek szerint a Mitsubishi ASX alapjaira építenek. A Honda az új generációs CR-V-t tervezi bemutatni a szeptemberi seregszemlén, míg a Mercedes eldöntötte: riválisa lesz az X6-osnak, s az elkövetkező négy évben összerak egy sportos SUV-ot.

Volvo, a prémium

A 4x4-esek romániai díjkiosztóján a Volvo XC60-as az összkerek-meghajtásúak prémiumkategóriájában aratta le a babérokat, s megelőzte az Audi Q5-öst, a BMW X3-at és a Mercedes-Benz GLK-ját. A legjobb összkerek-meghajtású pick-up díját a Volkswagen Amarok nyerte el a Mitsubishi L200-as és a Nissan Navara elől. A legjobb terepjárónak járó trófeát a Land Rover Discovery 4-nek ítélte meg a zsűri, közvetlenül a Volkswagen Touareg és a Mitsubishi Pajero előtt. Az LR4 amúgy már eddig is renge-

Csökcentek az autóárak

Noha az Európai Unió egészét tekintve a tavaly átlagosan 2,5 százalékkal csökkentek a gépkocs árak és a tagállamok közötti árkülönbségek is közeledtek egymáshoz, külföldön még mindig olcsóbbak az autók mint Romániában – derült ki az Európai Bizottság legfrissebb, kedden nyilvánosságra hozott statisztikája alapján. Nálunk a reálérték csak 2,3 százalékkal esett, miközben az eurozónán kívüli országok többségében ennél jóval nagyobb volt a csökkenés. A reálérték leginkább Szlovákiában (-17,4 százalék) és Bulgáriában (-13,5 százalék) csökkent, a magyarországi árak 6,5 százalékos csökkenése az ötödik legnagyobb. Nálunk 4,7 százalékkal nőtt a nominális érték, s a használati költségek is 7 százalékkal emelkedtek.

Nyolcsebességes, bolygó-műves automataaváltót kap a Land Rover Discovery 4

Programajánló

Székely Vágta Maksán

Az első Székely Vágta július 30-án, szombaton lesz a Maksához tartozó Óriáspince-tetőn. A rendezvényre több ezer érdeklődőt várnak, hiszen a futamok mellett számos más lovas programmal is kedveskednek a szervezők, valamint sor kerül Székelyföld összes székének a bemutatására is, ahol az adott régió jellegzetességeit ismerhetik meg a résztvevők. Este kulturális programokkal zárul az esemény, ahol Orbán Ferenc Evilági című lemezének bemutató-

ját, valamint a Komáromi Lovas Színház Honfoglalás című rockoperáját is megtekintheti a nagydíjdemű.

Nyárádszereda Napok

Július 29. és augusztus 1. között a Nyárádszereda Kistérségi Társulás ismét megrendezi a hagyományos Nyárádszereda Napokat.

Program: péntek 20.00 - Pest megér egy estét - Borkóstolás kuplák és szononok kíséretében. 20.00 - Várnász - a Mikházi Csűrűszínházi Társulás előadása (bemutató). Helyszín: Csűrűszínház -

Mikháza

Szombat: 10.00-13.00 Leader program a nyárádszereda mentén - III. Nyárádszereda Vidékfejlesztési Konferencia. Helyszín: Művelődési Otthon - Nyárádszereda. 16.00 - 18.00 Autós ügyességi verseny. Helyszín: Főtér - Nyárádszereda. 18.00 - 19.00 - Hangulatemelő motoros felvonulás Nyárádszereda főterén. Helyszín: Főtér - Nyárádszereda. 19.00 - Szabadtéri koncertek: 19.00 - Bronx, 20.00 Ossian. Helyszín: Főtér

Vasárnap: 10.00 - 16.00 III. Nyárádszereda Kézműves Kiállítás, Helyi Termékek Vására. Helyszín: Sportcsarnok, liceum udvara - Nyárádszereda. 10.15 - Vásárlá-

toztatás, 11.00 - Hagyományos, községek közötti főzőverseny. 17.00 - 19.00 Hajlik a rózsafa - Magyar nótá gálaműsor. Helyszín: Főtér - Nyárádszereda. 19.00 - Szabadtéri koncertek: Helyi együttesek, 20.00 - Magyar és olasz könnyűzene slágerek Szabadi Nóra, Bokor Barna és Ördög Miklós Levente előadásában, 21.00 - Homonyik Sándor és zenekara, 23.00 - Tűzijáték.

Bakad Kapelye koncert Szentgyörgyön

Július 29.-én, 20 órától a Bistróban. A "Bakad Kapelye" programja rendkívül színes. Elhangzanak jiddis, magyar, spanyol és orosz

nyelvű dalok. Kelet-európai népzene, klezmer, balkán-ritmusok vagy tangó - ez az ötös csoport specialitása.

Míves Emberek Sokadalma Székelyudvarhelyen

A Székely Támadt várban idén is megrendezik a Míves Emberek Sokadalma, melynek megnyitója 2011. július 29, 16 óra. A sokadalom július 29-31 között zajlik, gazdag programkínálattal.

Drum and Dub Beatz Filmklub Party Kézdivásárhelyen

Drum and Dub Beatz Filmklub Party az Art Caffé-

ban július 29.-én, este 21 órától.

Középkori fesztivál Segesváron

Július 27-31. között szervezik meg a Segesvári Napokat. Az idei fesztivál 10 részből áll: lesz színház, zene, művészet, kiállítás, tánc, film, középkori vers, könyvkiállítás, koncert és különböző témájú konferenciák. De ezen kívül lesznek utcai rendezvények, esti koncertek, kórusmuzsika, középkori ruházati kiállítás, középkori táncverseny is. A meghívottak között ott lesznek hazai és külföldi egyetemi színjátékos csoportok és magántársulatok.

Mi a férfiklimax?

Annyiszor mondjuk férfiakra, hogy „biztosan klimaxol!”, amikor éppen elviselhetetlen napjaikat élik. És mint minden közmondásnak, ennek is megvan az alapja. A női klimaxról mindenki tud mindent, de mi a helyzet a férfiakéval? Miért van az, hogy még ők maguk sem tudnak róla és mi a férfi klimax egyáltalán?

Mai megfogalmazás szerint a férfiklimax a középkorú férfi szellemi, fizikai és szexuális teljesítménytörése. Élettani alapját a hím nemi hormonok időskorban történő természetes szintcsökkenése adja, amely a klimaxos férfi esetében időben előrehozódik, korábban jelentkeznek. A klimax tehát nem az időskor betegsége, hanem a 45-59 életkor közötti férfiaké.

A férfiklimax hátterében, akárcsak a nőiében a hormonháztartás megváltozása áll. Negyvenéves kortól a férfi nemi hormon, a tesztoszteron folyamatosan, évi egyszázalékos csökkenésen megy keresztül, melyet ötvenéves korban már érzékel is az erősebbik nem. Bár a herék soha nem adják fel a férfi hormon-termelést, tehát egy férfi a nővel ellentétben elméletileg akár élete végéig is nemzőképes marad, ennek fizikai kivételével már akadhatnak a klimax alatt problémái.

Tünetek

A tünetek az érintett korosztály minden harmadik tagjánál jelentkeznek. Ezek részben általános és közérzeti tünetek: alvászavarok, ingerlékenység, hangulatváltozások, hőhullámok, koncentrálóképesség-csökkenés, feledékenység, szellemi teljesítménycsökkenés vagy vérnyomás ingadozás, másrészt a férfi szexuális életére vonatkoznak. A klimaxos szexuális zavar jellemzője, hogy

a hanyatlás a szexuális élet teljes palettájára kiterjed: jellemző a libidócsökkenés, orgazmus zavar, merevedési problémák. Nehezebben jön létre a merevedés, nem kellő fokú, és általában rövidebb ideig tart. Fentiekhez nem ritkán idő előtti ondóátövezés is csatlakozik.

Az említett csoportokhoz pszichés tünetek is társulnak: fokozott önmegfigyelés, az önértékelés zavara, esetenként depressziós elemek. A tünetek nem minden esetben jelentkeznek a maguk teljességében, közöttük egyénekenkénti dominancia is kialakulhat. Összehasonlítva a női klimaxsal azt állapíthatjuk meg, hogy a női klimax tünetei általában viharosabbak, és megfordíthatatlan következményekkel járnak (pl.: a fogamzó képesség megszűnik). Férfinél a tünetek lassabban alakulhatnak ki, elhúzódó a klimaxidőszak, viszont a férfi változókora nemzőképességi és szexuális szempontból „túlélhető”.

Mit érzékel ebből egy nő?

A férfiakra jellemzően ötven-hatvan éves korukban tör rájuk a kapuzárás előtti pánik, mely leginkább arról kapta nevét, hogy ilyenkor egy állandó nemzési kényszer tör rájuk. Ennek oka, hogy hormonjaik mennyisége csökken és ezt érezvén, még ki akarják használni az utolsó lehetőségeket.

A lelki érzékenységből és kudartól, csódtól való félelem gyakran okoz a férfiakban cinizmust. Ilyenkor jellemzően még a dicséretben is szidást vagy szúrós megjegyzést fedezhetünk fel. Egy ideig bármit tesz is a nő, az sosem lesz jó, vagy sosem lesz elég jó. Ha erre felkészül valaki és a klimaxnak tudja be az állandó elégedetlenség, akkor lényegesen könnyebben elviselhető, és kezelhető a helyzetet.

nyebben elviselhető, és kezelhető a helyzetet.

Van megoldás!

A kezelés legnehezebb pontja a felismerés, hiszen sokan fel sem figyelnek a tünetekre. Urológiai vizsgálatokra és laborra is szükség van ahhoz, hogy kiderüljön, valóban a klimax okozza-e a panaszokat.

Köszönhetően az utolsó néhány év tudományos eredményeinek ma már a férfi klimax is eredményesen gyógykezelhető. A terápia első vonalában az életmódbeli tanácsok állnak, amelyek elsősorban a fizikai és szellemi megerőltetések kerülésére, a rendszeres test-

mozgásra és nyugodt, rendszeres elfoglaltságok kialakítására vonatkoznak. A pszichoterápia egyénekenként változik, esetenként párterápia alkalmazandó, amely jelentős segítséget adhat a változó állapot elviselésében.

A gyógyszeres kezelés fő irányai: az átgondolt hormonszubsztitúció (idősebb korban a prosztatarák kockázata miatt a tesztoszteron kezelés nagyon mérlegelendő), a kalciumpótlás és a kiegészítő andrológiai terápia, amelynek első vonalában az erekciós zavarok gyógyszeres kezelése, vagy vákuumterápiája állnak. Nem szabad elfeledkeznünk, az ebben az életkorban már sok férfinél jelent-

kező belgyógyászati gondok (diabetes, magas vérnyomás), vagy kialakuló urológiai betegségek (kezdődő prosztata-megnagyobbodás, vizelési panaszok) vizsgálatáról és gyógykezeléséről sem.

Néhány esetben a tesztoszteronszint-pótló terápia aluszékonyságot okoz, míg a magas hormonszint növeli a stroke és a szívinfarktus kockázatát. A tesztoszteron alkalmazásával kapcsolatban felmerültek olyan aggályok, hogy a szer növeli a prosztatarák rizikóját, de tanulmányok igazolták, hogy a tesztoszteronpótlás megfelelő monitorozás és diagnosztika mellett nem okoz prosztatarákot.

Az orvos válaszol

Leszoktam a dohányzástól már két hónapja. Még mindig sokat köhögök. El fog ez múlni valaha?

A dohányzás abbahagyását mindig meghálálja a szervezet. 2-3 nap múlva eltűnik a szén-monoxid a vérből, kevesebb nyák termelődik, és jelentősen csökken a köhögés. Közel egy hónap múlva szűnnek meg a nikotin okozta enyhe légúti panaszok. 4-5 év múlva a daganatok, a keringési betegségek és a trombózis kialakulásának kockázata a felére csökken, azonban többéves dohányzást követően, 15-20 év kell ahhoz, hogy a szervezet a nem dohányzókkal azonos szinten regenerálódjon. Ha a dohányzás abbahagyását követő hónapokban a köhögés fokozatosan nem mérséklődik és nem szűnik meg két okra kell gondolni: vagy nem a dohányzás okozta a köhögést, vagy a háttérben már kialakult a dohányzással szoros, ok-okozati összefüggésben a tüdőbetegség. Elsősorban krónikus hörgőhurut, asztma, krónikus elzáródásos tüdőbetegség. Lehet első tünete kezdődő tüdődaganatnak vagy TBC-nek. Felmerülhet az allergiás tényező is, ami folyamatosan jelen lehet, pl. házipor vagy allergizáló szobanövény képeben. Nem ritkán a gyomor nyelőső szájadék elégtelensége van a háttérben, amely kóros savviszáramlással jár a gyomorból, és ez irritálja a légutakat.

Tüdőnk elsődleges védekező mechanizmusa a nyák növelése. Ez veszi fel a piszkot, majd köhögve kiürül. Eleinte reggelente, majd napközben is egyre többször, ahogy a tüdőnk telítődik. Ez az állandó irritáció idővel hörgőgyulladásra vezethet. Az elhúzódó gyulladás a gyakori köhögéssel különféle tárgulatokat, hegeseéseket és szövetelhalásokat okoz.

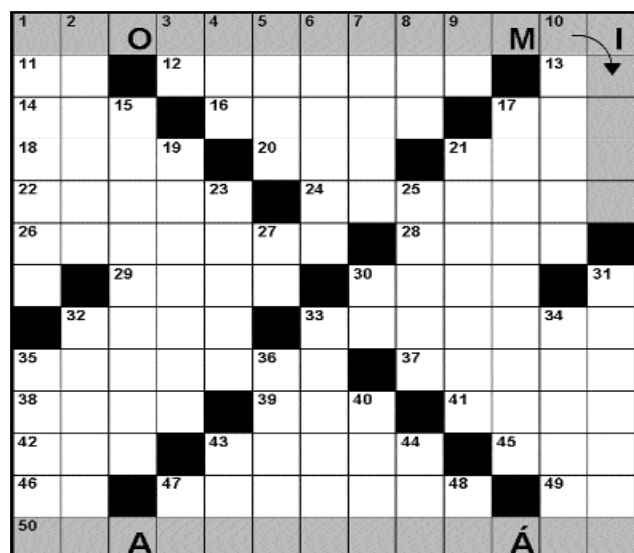
Dr. Győri György

Órásnál

Kovács elmegy az óráshoz, és kéri, hogy javítsa meg a falioráját. Az órák kibontja az elé rakott csomagot, de abban csak egy inga van.

– De uram, hát hol az óra?

– Ottthon ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes: 1. A poén első része. 11. Középen felstít! 12. Könyörgő, kérő. 13. Állandó belépő (röv.). 14. Jó bornak ... kell céger. 16. Előidéző. 17. Dupláza: halandzsza. 18. Kelet-ázsiai fa. 20. Bibliai idézet. 21. Hatalom jelzője lehet. 22. Tűzben megsebesül. 24. Pesti tér. 26. Merész, vakmerő. 28. Táplálék (rég.). 29. Catherine ...-Jones. 30. Berend ...; Jókai Mór hőse a Fekete gyémántokban. 32. Egyfajta énekesmadár. 33. Kenyeret vág. 35. Felmérést végez. 37. Télen sportoló. 38. Színes kvarcféleség. 39. Német gáz. 41. ...-Darja; Bajkonur folyója. 42. ... Piero; olasz focista. 43. ... vagy életet! 45. Zúdítt. 46. Puha fém. 47. Fiatal nebuló. 49. Bent odaönt! 50. A poén második része.

Függőleges: 1. Poroszország északi részén beszélt nyelvjárás. 2. Eltesz magának. 3. ... et corpore. 4. A kapa és a nagyharang társa. 5. Számára. 6. Szervál teniszben. 7. Szelíd, jámbor. 8. Nyelvtani egység. 9. Bent leönt! 10. Porlad, omlik. 15. Rostálva tisztít. 17. Helyiséget bebútorozó. 19. Szemügyre vesz. 21. Teljes. 23. Korlátozó. 25. Hibás. 27. Két bálna! 30. Kissé vizes! 31. Udvaroltat magának, kacérkodik. 32. Kiskorú, beteg vagy hosszasan távollevő uralkodó helyett az államfői teendőket ellátó személy. 33. Magyar énekesnő. 34. Tovaiszkol. 35. Kissé szilaj. 36. Sértetlen, ép. 40. Festő keveri. 43. Szeszes ital, itóka. 44. Bó, széles. 47. Könyves Kálmán monogramja. 48. Kicsinyítő képző

	6			8			4	
4			7				9	
1				3				
		2		5		8	7	
8						4		5
6		9						
	7							
9					1		2	
			2					7

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

3	6	1	7	8	2	9	4	5
5	7	8	4	9	1	3	6	2
4	2	9	6	5	3	7	1	8
1	5	6	2	7	9	8	3	4
2	3	4	5	1	8	6	9	7
8	9	7	3	4	6	2	5	1
7	4	2	9	6	5	1	8	3
9	1	3	8	2	4	5	7	6
6	8	5	1	3	7	4	2	9

Dizsiko

Dizsiko szegény, szerencsétlen flótás volt. Két sovány kecske meg egy kajla szarvú tehénke volt összes vagyona. Gonosz felesége folyton bosszantotta, és egyre hajtogatta:

– Eredj el messze földre pénzt keresni, hozzá haza pénzt, ruhát, s vegyél ökröket, juhokat meg lovakat.

Egy szép reggel fel is kelt Dizsiko, fogott egy jó husángot, s a tehenet maga előtt terelve, kiment a kapun. Magában meg így dörmögött: „Elmegyek hazulról, csakhogy megszabaduljak ettől a gonosz asszonytól.” Feleségének meg éppen ez kellett!

Útközben tejet ivott, s mikor elfáradt – felült a tehen hátára, s husággal a vállán úgy reszketett félelmében, mint a kocsonya. De hát a szerencsétlennek nem volt választása: jobb, ha rablók és zsványok kezébe kerül, semmint hogy tovább gonosz felesége karmai közt maradjon!

Egyszer, míg a tehene legelészt, Dizsikót elnyomta az álom. Félálomban a feleségével pörölt, és csípték a legyek. Csak úgy vaktában elkopott néhány legyet a levegőben, s összenyomta őket. Megszámálta és látta, hogy egy csapásra hetet ütött agyon. Megjött a bátorsága! Felcihelődött, útnak eredt, s estére egy faluba ért.

Itt megkért egy dervist, írja fel neki egy lapra: „Én, Dizsiko, egy csapásra hetet

ütöttem agyon!” – s a táblát tehene szarva közé függesztette.

Folytatta útját, s egy mezőre érkezett, melynek szélén hatalmas vár emelkedett. Lefeküdt a mezőn és elaludt. A várban hét testvér lakott. Egyikük messziről megpillantotta az idegen embert, aki földjükre merészkedett, lóra pattant, s Dizsikóhoz rúgtatott. Amikor meglátta a tehenet és a szarva közt a felírást, elgondolkozott, és így beszélt magában:

– Ez az ember egy kézzel hetet ütött agyon. Ha nem lenne vitéz, hát ide merészelné jönni földünkre, és nyugodtan alszik-e? Mégiscsak bátor fickó: fegyver nélkül, egyedül, s még lova sincsen!

Hazament, elmondta testvéreinek a látottakat, s erre mind a heten odasiettek, hogy Dizsikót megnézzék. A tehen megijedt, mikor meglátta őket, ugrott egyet és elbődült. A tehen hangjára Dizsiko felébredt, s mikor meglátta a hét testvért, ijedtében felkapta a husángot, és hátrált kegyetlenül reszketve. Azok azt gondolták, Dizsiko egy csapásra mind a hetüket le akarja ütni, könyörgőre fogták a dolgot, és megmagyarázták neki, hogy ők heten válogatott, híres vitézek, és ha beleegyeznek, boldogan fogadják legidősebb testvérüknek, mindenben engedelmeskednek neki, és tetszése szerint rendelkezhetik vagyonukkal. Dizsiko, egy kissé le-

csillapodva, felelte:

– Legyen hát, ahogy akarjátok.

A testvérek hazavitték magukkal Dizsikót, az asztalnál fő helyre ültették, kitűnően megvendégelték, s mind a heten karba tett kézzel lesték minden parancsát. Dizsiko csak tünődött, töprengett, hogyan is vágja ki magát, nehogy a testvérek megsejtsék az igazat s megöljék. A hét testvér meg azon törte a fejét: „Milyen nagylelkű ember! Még csak nem is néz ránk, s nem szól egy kukkot sem.” Végül köhéccseléssel magukra vonták Dizsiko figyelmét, mert le szerettek volna ülni. Amikor helyet foglaltak, s kissé felbátorodtak, megkérdezték Dizsikótól:

– Aga, hol a fegyvered, lovad, szolgálád? Engedd meg, hogy elmenjünk és elhozzuk őket.

– Fegyvert és lovat csak a gyávák tartanak maguknak. Én ilyesmiket csak igen nagy csaták idején használok. Ami pedig a szolgálakat illeti, azt kérdelem: minek nekem? Hiszen az egész világ az én szolgálám! Láthattatok, hogy egyetlen husággal a kezemben jutottam el hozzátok, csupán a tehenemet hajtottam magam előtt. Én, Dizsiko – egyetlen suhintással leteríték hetet!

A testvérek napról napra mind jobban kedvében jártak Dizsikónak, s végül elhatározták, hogy hozzáadják feleségül egyetlen szépséges hú-

gukat. Tudta Dizsiko, hogy ő nem érdemli meg a lányt, de mi más tehetett, hát kijelentette:

– Ám legyen, tiszteletem jeléül beleegyezem.

Mikor Dizsiko fényes esküvőjének a híre szélében hosszában elterjedt, a testvérekre haddal támadt négy ba-

Dizsikónak ijedtében vacogott a foga, de a testvérek azt hitték, hogy fogát csikorgatja. Látszik: annyira dühös, hogy egyetlen ütéssel minden ellenséget el akar pusztítani.

– Vívjatok csak ti először – felelte.

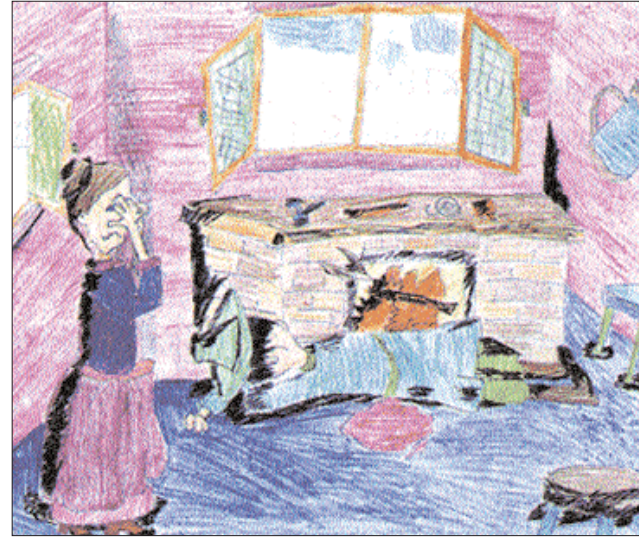
A hét testvér dicsőségének híre messze szárnyalt. Az el-

Dizsiko lova mindjárt megérezte, hogy nem igazi vitéz ül hátán, és nyilként repült, rá sem hederítve Dizsiko erőlködésére, aki megkísérelte visszatartani. Távolról úgy látszott, mintha szándékosan hajtana lovat, hogy még idejében a testvérek segítségére legyen. Megjelenése zavart keltett az ellenség soraiban. De bizony Dizsiko lelke a félelemtől akkorára zsugorodott, mint a kukoricadara szeme! Szerencsére azonban beleakadt egy korhadt fa ágába, a fa kidőlt, és a ló kiugrott alóla. Mikor Dizsiko magához tért a földön, messziről úgy tetszett, mintha a fát ő rántotta volna ki gyökerestül a földből. Amint az ellenség ezt látta, futásnak eredt, hisz úgysem bírnak egy óriással, aki egy kézzel fákat tép ki gyökerestül.

A testvérek pedig Dizsikóhoz futottak, hősként vették körül, s lábához borultak. Majd végül nagy tisztelettel vonultak haza.

Az ellenség azon törte fejét: mit tegyen, hogy Dizsiko ki ne töltsé rajtuk mérget? A basák ezer-ezer bányát, tíz-tíz paripát és sok más ajándékot szedtek össze, és megjelentek Dizsiko előtt, s megígérték, hogy mindig hűséges alattvalói maradnak.

*Elvarázolt madarak:
Örmény népmesék
(Válogatta és fordította:
Hegyi Imre)*

sa, akik már régóta szerették volna feleségül venni a lányt, de mindig kosarat kaptak.

Dizsiko aga úgy megijedt, hogy alig állt a lábán, szeretett volna a föld alá bújni, és már menekülésre gondolt, csakhogy semmi lehetősége nem volt a futásra. És íme, míg Dizsiko futásra gondolt, a testvérek megkérdezték tőle:

– Az ellenség közeledik. Hogy parancsolod: mi kezdjük el a harcot, vagy pedig te kegyeskedsz harcba szállni?

lenség rettegett tőlük. S most, amikor híre ment, hogy a sógoruk egyetlen suhintással hetet terít le, az ellenfél még jobban megrettent. De harc közben, mikor az ellenség erőt vett magán, a hét testvér Dizsikóért küldött, hogy jöjjen segítségre, hollófeke lován, pompás fegyvereivel.

Dizsikóban a vér is megfűlt. Nem volt választása: megadta beleegyezését: „Inkább – gondolta – essem el a csatában, és meneküljek meg a szegyentől!”

Tizenkét hónap a természetben

Atalanta lepke szállt le a földre, előttem tízméternyire, szárnyát összecsupkta és várt. Nem tudom, hogy rám várt-e, ezért óvatosan közeledtem feléje. Összecsupkott szárnyal volt akkor is amikor egylépésnyire voltam már tőle. Megálltam és arra vártam, hogy tárja szét a szárnyait, sze-

rettem volna látni a festői mintázatot.

A mezőn körülöttem a legyek zümmögésén kívül más nem volt hallható, a madarak elbújtak a nagy hőség elől, csak ritkán lehetett hallani a távoli faszorok felől egy-egy kékcinke hívogató hangját. Tulajdonképpen a hőség miatt sétáltam ki a rétre, mert

ilyenkor a legmegfelelőbb az gyógynövények begyűjtése: zsurló, cickafark, orbáncfű, levendula, katáng és még sok más fajta gyógynövény kínálta magát. Amúgy is szeretem a nagy mezeget, ilyenkor előszeretettel sétálok a virágba borult mezőkön. Természetesen nem tanácsos a tűző napon sokat tartózkodni, és

fontos a megfelelő öltözet is. Érdemes kalapot tenni és előnyösebb egy lenge világos ingbe, rövidnadrágba, és szandálba lenni, mint hajdonfejt és derékig meztelen.

Légy repült a fülem cimpájára, csiklandozott, de nem akartam hirtelen mozdulatot tenni, nehogy elriasszam a lepkét. A légy ezért alaposan átvizsgálta a fülem hegyét, és ha elröppent is, rögtön szállt is vissza ugyanoda. Egyre kellemetlenebbé vált a jelenléte. Legutóbbi mezei sétám során is csatlakozott hozzám egy hasonló példány, amelyik szintén a fülemet nézte ki magának, és több száz méterrel kísért utamon, pedig akkor kalimpáltam eleget, hogy távol tartsam magamtól.

Már épp elhajtani készültem a legyet, mikor a lepke széttárta szárnyait, de csak megvillantotta gyönyörű mintázatát és csukta is össze. Kacérkodott. Sőt nekem úgy tűnt, hogy nagyon szorosra zárta össze szárnyait, akár a gyémántot őrző kagyló, hogy kíváncsiságomat még jobban felkeltse. De végül a türelmem küszöbén szárnyait széttárta és hosszú ideig maradt úgy. Gyönyörködhettem benne, talán büszke is volt rá.

*Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület*

Atalanta lepke

Színes virágok

Otthon biztosan találsz pár olyan tárgyat, amiből elkészítheted ezeket a hangulatos, színes virágokat. Ajándékba adod, vagy egyszerűen a szobádat díszíted vele. Mindegy, miért fogsz neki, biztosan felbőjda a hangulattal ez a kézimunka.

Hozzávalók: fagyaltos pálcikák, muffinsütő-papír, színes papír, gombok, vatta, színes festék, ragasztó, de gyakorlatilag bármit felhasználhatsz a virágok megalko-

tásához.

Elkészítés: a pálcikákat és a muffin sütőpapírt színezd ki, majd miután megszáradtak ragaszd őket össze. Zöld színű papírból vágjál ki leveleket, minden más színből pedig kis köröket. A leveleket ragaszd a pálcikákra a pöttyöket pedig a virágokra. Minden virág közepébe ragassz egy gombot. A díszítéshez még használhatsz vattát, színes textilanyagokat is.

Hétfévi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait
Orosz Anna szerkesztette